

**ZBORNIK SAŽETAKA
XV. KONFERENCIJA SOCIJALNIH RADNIKA**

***OBITELJI I SOCIJALNI RAD:
NOVA STVARNOST***

20. – 23. 9. 2026., Bol na otoku Braču

OBITELJI I SOCIJALNI RAD: NOVA STVARNOST ZBORNIK SAŽETAKA

Izdavač:

Hrvatska udruga socijalnih radnika

Za izdavača:

Štefica Karačić, dipl.soc.rad.

Tajništvo:

Hrvatska udruga socijalnih radnika

Marija Biočić

Draškovićeva 27, Zagreb

Telefon: +385 1 4550 758, Fax: +385 1 4550 757

e-mail: husr@husr.hr

Dizajn naslovnice: Ivana Reić

Pokroviteljstvo:

predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović

Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

Ministarstvo demografije i iseljništva

Splitsko dalmatinska županija

Sponzor: Certitudo

Organizacijski odbor:

Štefica Karačić

Meri Gatin

Liljana Vrbić

Željka Barić

Marija Biočić

Cvita Šimić

Vesna Drobac

Tanja Marčac Srdarević

Programski odbor:

Vanja Branica

Gordana Daniel

Olja Družić Ljubotina

Romana Galić

Sanja Helfrih

Marijana Kletečki Radović

Maja Laklija

Branka Sladović Franz

Nataša Koražija

Zagreb, rujan 2026.

PREDGOVOR

Drage kolegice i kolege, dragi prijatelji,

veseli nas godišnje okupljanje socijalnih radnika i socijalnih radnica od 20. do 23. rujna 2026. godine u Hotelu Elaphusa u Bolu na otoku Braču na XV. Konferenciji socijalnih radnika. Tema kojoj se vraćamo i koja je često centralna u radu socijalnih radnika je obitelj. Mnogobrojne su uloge koje obitelj ima u životu svakog pojedinca, zajednice i društva u cjelini. Obitelji su primarni pružatelji skrbi, pomoći i podrške, oslonac svojim članovima u procesu prilagodbe različitim okolnostima te pridaju značenje situacijama s kojima se susreću, nositelji su identiteta i povezanosti. Današnje društvo obilježeno je promjenama u svim područjima čovjekovog djelovanja, intenzivnim digitalnim razvojem, krizama i ekonomskom nesigurnosti, erozijom tradicionalnih mreža podrške što zahtijeva prilagodbu na razini svih društvenih struktura. U tom procesu različite su potrebe i poteškoće kao i resursi i prilike s kojima se obitelji susreću i raspoložu. Upravo ta nejednakost u obiteljskim iskustvima povezana je s nejednakostima u nizu ishoda na razini obitelji i njenih članova. Danas se sve više govori o intersekcionalnosti i kompleksnosti, kako na razini razumijevanja svakodnevnog življenja i problema, tako i na razini djelovanja. Siromaštvo i ekonomske teškoće, promjene u tradicionalnim ulogama koje utječu na podršku svim članovima obitelji, stigmatizacija povezana sa statusom korisnika i sa cijelim sustavom socijalne skrbi, praznine u obiteljskoj politici te nerazumijevanje sveobuhvatnih potreba obitelji neki su od aktualnih konceptualnih i praktičnih pitanja. Praksa rada s obitelji kao cjelinom zahtijeva visoku razinu stručnosti, odnosno znanja, vještina i vrijednosti, kontinuiranog profesionalnog razvoja kao i interdisciplinarnog djelovanja.

Suvremeni socijalni rad u području rada s obitelji usmjerava se na rizike i sigurnost djece u obitelji, brigu o starijim članovima, djeci s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom, na obiteljsku podršku te na razvoj politika orijentiranih na obitelji. Smatramo važnim osvrnuti se na socijalne rizike i probleme s kojima se suočavaju suvremene obitelji te pokretačku ulogu koju socijalni radnici imaju u reagiranju na njih na različitim razinama, od dinamike odnosa unutar obitelji i strategija koje potiču otpornost te promiču zdravije obiteljsko okruženje do promjena na razini sustava koje su nužne za unapređenje kvalitete provedbe socijalnog rada. Stoga, je XV. Konferencija socijalnih radnika još jedna prilika da zajednički promišljamo ulogu socijalnog rada u radu s obiteljima, razvoj odgovornog sustava podrške obiteljima kroz kritičku analizu praksi i istraživanja. Tema konferencije privukla je stručnu pažnju što se ogleda u programu koji sadržava 52 izlaganja, 84 poster prezentacije, 12 radionica, tri tematska simpozija i dva plenarna predavanja. Nadamo se da će Vas bogat program potaknuti na promišljanje, analize i konstruktivne rasprave. Stručni rad u području rada s obitelji treba biti usmjeren na unapređenje podrške obiteljima, roditeljima i djeci u različitim životnim fazama, s ciljem poboljšanja dobrobiti i jačanja obiteljskih odnosa. Sustavnim pristupom i proaktivnim inicijativama u zajednici te zagovaranjem reformi u području javnih politika može se doprinijeti boljem sustavu podrške modernim obiteljima što je u fokusu socijalnog rada.

Programski i organizacijski odbor

PLENARNA IZLAGANJA

Sanja Helfrih

Hrvatski zavod za socijalni rad

Središnja služba

Služba za profesionalni razvoj i usavršavanje

e-mail: sanja.helfrih@socskrb.hr

**“ STALNA NA TOM SVIJETU SAMO MIJENA JEST...”
Transformacija obitelji i socijalni rad u sinergiji....da ili ne ???**

Riječ promjena sama po sebi implicira mijenjanje nečega u nešto drugo, nešto novo ili drugačije. Označava proces prijelaza iz jedne sfere u drugu, iz jednog stanja ili oblika u drugi. Većina ljudi na sam spomen riječi promjena zauzima obrambeni stav, u ljudima se javlja strah od nepoznatog. Koliko god loše im bilo, radije bi ostali u svojoj poznatoj „zoni komfora“ iako se u istoj ne osjećaju dobro, ali, poznato je i sigurno ??

Kako se sve mijenja, tako je i društvo podložno promjeni, ekonomija, politika, u jeku smo globalizacije i digitalizacije. Nastavno na rečeno, evidentno je da se mijenja i transformira sustav socijalne skrbi, koji je ogledalo „društva u malom“, donose se novi zakoni, pravilnici, mijenjaju se ili upotpunjuju postojeći. Sustav kao takav mora i treba adekvatno slijediti promjene te sukladno njima se i prilagođavati. Kako sustav tvore ljudi, stručnjaci raznih profila, njihov način rada s obiteljima koja se i sama nalazi u procesu transformacije, postaje sve kompleksniji i zahtjevniji u odnosu na potrebe korisnika. Slijedom rečenog, javlja se potreba da se stručnjacima omogući trajno usavršavanje kroz edukacije, koje bi omogućile širenje postojećeg i stjecanje novog znanja kao i razvoj vještina, u svrhu stjecanja kompetencija potrebnih u kvalitetnom pružanju usluga. Samim tim, nužno je, paralelno davati poticaj i omogućiti trajnu i kontinuiranu podršku u svrhu zaštite mentalnog zdravlja pomagača.

Ključne riječi: promjena, sustav socijalne skrbi, obitelj, socijalni radnici

prof.dr.sc. Maja Laklija
Studijski centar socijalnog rada
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
e-mail: maja.laklija@pravo.unizg.hr

MEĐUGENERACIJSKA OBITELJSKA SOLIDARNOST: RESURS I IZAZOV ZA SOCIJALNI RAD U NOVOJ STVARNOSTI

Međugeneracijska obiteljska solidarnost predstavlja važan resurs socijalne podrške, skrbi i međusobne pomoći unutar obitelji, osobito u kontekstu suvremenih društvenih promjena, demografskog starenja, promjena obiteljskih struktura i rastućih potreba za dugotrajnom skrbi. Istodobno, promjene u obrascima zapošljavanja, migracijama, obiteljskim odnosima i dostupnosti formalnih sustava podrške otvaraju nova pitanja o mogućnostima i granicama obiteljske solidarnosti. Navedeni procesi stvaraju nove zahtjeve pred socijalnu politiku i socijalni rad u razumijevanju obiteljskih resursa, potreba i rizika u promjenjivim društvenim okolnostima. Cilj predavanja je prikazati međugeneracijsku obiteljsku solidarnost kao višedimenzionalni konstrukt koji obuhvaća emocionalnu, udruženu, konsenzualnu, funkcionalnu, normativnu i strukturalnu dimenziju te razmotriti njezinu ulogu u očuvanju dobrobiti članova obitelji i suočavanju sa životnim teškoćama. Posebna će se pozornost posvetiti napetostima između uzajamne podrške i nejednake raspodjele obveza skrbi, riziku preopterećenosti članova obitelji te mogućnostima i ograničenjima obiteljske solidarnosti u uvjetima povećanih socijalnih i ekonomskih neizvjesnosti. U tom kontekstu razmotrit će se i odnos neformalne obiteljske podrške i formalnih sustava socijalne skrbi. Predavanje će istaknuti važnost socijalnog rada u prepoznavanju i osnaživanju međugeneracijskih odnosa, procjeni obiteljskih potreba i resursa te razvoju intervencija koje uvažavaju različite životne okolnosti i perspektive članova obitelji. Posebno će se naglasiti potreba za pristupima koji promiču međugeneracijsku uzajamnost u obitelji, rodnu ravnopravnost, autonomiju pojedinca i pravednu raspodjelu odgovornosti za skrb. Zaključno, međugeneracijska obiteljska solidarnost promatra se istodobno kao vrijedan društveni i obiteljski resurs te kao područje u kojem se očituju strukturne nejednakosti i izazovi suvremene socijalne politike i prakse socijalnog rada.

Ključne riječi: međugeneracijska solidarnost, obitelj, socijalni rad, neformalna skrb, socijalna podrška, društvene promjene

TEMATSKI SIMPOZIJ

PODRŠKA RODITELJSTVU KAO OBLIK ZAŠTITE DJEČJIH PRAVA

Tatjana Katkić Stanić

Ured pravobranitelja za djecu

e-mail: tatjana.katkicstanic@dijete.hr

PODRŠKA RODITELJSTVU KAO OBLIK ZAŠTITE DJEČJIH PRAVA

Za razvoj djeteta ključno je odrastanje u sigurnom i stimulativnom okruženju. Roditelji su prije i svih odgovorni za osiguranje dobrobiti i cjelovitog razvoja djece, stoga je i njihova uloga u zaštiti prava djece najodgovornija. Za ulogu roditelja ne postoji formalna izobrazba iako ona zahtijeva multidisciplinarna znanja, vještine i pristupe. U modernom roditeljstvu izazovi su više nego ikada uz obiteljske uzrokovani i vanjskim faktorima koji izravno utječu na obiteljski život. Usklađivanje privatnog i poslovnog života, utjecaj digitalnih alata na odgoj djece, nedostatak kapaciteta za pomoć u skrbi o djetetu, nedovoljno razvijene usluge podrške roditeljstvu u lokalnim zajednicama zasigurno predstavljaju ključne izazove u modernom roditeljstvu. Razvoj programa podrške roditeljstvu i usluga za obitelji, osobito obitelji u riziku uz provođenje mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta koji omogućuju jačanje roditeljskih kompetencija, psihosocijalnu i emocionalnu podršku, institucionalnu podršku u suočavanju izazova u odgoju predstavlja okosnicu unaprjeđenja sustava zaštite dječjih prava. Za osiguranje, razvoj i primjenu takvih programa, mjera i intervencija ključna je međuresorna suradnja i povezivanje stručnjaka različitih sustava, rana procjena rizika, razmjena informacija o djetetu i obiteljskim okolnostima, pružanje pravovremenih intervencija i poduzimanje adekvatnih mjera koje uključuju individualizirani paralelni rad s roditeljima i djecom. Kroz podršku roditeljstvu izravno se smanjuju rizici za djecu, osigurava ostanak djeteta u vlastitoj obitelji i osnažuje zaštita dječjih prava.

Ključne riječi: podrška roditeljstvu, jačanje roditeljskih kompetencija, međuresorna suradnja, pravovremene intervencije, dječja prava

Zvonimir Penić

Andrijana Frljak

Ministarstvo pravosuđa

Uprava za zatvorski sustav

e-mail: zvonimir.penic@mupdt.com

e-mail: andrijana.frljak@mpudt.com

Iva Prskalo

Pravobranitelj za djecu

e-mail: iva.prskalo@djete.hr

DJECA ČIJI SU RODITELJI OSOBE LIŠENE SLOBODE – OD DJETETOVIH POTREBA DO ODGOVORA ZATVORSKOG SUSTAVA

Lišenje slobode roditelja ne pogađa samo osobu koja izvršava kaznu zatvora ili odgojnu mjeru, nego izravno mijenja svakodnevni život djeteta. Djeca se mogu suočiti s iznenadnom odsutnošću roditelja, nedostatkom njima razumljivih informacija, prekidom kontakta, osjećajem krivnje, stigmatizacijom, materijalnim teškoćama i nesigurnošću u pogledu budućih obiteljskih odnosa. Iako nisu odgovorna za postupke roditelja, posljedice njegova lišenja slobode često postaju dio njihove svakodnevice. Izlaganje će prikazati položaj i potrebe djece čiji su roditelji osobe lišene slobode te mogućnosti očuvanja obiteljskih veza unutar ograničenja zatvorskog sustava. Posebno će se razmotriti posjeti prilagođeni djeci, video-posjete te programi i druge aktivnosti usmjerene na jačanje roditeljskih kompetencija i očuvanje odnosa djeteta s roditeljem. U tom kontekstu prikazat će se i aktivnosti zatvorskog sustava usmjerene na jačanje i očuvanje obiteljskih veza. Navedeni oblici podrške promatrat će se iz perspektive prava i najboljeg interesa djeteta, a ne samo kao mogućnosti dostupne roditelju lišenom slobode. Posebna pozornost posvetit će se ostvarivanju kontakta djeteta s roditeljem na način koji je siguran, primjeren dobi i usklađen s djetetovim razvojnim i emocionalnim potrebama. Kontakt s roditeljem nije automatizam, osobito u okolnostima nasilja, straha ili manipulacije, nego zahtijeva pažljivo razmatranje dobrobiti djeteta te suradnju nadležnih stručnjaka i sustava. Cilj izlaganja je kroz perspektivu Ureda pravobraniteljice za djecu i iskustva zatvorskog sustava, prikazati kako se u okviru izvršavanja kazne zatvora ili odgojne mjere može poticati ostvarivanje odgovorne roditeljske uloge s ciljem jačanja i očuvanja obiteljskih veza. Istodobno će se istaknuti važnost multidisciplinarnog pristupa i sustavne razmjene informacija kako bi se potrebe i prava djeteta prepoznali i zaštitili.

Ključne riječi: djeca čiji su roditelji osobe lišene slobode, programi podrške roditeljstvu, obiteljske veze, zatvorski sustav, dječja prava

Lidija Petrović

Ured pravobranitelja za djecu

e-mail: lidija.petrovic@djete.hr

PODRŠKA RODITELJSTVU NAKON POSVOJENJA U ZAŠTITI NAJBOLJEG INTERESA DJETETA

U cilju zaštite najboljeg interesa djeteta, sustav socijalne skrbi mora usmjeriti fokus na snažnu i pravovremenu podršku roditeljstvu kao ključni mehanizam za prevenciju izdvajanja djece iz primarnih obitelji. Intenzivnim radom na jačanju roditeljskih kompetencija i pružanjem resursa u ranoj fazi, rizik od izdvajanja djeteta u alternativnu skrb svesti će se na minimum. Kada je izdvajanje djeteta ipak nužno zbog njegove sigurnosti, sustav toj mjeri mora pristupiti kao privremenoj odluci. Od trenutka izdvajanja, prioritet je žurna, strukturirana i kontinuirana pomoć radi što bržeg stvaranja uvjeta za siguran povratak djeteta u obitelj. Ključ uspjeha leži u paralelnom radu s djetetom i roditeljima kroz usklađivanje njihovih individualnih planova promjene. To znači da ciljevi i aktivnosti za roditelje moraju pratiti razvojne i emocionalne potrebe djeteta. Takvim integriranim pristupom osigurava se kontinuitet kontakata, održava privrženost, sustavno otklanjaju rizici te jamči brz i održiv povratak djeteta u obiteljsko okruženje. Međutim, ako se utvrdi da povratak u biološku obitelj dugoročno nije u interesu djeteta jer su resursi roditelja trajno iscrpljeni, sustav mora pravovremeno procijeniti da je posvojenje u njegovu najboljem interesu, osiguravajući mu stabilno, sigurno i trajno obiteljsko okruženje. No, skrb države time ne prestaje. Posvojenoj djeci i posvojiteljima nužna je kontinuirana i specijalizirana podrška zbog specifičnih izazova prilagodbe i ranijih trauma djeteta. Sustav stoga mora osigurati dostupnu postposvojnu podršku — kroz savjetovanje, edukacije i terapijske usluge — kako bi se osnažile posvojiteljske kompetencije i dugoročno zaštitila dobrobit djeteta.

Ključne riječi: najbolji interes djeteta, podrška roditeljstvu, dječja prava

Ninoslava Pećnik

Studijski centar socijalnog rada
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Centar za podršku roditeljstvu "Rastimo zajedno"
e-mail: nina@rastimozajedno.hr

Blaženka Klarić

Ivana Šešo

Obiteljski centar

DJELOTVORNA PODRŠKA RODITELJIMA I DJECI KROZ CILJANE PROGRAME „RASTIMO ZAJEDNO“

Podrška roditeljstvu koje podupire djetetovu dobrobit i razvoj globalno je prepoznata kao djelotvoran način promicanja i zaštite dječjih prava, a znanstveno utemeljeni programi podrške roditeljstvu postaju dominantan oblik intervencija putem kojih se pruža. Uz univerzalnu podršku roditeljstvu namijenjenu roditeljima opće populacije, potrebna je i ciljana podrška usmjerena roditeljima koji se nose s dodatnim izazovima i rizicima kao i roditeljima kod kojih je već opažena neodgovarajuća roditeljska skrb i/ili njezini učinci na dijete. Centar za podršku roditeljstvu "Rastimo zajedno", u suradnji sa stručnjacima iz sustava odgoja i obrazovanja te socijalne skrbi, preko 15 godina razvija univerzalne i ciljane programe podrške roditeljstvu koji udovoljavaju međunarodnim standardima kvalitete. Među njima su i program za roditelje u zahtjevnim okolnostima roditeljstva i njihovu djecu predškolske dobi "*Rastimo zajedno i mi*" te njegova prilagodba roditeljima i djeci iz romskih naselja "*Rastimo zajedno i mi Plus*" kao i program podrške posvojiteljima i posvojenoj djeci predškolske i rane osnovnoškolske dobi "*Rastimo zajedno u novoj obitelji*". Zajednička obilježja svih programa su njihova sveobuhvatnost (svaki integrira tri komponente: 15 radionica s roditeljima odnosno djecom te zajedničku igru), usmjerenost na odnose (roditelj-dijete, roditelji međusobno, voditelji - sudionici, sudionici međusobno), prilika za rasterećenje prisutnih teškoća u sigurnom i podržavajućem okruženju, usvajanje novih znanja i vještina te poticanje razvoja psihičke otpornosti na individualnoj i obiteljskoj razini. Programe obilježava translacijski pristup koji povezuje najnovije znanstvene spoznaje s praksom, istraživanje mehanizama promjene, kontinuirana evaluacija i metoda supervizija te nastojanje da programi ostanu relevantni, "živi" i odgovore na promjene koje se ubrzano događaju u obiteljima digitalnog doba. Navedeni programi, kao i programi podrške očevima koji žive razdvojeno roditeljstvo "*Rastimo zajedno i dalje*" te program "*Rastimo zajedno Online*" provode se u područnim službama Obiteljskog centra.

Ključne riječi: ciljana podrška roditeljstvu, djeca u razvojnem riziku, programi "Rastimo zajedno", praksa utemeljena na dokazima

RODITELJSKI SPOROVI I ZAŠTITA PRAVA I INTERESA DJECE

Tatjana Katkić Stanić

Pravobranitelj za djecu

e-mail: tatjana.katkicstanic@djete.hr

RODITELJSKI SPOROVI I ZAŠTITA PRAVA I INTERESA DJECE IZ PERSPEKTIVE UREDA PRAVOBRANITELJICE ZA DJECU

Ured pravobraniteljice za djecu kontinuirano upozorava kako dugotrajni roditeljski sporovi čine jedno od najkritičnijih područja sustavne povrede temeljnih prava djeteta. Tijekom njih, djeca prečesto prestaju biti subjekti prava te postaju sredstvo manipulacije, emocionalnog pritiska i sukoba između roditelja. Iako Obiteljski zakon potiče izradu Planova o zajedničkoj roditeljskoj skrbi kroz postupke obveznog savjetovanja i obiteljske medijacije, u praksi se uočavaju ozbiljne sustavne slabosti u svim fazama prekida roditeljske zajednice i teške posljedice po djecu kada se radi o produljenim konfliktnim odnosima i nemogućnosti dogovora oko sadržaja roditeljske skrbi. Jedan od ključnih nedostataka u fazi obveznog savjetovanja je izostanak stručne procjene partnerske dinamike i spremnosti na roditeljsku suradnju i uzimanje djetetovih prava i interesa ka primarnih u planiranju zajedničke roditeljske skrbi. Stručnjaci moraju prvenstveno utvrditi je li u partnerskom odnosu bilo elemenata rodno uvjetovanog nasilja i prisilne kontrole. Kod rodno uvjetovanog nasilja u brakorazvodnim postupcima, ključna pretpostavka za odabir intervencija je potpuno napuštanje koncepta "roditeljskog konflikta" i prepoznavanje dinamike moći i kontrole. Suprotno tome, kada nema disbalansa moći, stručna procjena omogućuje za roditelje koji ne mogu samostalno postići dogovor odabir adekvatnih, manje invazivnih intervencija – poput psihosocijalnog savjetovanja, obiteljske medijacije ili psihosocijalnog tretmana – kojima se učinkovito preveniraju roditeljski sporovi i dijete stavlja u fokus. Najveći izazovi u zaštiti djece koja su izložena roditeljskim sporovima obuhvaćaju dugotrajnost i nekompatibilnost postupaka između socijalne skrbi i sudova uz osiguravanje stvarne participacije djeteta. Iz perspektive Ureda pravobraniteljice, zaštita djece zahtijeva hitnu transformaciju sustava kroz obveznu edukaciju stručnjaka za prepoznavanje rodno uvjetovanog nasilja i prisilne kontrole, manipulativnih obrazaca ponašanja roditelja i prevencije istih ranom procjenom, pravovremenim intervencijama, bržim sudskim reakcijama i hitnim donošenjem privremenih mjera kada je to potrebno. Cilj ovog izlaganja je kritički analizirati navedene nedostatke te ponuditi preporuke i operativne reforme koje će djetetu u roditeljskim sporovima osigurati stvarnu, a ne samo deklarativnu pravnu i psihosocijalnu zaštitu.

Ključne riječi: roditeljski sporovi, procjena rizika, pravovremene intervencije, dijete u fokusu

Davorka Osmak Franjić

Branka Reić Kukoč

Pravobranitelj za djecu

e-mail: davorka.osmakf@djete.hr

PRAVO DJETETA NA SUDJELOVANJE/PARTICIPACIJU U POSTUPCIMA DONOŠENJA ODLUKA O RODITELJSKOJ SKRBI U SLUČAJU PREKIDA ZAJEDNICE RODITELJA

Prema UN-ovoj Konvenciji o pravima djeteta, dijete koje je sposobno oblikovati svoje mišljenje ima pravo na sudjelovanje/participaciju u procesu donošenja odluke koja se na njega odnosi na način da mu se omogući slobodno izražavanje mišljenja o svim pitanjima koje se na njega odnose, a koje treba biti uvaženo u skladu s dobi i zrelošću djeteta. U izlaganju će biti predstavljene temeljne pretpostavke za sigurnu i svrhovitu dječju participaciju sukladno *Općem komentaru broj 12 (2009)* UN-ovog Odbora za prava djeteta o pravu djeteta da se njegovo mišljenje sasluša i uzme u obzir. Bit će govora i o tome kako stručnjaci koji rade s djecom mogu pridonijeti sigurnom ostvarivanju prava djeteta na sudjelovanje u postupcima koji uključuju odluke vezane za roditeljsku skrb u slučajevima prekida zajednice života roditelja. Predstaviti ćemo ključne rezultate ankete *Djetetovo pravo na sudjelovanje u sudskim postupcima u području primjene Obiteljskog zakona* provedene 2025. godine među stručnim radnicima HZSR-a, općinskim sudovima koji imaju obiteljske odjele te Centru za posebno skrbništvo radi dobivanja uvida u praksu i u stanje participativnih prava djece kao sudionika postupaka pred sudom. Bit će predstavljene i ključne preporuke Odbora ministara država članica Vijeća Europe o zaštiti prava i najboljeg interesa djeteta u postupcima razdvajanja roditelja, koje se odnose na sudjelovanje djeteta u postupku. Osvrnut ćemo se na neke modele dječje participacije, kako je ostvarivanje participativnih prava djeteta implementirano u odredbe Obiteljskog zakona te na koji način bi stručnjaci mogli pridonijeti podizanju razine zaštite dobrobiti i prava djeteta.

Ključne riječi: participacija, manipulacija, najbolji interes djeteta

Marina Ajduković

Društvo za psihološku pomoć

e-mail: marina@dpp.hr

INTEGRIRANA PROCJENA RODITELJSKIH SPOROVA VISOKOG INTENZITETA: KAKO OSIGURATI NAJBOLJI INTERES DJETETA I ZAŠTITITI ŽENE IZLOŽENE NASILJU I PRISILNOJ KONTROLI

Roditeljski sporovi visokog intenziteta predstavljaju jedan od najsloženijih izazova u području zaštite djece jer stručnjaci moraju procijeniti sigurnost djeteta i roditelja te odabrati intervencije u najboljem interesu djeteta. Izazov predstavljaju slučajevi u kojima postoji sumnja na prisilnu kontrolu ili druge oblike partnerskog nasilja, jer odluke o roditeljskoj skrbi i ostvarivanju osobnih odnosa mogu izravno utjecati na sigurnost žena i djece. U izlaganju se zagovara model integrirane profesionalne procjene koji polazi od strukturirane procjene svih relevantnih okolnosti slučaja. Takav pristup podrazumijeva da stručnjak najprije procijeni postojanje partnerskog nasilja, uključujući prisilnu kontrolu, rizik i sigurnost djeteta i roditelja, a zatim roditeljske kapacitete, odnos roditelj–dijete i razvojne potrebe djeteta. Cilj nije potvrditi unaprijed postavljenu hipotezu o uzroku narušenih odnosa, nego integrirati sve dostupne informacije radi donošenja odluke utemeljene na činjenicama. Potrebu za ovakvim pristupom potvrđuje analiza 149 slučajeva roditeljskih sporova visokog intenziteta (Ajduković i Sladović Franz, 2022). Partnersko nasilje evidentirano je u 48,7 % slučajeva prije razdvajanja roditelja i u 50,0 % slučajeva nakon razdvajanja. Najčešće je bilo prisutno emocionalno odnosno psihičko nasilje (61,4 %), fizičko (29,7 %), ekonomsko (5,9 %) i seksualno nasilje (3,0 %). Potrebno je razviti standardizirane postupke procjene koji istodobno osiguravaju zaštitu žena izloženih prisilnoj kontroli, sigurnost djece i donošenje stručnih odluka utemeljenih na najboljem interesu djeteta. Zaštita žena izloženih prisilnoj kontroli ne postiže se odustajanjem od procjene odnosa roditelj–dijete, nego uvođenjem obvezne, strukturirane procjene njihove sigurnosti kao prvog koraka profesionalnog odlučivanja. Tek nakon procjene sigurnosti moguće je odlučivati o roditeljskoj skrbi, osobnim odnosima i drugim intervencijama u najboljem interesu djeteta.

Ključne riječi: roditeljski sporovi, prisilna kontrola, integrirane intervencije, interes djeteta

Branka Sladović Franz

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilište u Zagrebu

e-mail: bsladovi@pravo.hr

IZAZOVI RODITELJSKIH SPOROVA NAKON RAZVODA I POTREBA REVIZIJE TRIJAŽNOG INSTRUMENTA ZA PROCJENU DOBROBITI DJETETA

Roditeljsku skrb za djecu potrebno je sagledati kroz kontinuum od suradničkog do konfliktnog roditeljstva te različitu roditeljsku sposobnost rješavanja sukoba u stresnim situacijama poput reorganizacije obiteljskog života. Uzroci, trajanje i stručni pristupi rješavanju sporova mogu biti povezani s razlozima razvoda, reakcijama djece, transformacijom partnerskog u roditeljski odnos, iskustvima različitih oblika nasilja, problema s mentalnim zdravljem itd. Uz kvalitetnu provedbu obveznog savjetovanja i obiteljsku medijaciju nekada je bilo oko dvije trećine sporazumnih razvoda, dok je danas taj broj u velikom padu. Čak i u sporazumnim situacijama moguća su povremena neslaganja oko provedbe skrbi, dok se u nesporazumnim situacijama s dugotrajnim sudskim postupcima očekuje veći broj sporova, porast konfliktnosti i ugroženosti djetetove dobrobiti. U posljednjih pet godina trostruko se povećao broj procjena razvojnih rizika zbog otežavanja prava djeteta na odnose s drugim roditeljem kao i broj mjera za zaštitu djece zbog roditeljskih sporova. Kako je samo u nekim slučajevima roditeljskih sporova visokog intenziteta potrebno ciljano odrediti razinu i način ugroženosti djeteta, kreirana je Lista za procjenu psihosocijalne dobrobiti djece u situacijama konfliktnog razdvojenog roditeljstva (Ajduković, Blažeka Kokorić i Sladović Franz, 2018.). Prikazati će se način kreiranja i sadržaj tog trijažnog instrumenta s ciljem pravovremenog izricanja mjera Hrvatskog zavoda za socijalni rad, upućivanja na dodatne procjene, korištenja resursa Obiteljskih centara, smanjenja sporova i unapređenja dobrobiti djeteta, uvažavajući i sve druge obiteljske okolnosti i roditeljska prava. S obzirom na poteškoće u praksi i društvene promjene, jasna je potreba za revizijom i daljnjim smjernicama.

Ključne riječi: participacija, manipulacija, najbolji interes djeteta

INTEGRIRANI PRISTUP ZAŠTITI STARIJIH ŽENA OD NASILJA: OD NEVIDLJIVOSTI DO UMREŽENE INTERVENCIJE

Uvod u simpozij

Starije žene suočavaju se s jedinstvenim oblikom dvostruke ranjivosti – na presjeku roda i dobi – koji potencira rizik od nasilja u obitelji, nasilja u bliskim odnosima, ekonomskog nasilja, zanemarivanja i institucionalnog nasilja. Nasilje nad ovom skupinom često je nevidljivo, neprijavljeno ili pogrešno interpretirano, pri čemu ageizam, medikalizacija starosti, ovisnost o skrbi i društvene rodne norme dodatno otežavaju prepoznavanje i intervenciju. Ovaj simpozij ispituje izazove zaštite starijih žena kroz integrirani pristup koji uključuje socijalni rad, zdravstvo, pravosuđe, policiju i civilni sektor. Kroz analizu stvarnih slučajeva, institucionalnih rutina i javnih politika, tematizirat će se napetosti između autonomije i zaštite, formalne i neformalne skrbi te individualnih i strukturnih čimbenika, s ciljem unapređenja prakse i jačanja društvene kohezije

Štefica Karačić

Hrvatska udruga socijalnih radnika

e-mail: steficakaracic@yahoo.com

OBITELJ, STARENJE I NASILJE – IZAZOVI NOVE DRUŠTVENE STVARNOSTI

Suvremeni društveni trendovi snažno utječu na svakodnevni život te nameću potrebu za stalnom prilagodbom pojedinaca i zajednica novim okolnostima. Produljenje životnog vijeka, pad nataliteta i druge demografske promjene dovode do ubrzanog starenja društva. Obitelj, kao tradicionalno „ishodište“ i „utočište“ svojih članova, danas sve češće poprima obilježja male zajednice bliskih osoba koje nisu nužno povezane srodstvom, a nerijetko ni pravno obvezane jedna prema drugoj. U takvim okolnostima mijenjaju se uloge i odnosi starijih osoba unutar obitelji, kao i njihov položaj u društvu. Statistički podaci pokazuju da gotovo polovica starijih osoba u Hrvatskoj živi u samačkim kućanstvima. U toj skupini znatno je više žena, a udio starijih osoba koje žive u riziku od siromaštva prelazi 37 %, što je znatno više od stope rizika od siromaštva u ukupnoj populaciji, koja iznosi 20,3 %. Siromaštvo starijih osoba koje žive same, a osobito žena, postalo je ozbiljan društveni problem koji generira brojne životne teškoće, stoga je važno da se kao profesija i djelatnost snažnije usmjerimo na unapređenje kvalitete života i skrbi za starije osobe, osobito kada je ugrožena njihova sigurnost. Osamljenost, bolest i nemoć, izostanak obiteljske podrške, nedostatna sredstva za život te druge nepovoljne životne okolnosti predstavljaju ozbiljne čimbenike rizika za zanemarivanje i zlostavljanje starijih osoba, posebice žena. Praksa pokazuje da su starije žene žrtve nasilja često nevidljive sustavu zaštite jer se, zbog straha od dodatnog pogoršanja životnih okolnosti, nerado odlučuju prijaviti počinitelja. Stoga se opravdano nameću pitanja: „Jesu li njihovi strahovi opravdani i na koji način sustav socijalne skrbi, pravosuđe i zajednica mogu učinkovitije odgovoriti na potrebe starijih žena izloženih nasilju?“

Ključne riječi: obitelj, starenje, rizici, nasilje, promjene

Ljiljana Vrbić

Dom za starije osobe Sveti Josip

e-mail: ljiljana.vrbic@dmsvj Josip.hr

NASILJE NAD STARIJIM ŽENAMA: MULTIDIMENZIONALNI RIZICI I INSTITUCIONALNI IZAZOVI

Žene starije životne dobi koje su izložene nasilju predstavljaju specifičnu rizičnu skupinu s višestrukim i složenim potrebama. One obuhvaćaju zdravstvenu skrb, psihosocijalnu podršku i pravnu zaštitu, zbog čega je nužan cjelovit i koordiniran odgovor više sustava kako bi se osigurala učinkovita zaštita i pomoć. Nedostatna koordinacija među institucijama i neusklađeni odgovori sustava predstavljaju ključne izazove u prepoznavanju i rješavanju nasilja nad starijim osobama. Iskustva žena starije životne dobi koje koriste usluge skloništa za žrtve obiteljskog nasilja pokazuju da nasilje u intimnim partnerskim odnosima ne prestaje nužno u starijoj dobi. Štoviše, postoje primjeri da se nasilje može nastaviti i u institucionalnim okruženjima, uključujući domove za starije osobe i druge oblike dugotrajne skrbi, što je posebno opasno ako takvi slučajevi ostanu neprepoznati i neadekvatno obrađeni unutar sustava skrbi i nadležnih institucija. Sustavni pregled pokazuje da nasilje intimnog partnera u starijoj dobi dijeli slične obrasce i posljedice kao kod mlađih žena, dok životne promjene poput umirovljenja partnera ili demencije mogu potaknuti ili pojačati nasilje.

Demencija, dugotrajna skrb, produljenje životnog vijeka i zajedničko životno okruženje dodatno povećavaju rizik zbog veće ovisnosti o članovima obitelji ili skrbnicima. Istodobno, društvene norme o očuvanju braka te osjećaj srama i stigme često dovode do ostajanja u nasilnim odnosima i smanjenog traženja pomoći od strane žena žrtava nasilja.

Na temelju iskustva rada sa starijim osobama primijećeni su novi oblici nasilja unutar obiteljskih odnosa zbog nemogućnosti prihvaćanja promjena zdravstvenog stanja starijeg člana obitelji, negativnih ishoda skrbi te nošenja s gubitkom u skorijoj budućnosti. Uočena je potreba sveobuhvatnijeg pristupa i uvođenja intervencijskih aktivnosti i usluga.

Ključne riječi: osobe starije životne dobi, žene žrtve nasilja, čimbenici rizika nasilja, podrška, žrtvama nasilja

Marina Ajduković

Društvo za psihološku pomoć

e-mail: mrina@dpp.hr

NEVIDLJIVE ŽRTVE IZMEĐU SUSTAVA: IZAZOVI ZAŠTITE STARIJIH ŽENA IZLOŽENIH NASILJU I PRISILNOJ KONTROLI

Produljenje životnog vijeka, promjene u obiteljskim strukturama i rastući rizik od siromaštva među starijim osobama stvaraju nove izazove za sve sustave. Posebno su ranjive starije žene koje žive u uvjetima dugotrajnog partnerskog nasilja, prisilne kontrole i socijalne izolacije. Temeljem prikaza slučaja iz prakse ilustrirati će se složenost položaja starije žene, dugogodišnje žrtve nasilja, suočene istodobno sa zdravstvenim teškoćama, ekonomskom ovisnošću, institucionalnim nerazumijevanjem i nedostatnom međuresornom suradnjom. Slučaj pokazuje specifičnosti nasilje u starijoj životnoj dobi te kako prisilna kontrola može ograničiti pristup pravima, informacijama, podršci i zaštiti. Analiza posebno ukazuje na izazove koji proizlaze iz fragmentiranog djelovanja različitih sustava – socijalne skrbi, policije, pravosuđa, zdravstva i organizacija civilnog društva – kada ne postoje jasni mehanizmi koordinacije i razmjene informacija. Posljedice takvih okolnosti često snosi sama žrtva, koja se može naći u situaciji da bude dodatno viktimizirana ili čak sankcionirana zbog okolnosti koje proizlaze iz njezina položaja žrtve nasilja. Polazeći od prikazanog slučaja, u izlaganju će se raspraviti specifični rizici kojima su izložene starije žene žrtve nasilja, prepreke u ostvarivanju njihovih prava te mogućnosti unaprjeđenja međusektorske suradnje. Naglasak staviti će se na ulogu socijalnih radnika u prepoznavanju prisilne kontrole, zagovaranju interesa žrtava i povezivanju različitih sustava zaštite s ciljem osiguravanja pravodobne, cjelovite i rodno osjetljive podrške. Posebna pozornost posvetit će se ulozi organizacija civilnog društva koje, djelujući na sjecištu različitih sustava, često preuzimaju funkciju koordinatora podrške, zagovaratelja prava žrtava i inicijatora međusektorske suradnje. Iskustva pokazuju da upravo takvi oblici suradnje mogu biti presudni za pravodobnu identifikaciju rizika, sprječavanje sekundarne viktimizacije i osiguravanje cjelovite zaštite starijih žena.

Ključne riječi: nasilje nad ženama starije dobi, prisilna kontrola, koordinacija sustava zaštite; suradnje sustava socijalne skrbi i civilnog sektora

Željka Barić

Dom „Duga-Zagreb“

e-mail: baric@duga-zagreb.hr

ULOGA I INTERVENCIJE SKLONIŠTA I SAVJETOVALIŠTA ZA ŽRTVE STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Rasprave o intimnom partnerskom nasilju uglavnom naglašavaju njegovu ukorijenjenost u rodnoj nejednakosti, dok se dimenziji dobi posvećuje znatno manje pozornosti. Intimno partnersko nasilje ne prestaje starenjem, već nasilje koje partner ili član obitelji čini nad starijom ženom treba promatrati kroz međudjelovanje roda i dobi. Unatoč tome, nasilje se još uvijek najčešće povezuje sa ženama mlađe životne dobi, zbog čega starije žene ostaju nedovoljno prepoznate u sustavu zaštite. Izlaganje se temelji na više od dvadeset godina iskustva rada u savjetovalištu i skloništu za žrtve obiteljskog nasilja. Kroz prikaz konkretnih primjera iz prakse ilustrirati će se specifične potrebe starijih žena izloženih nasilju i izazove u pružanju stručne pomoći. Poseban naglasak je na suradnju s institucijama nadležnim za postupanje u slučajevima nasilja te na prilagodbi smještaja i podrške starijim korisnicama skloništa, čije se potrebe često razlikuju od potreba mlađih žena s djecom. Kroz primjere iz savjetodavne prakse bit će prikazani izazovi u organiziranju zaštite starijih žena koje su istodobno osobe s invaliditetom, ekonomski ovisne o počinitelju ili ovisne o njemu kao njegovatelju. Posebna će se pozornost posvetiti preprekama koje proizlaze iz dugotrajne prisilne kontrole, tradicionalnih uvjerenja o bračnoj ulozi i odgovornosti te osjećaja da je za promjenu „prekasno“. Profesionalno je izazovno imati osjećaj posredne profesionalne odgovornosti u situacijama kada su prisilna kontrola počinitelja prema žrtvi i izostanak žrtvinih digitalnih znanja i vještina zarobili žrtvu u toksičnom odnosu emocionalnih ucjena, a da dijelovi sustava međusektorske suradnje to ne prepoznaju i ostavljaju žrtvu starije životne dobi u „obiteljskom zatvoru bez rešetaka“.

Ključne riječi: prisilna kontrola, emocionalna ucjena, mentalni stav žrtve, specifične potrebe žrtvi starije životne dobi

IZLAGANJA

Dean Ajduković

Ivan Kranjčić

Dinka Čorkalo

Tanja Bukovčan

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: dean.ajdukovic@ffzg.hr

RANJIVE SKUPINE U ODGOVORU NA KATASTROFE: ZANEMARENE POTREBE I MOGUĆA RJEŠENJA

Polazeći od potreba ljudi koji su posebno ranjivi u katastrofama, poput osoba invaliditetom (OSI), starijih, kronično bolesnih ili onih s mentalnozdravstvenim ograničenjima, a pri tome žive same, cilj je predložiti alate kojima se unapređuje otpornost ranjivih skupina i zajednice u takvim okolnostima.

U okolnostima nesreća velikih razmjera i katastrofa komuniciranje institucija i medija o krizi praktički ne uzima u obzir specifične potrebe i ograničenja povezana s ranjivostima. Nadalje, ove potrebe su često zanemarene u pripremama za katastrofe i postupanje spasilačkih službi, koje su prvenstveno prilagođene većini populacije. U ovom istraživanju, koje je dio EU projekta Sonar-Cities, polazimo od operativne definicije da su u kriznim situacijama posebno ranjive osobe koje ovise o pomoći drugih za evakuaciju i podršku, primjerice u potresu. Tijekom strukturiranog sukreacijskog procesa u Savjetodavnom odboru projekta sastavljenog od predstavnika OSI, hitnih službi i donositelja odluka o pripremama i postupanju u katastrofama definirali su potrebe i razmotrili niz postojećih domaćih i međunarodnih alata za unapređenje pripremljenosti i povećanje individualne i kolektivne otpornosti u gradskim četvrtima. Zajednički su se usmjerili na faze pripremljenosti i neposrednog odgovora na krizu, a ne na fazu oporavka. Odabrali su tri alata koji će biti predstavljeni u izlaganju: 1) Smjernice za trening i ček lista neposrednog postupanja pripadnika hitnih službi s OSI i upute za povećanje pripremljenosti OSI, 2) Kartice s osobnim podacima za neposrednu komunikaciju sa pomagačima u hitnim situacijama i 3) Aplikaciju za aktivaciju neposredne mreže neformalnih pomagača (susjeda).

Zaključuje se da identificirani alati mogu povećati otpornost posebno ranjivih osoba u katastrofama.

Ključne riječi: potrebe ranjivih osoba u katastrofama; osobe s invaliditetom, sukreacija rješenja

Marija Barišić

Centar za rehabilitaciju Stančić

e-mail: barisic.3korakadalje@gmail.com

STRUČNJACI I MODERNO RODITELJSTVO – FOKUS NA DOBROBITI DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Roditeljstvo je kompleksan pojam koji uključuje doživljaj roditeljstva, roditeljsku skrb i brigu te postupke i aktivnosti koje roditelji poduzimaju i provode. Doživljaj i način roditeljstva uvelike se promijenio kroz godine. Tradicionalni oblik načina života, roditeljstva i obitelji zamjenjuje moderno roditeljstvo koje testira roditeljske kompetencije, donosi nove odgojne stilove te pred roditelje stavlja nove izazove. Stoga je podrška roditeljima potrebna više nego ikada prije, a posebno roditeljima djece s teškoćama u razvoju. Roditelji djece s teškoćama u razvoju u svojoj se ulozi susreću s većim zahtjevima, izazovima i potrebama, a moderno roditeljstvo ne donosi nužno olakšanje i dobrobit. Samim time i u suradnji stručnjaka koji provode terapijske postupke i roditelja djece s teškoćama u razvoju nailazi se na izazove koji se ne mogu uvijek prevladati. Dinamika modernih obitelji, očekivanja i želje modernih roditelja, tehnološki razvoj čimbenici su koji uvelike utječu na subjektivan doživljaj roditeljstva, dok stručnjaci kroz svoj rad s obitelji u njihovu dinamiku unose službena teorijska i praktična znanja. Imajući u vidu dobrobit djeteta s teškoćama u razvoju i cjelokupne obitelji, potrebno je pronaći ravnotežu između navedenih i naizgled nespojivih perspektiva. Stoga će se kroz rad prikazati značajke modernog roditeljstva te iskustva i mogućnost suradnje i podrške stručnjaka s roditeljima djece s teškoćama u razvoju.

Ključne riječi: moderno roditeljstvo, djeca s teškoćama u razvoju, suradnja roditelja i stručnjaka, stručna pomoć i podrška

Manda Baotić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Županja

e-mail: baoticmanda@gmail.com

IZAZOVI MODERNOG RODITELJSTVA

Moderno roditeljstvo obilježeno je značajnim društvenim, ekonomskim i tehnološkim promjenama koje utječu na način izvršavanja roditeljske uloge i funkcioniranje obitelji. Roditelji se danas suočavaju s nizom složenih zahtjeva, uključujući potrebu usklađivanja profesionalnih i obiteljskih obveza, očuvanja emocionalne dostupnosti prema djeci te odgoja u sve zahtjevnijem i digitalno oblikovanom okruženju. Cilj izlaganja je prikazati ključne izazove modernog roditeljstva te ukazati na ulogu sustava socijalne skrbi u pružanju podrške roditeljima i obiteljima. U izlaganju se analiziraju promjene u strukturi obitelji, prisutni socioekonomski pritisci, smanjena dostupnost neformalne podrške te poteškoće u postavljanju granica i razvoju roditeljskih kompetencija. Posebna pažnja posvećena je utjecaju digitalizacije na odgojne prakse i odnose unutar obitelji. Kroz prikazane primjere iz prakse socijalnog rada dodatno se potvrđuje kako su teškoće s kojima se roditelji susreću međusobno povezane i često uvjetovane širim društvenim okolnostima. Najvažniji uvidi odnose se na učestalost roditeljskog preopterećenja, izazove u odgoju djece te potrebu za pravovremenom i koordiniranom stručnom intervencijom. Zaključno, naglašava se važnost individualiziranog i preventivnog pristupa u radu s obiteljima, kao i razvoj dostupnih i fleksibilnih oblika podrške usmjerenih na osnaživanje roditelja i zaštitu dobrobiti djece.

Ključne riječi: roditeljstvo, obitelj, socijalni rad, roditeljske kompetencije, digitalno okruženje

Davorka Belošević

Maja Ferencina

Obiteljski centar

Područna služba Primorsko-goranska

e-mail: davorka.belosevic@socskrb.hr

e-mail: maja.ferencina@socskrb.hr

MALI RAZGOVORI – VELIKE PROMJENE „KAKO KOMUNIKACIJA ČUVA MENTALNO ZDRAVLJE DJECE“

Suvremeni društveni izazovi i ubrzani način života nameću potrebu za dubljim razumijevanjem čimbenika koji utječu na psihološku dobrobit najmlađih. Komunikacija u obitelji predstavlja ključan zaštitni čimbenik u očuvanju i prevenciji mentalnog zdravlja djece. Kroz ovaj rad analizirat će se uloga specifičnih obiteljskih komunikacijskih obrazaca u prevenciji mentalnih poteškoća te njihova implementacija kroz usluge Obiteljskog centra. Rad se temelji na teorijskom pregledu suvremenih znanstvenih istraživanja i praktičnih iskustava u provođenju preventivnih programa usmjerenih na jačanje obiteljske otpornosti. Rezultati analize literature jasno ukazuju na to da otvorena, empatična i dvosmjerna komunikacija izravno korelira s višom razinom samopoštovanja kod djece. Aktivno slušanje, uvažavanje dječjih emocija te empatičan i kontinuirani dijalog unutar doma razvijaju bolje mehanizme suočavanja sa stresom. Suprotno tome, autoritarni ili izbjegavajući stilovi komunikacije, kao i izražen nedostatak emocionalne ekspresije, prepoznati su kao značajni čimbenici rizika za razvoj poremećaja mentalnog zdravlja. Rad dodatno naglašava važnost postavljanja jasnih i dosljednih granica uz obvezno zadržavanje emocionalne topline unutar obiteljskog sustava. Stručnim radom u sklopu Obiteljskog centra, kroz savjetovanje i podršku, nastoji se poticati razvoj i unaprjeđenje roditeljskih kompetencija i komunikacijskih vještina s ciljem rane prevencije i zaštite najmlađih. Jačanje kapaciteta obitelji za otvoren i siguran dijalog postavlja čvrste temelje za dugoročnu psihosocijalnu stabilnost djece. U zaključku se ističe nužnost sustavnog razvoja i implementacije edukativnih programa, interaktivnih radionica te veće dostupnosti individualne podrške kroz usluge koje pruža Obiteljski centar.

Ključne riječi: komunikacija, obitelj, mentalno zdravlje djece

Vanja Branica

Luka Stanić

Branka Sladović Franz

Kristina Urbanc

Sara Dželalija

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: vanja.branica@pravo.hr

PREGLED AKTUALNIH SPOZNAJA O DOBROBITI DJECE U ZAJEDNIČKOM RAZDVOJENOM RODITELJSTVU

Razvod braka predstavlja stresan i izazovan proces u obitelji jer zahtjeva reorganizaciju obiteljskog života te postizanje održivih dogovora o zajedničkom roditeljstvu. Razdoblje razvoda praćeno je visokom razinom emocija koje utječu na razinu sukoba, sposobnost postizanja sporazuma i proces dogovaranja. Izlaganjem će biti prikazana analiza literature vezana uz razdvojeno roditeljstvo provedena u sklopu istraživačkog projekta „Razdvojeno roditeljstvo- uloga sustava socijalne skrbi“ (financira EU_Next Generation). Unutar sustava socijalne skrbi u postupku razvoda braka provodi se obvezno savjetovanje, a ukoliko roditelji ne postignu sporazum i izrade Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, sustav se uključuje sa svrhom zaštite dobrobiti djece u razdvojenom roditeljstvu koje je često tada obilježeno visokom razinom sukoba roditelja. Prezentacijom će se prikazati povezanost različitih oblika zajedničkog roditeljstva, razina sukoba kao i rizični te zaštitni čimbenici za dobrobit djece kroz rezultate provedenih istraživanja. Suradnja roditelja nakon razvoda braka rijetko je skladna, uključuje neki dio napetosti i razlikovanja u perspektivama i pozicijama koje je potrebno uskladiti. Stoga je potrebno razumjeti kontinuum roditeljskih ponašanja, stresore koji otegotno djeluju na prilagodbu, poput financijskih teškoća, teškoće u svakodnevnom funkcioniranju djeteta koje mogu i ne moraju biti povezane s razvodom braka, kao i zaštitne činitelje u vidu socijalne podrške. Suvremeno djelovanje u području razvoda braka i roditeljstva zahtjeva uvažavanje različitih obiteljskih konteksta i kvalitetu roditeljskih odnosa u kojem je razina konfliktnosti jedan od čimbenika. Potrebno je razvijati strategije djelovanje temeljene na rezultatima istraživanja, poput radionica o zajedničkom roditeljstvu s ciljem poticanja suradnje. Daljnja istraživanja su potrebno kako bi se istražile mogućnosti djelovanja unutar sustava socijalne skrbi.

Ključne riječi: razdvojeno roditeljstvo, razvod braka, dobrobit djece

Dinka Caha

Pravni fakultet Osijek
e-mail: dcacha@pravos.hr

Olja Družić Ljubotina

Marijana Kletečki Radović

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Studijski centar socijalnog rada

KAD NOVA USLUGA ZAŽIVI: KAKO SOCIJALNO MENTORSTVO POSTAJE DIO PRAKSE?

Socijalno mentorstvo uvedeno je 2022. godine u hrvatski sustav socijalne skrbi kao komplementarna usluga podrške korisnicima zajamčene minimalne naknade (često obiteljima u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti) koji se zbog niske zapošljivosti i složenih životnih okolnosti teže uključuju na tržište rada. U izlaganju će biti prikazani rezultati istraživanja kojem je cilj bio produbiti razumijevanje što omogućuje implementaciju socijalnog mentorstva, odnosno utvrditi kako su organizacijski uvjeti u područnim uredima i način na koji stručnjaci normaliziraju novu uslugu povezani s time koliko se ona doživljava prihvatljivom, prikladnom i provedivom.

Podaci su prikupljeni tijekom siječnja i veljače 2026. u sklopu Jean Monnet projekta *European support for children at risk of poverty*. U istraživanju je sudjelovalo 302 stručnjaka i stručnjakinja (socijalnih mentora i voditelja slučaja) odnosno 21.98 % populacije. Za obradu podataka korištena je mrežna analiza, pristup koji prikazuje sve varijable kao međusobno povezane čvorove te utvrđuje koji su među najvažnijima i koji povezuju različita područja. Rezultati pokazuju da uspješna provedba ovisi o međudjelovanju više čimbenika pri čemu način na koji stručnjaci područnih ureda usvajaju i "normaliziraju" uslugu pridonosi implementaciji usluge izravnije nego sami organizacijski čimbenici. Implementaciju socijalnog mentorstva su u najvećoj mjeri omogućavali zajednički, koordinirani rad stručnjaka (kolektivno djelovanje) i redovito promišljanje o učincima usluge (refleksivno praćenje). Organizacijski čimbenici djelovali su uglavnom neizravno, prvenstveno preko resursa, koji su se pokazali važnijom poveznicom u odnosu na ostale čimbenike. Navedeno sugerira da uvođenje usluge "odozgo" treba pratiti podrška "odozdo", kroz uključivanje i zajedničko promišljanje stručnjaka te osiguravanje dostatnih resursa u smislu vremena i ljudi.

Ključne riječi: socijalno mentorstvo, implementacija, mrežna analiza, procesi normalizacije, organizacijski kontekst

Jelena Češljar

Ana Štambuk

Stela Krušelj

Studijski centar socijalnog rada

Pravni Fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: jelena.cesljar@pravo.hr

ULOGA SOCIJALNOG RADNIKA U RADU S DJETETOM I OBITELJI U PALIJATIVNOJ SKRBI – PRIKAZ SLUČAJA

Palijativna skrb za djecu predstavlja složeno područje koje zahtijeva interdisciplinarni pristup usmjeren na dijete i njegovu obitelj. Socijalni radnik ima ključnu ulogu u procjeni potreba i intervencijama u radu s oboljelim djetetom (pružanju psihosocijalne podrške, koordinaciji dostupnih resursa, osnaživanju obitelji tijekom suočavanja s teškom bolešću djeteta i procesom žalovanja). U ovom prikazu slučaja bit će predstavljeno iskustvo rada socijalnog radnika s djetetom koje je bilo uključeno u palijativnu skrb te članovima njegove obitelji. Kroz prikaz će se opisati proces uspostavljanja profesionalnog odnosa, procjena psihosocijalnih potreba djeteta i obitelji, planiranje i provedba intervencija te suradnja s članovima interdisciplinarnog tima i drugim sustavima podrške. Poseban naglasak stavlja se na izazove u komunikaciji, donošenju odluka, podršci roditeljima, braći i sestrama te očuvanju dostojanstva i kvalitete života djeteta.

Cilj izlaganja je prikazati specifičnosti uloge socijalnog radnika u dječjoj palijativnoj skrbi, istaknuti važnost pravovremene i kontinuirane psihosocijalne podrške te potaknuti razmjenu stručnih iskustava i primjera dobre prakse što doprinosi boljem razumijevanju potreba djece i njihovih obitelji te važnosti integriranog, obiteljski usmjerenog pristupa u palijativnoj skrbi.

Ključne riječi: palijativna skrb djece, interdisciplinarni pristup, uloga socijalnog radnika

Stela Čusak

Martina Biškup Stepinac

Centar za pružanje usluga u zajednici

Zagrebački centar za neovisno življenje

e-mail: martina.biskup.stepinac@zg-cnz.hr

e-mail: stela.cusak@zg-cnz.hr

IZAZOVI I POTREBE OBITELJI DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I OSOBA S INVALIDITETOM: PERSPEKTIVA I ULOGA SOCIJALNOG RADA“

Obitelj je primarno okruženje u kojem započinje razvoj svakog pojedinca. Kada se u obitelji kod djeteta pojave teškoće u razvoju, članovi obitelji suočavaju se s prihvaćanjem dijagnoze, dobivanjem informacija te ostvarivanjem svojih prava. Kasnije, obitelji osobe s invaliditetom suočavaju se sa strahom za njihovu budućnost. Dok je u pojedinim razdobljima naglasak na podršci roditeljima i jačanju njihovih kapaciteta, u drugima je fokus usmjeren na osnaživanje korisnika, poticanje samostalnosti i planiranje buduće skrbi te uključivanje u zajednicu. U takvim životnim situacijama socijalni rad ima važnu ulogu u pružanju informacija, savjetovanja, podrške i povezivanja obitelji s dostupnim pravima i uslugama. Cilj ovog rada je prikazati iskustva obitelji djece s teškoćama u razvoju i obitelji osoba s invaliditetom kroz različite životne faze, s posebnim naglaskom na njihove potrebe, izazove, izvore podrške i iskustva sa sustavom socijalne skrbi. Kroz anketno ispitivanje roditelja/članova obitelji korisnika usluga rane razvojne podrške, psihosocijalne podrške i organiziranog stanovanja našeg Centra dobiti će se uvid u izazove i poteškoće s kojima se obitelji susreću te u situacije u kojima im je bila potrebna podrška socijalnog radnika tijekom različitih životnih razdoblja. Analizom dobivenih odgovora omogućit će se bolje razumijevanje promjena u potrebama obitelji tijekom životnog ciklusa osobe s invaliditetom te prepoznavanje područja u kojima je potrebno prilagoditi i unaprijediti postojeće oblike podrške. Rad otvara i pitanje odgovara li socijalni rad dovoljno brzo na promjene u suvremenom društvu i obiteljskom životu te jesu li informacije, prava i usluge dostupni na način koji odgovara stvarnim potrebama obitelji.

Ključne riječi: obitelj, djeca s teškoćama u razvoju, osobe s invaliditetom, socijalni rad, podrška obitelji

Ivanka Dugan

Hrvatski zavod za socijalni rad

Županijska služba Varaždinske županije

e-mail: idugan@socskrb.hr

PUT OTPORNOSTI: IZAZOVI TRAUME IZ PERSPEKTIVE DJETETA, UDOMITELJA I STRUČNJAKA – IZLAGANJE

Izdvajanje djece iz bioloških obitelji ponekad je nužna mjera zaštite, ali istodobno predstavlja početak suočavanja s posljedicama razvojne traume. Radovi Bessela van der Kolka, Brucea Perryja, Daniela Siegela, Judith Herman i drugih, pružili su znanstveno utemeljeno razumijevanje razvojne traume i kompleksnog PTSP-a, te pokazuju da zanemarivanje, zlostavljanje, obiteljsko nasilje i nestabilni odnosi mogu ostaviti dugotrajne posljedice na emocionalni, neurobiološki i socijalni razvoj djeteta te dovesti do obilježja kompleksnog PTSP-a. Cilj izlaganja je prikazati utjecaj traume kroz perspektivu djeteta, udomitelja i stručnjaka, povezujući znanstvene spoznaje s dugogodišnjim iskustvom rada s udomiteljskim obiteljima i udomljenom djecom. Iz perspektive djeteta, izdvajanje često donosi osjećaj gubitka, zbunjenosti, straha ali i sigurnosti. Posljedice razvojne traume kod udomljene djece najčešće se manifestiraju kroz emocionalnu nestabilnost, ponašajne teškoće, povlačenje ili narušeno povjerenje u druge. Njihova unutarnja borba često ostaje skrivena iza prividne prilagodljivosti ili izazovnog ponašanja. Udomitelji imaju ključnu ulogu u oporavku djeteta. Siguran, stabilan i emocionalno dostupan odnos predstavlja važan zaštitni čimbenik koji omogućuje razvoj povjerenja, otpornosti i osjećaja pripadnosti. Istodobno, izloženost dječjim traumatskim iskustvima može dovesti do sekundarne traumatizacije udomitelja, zbog čega im je potrebna kontinuirana stručna podrška. Uloga stručnjaka je prepoznati složenost razvojne traume te kroz individualizirane intervencije, savjetovanje i pravovremenu psihoterapijsku pomoć poticati oporavak i posttraumatski rast. Zaključno, kroz dugogodišnje iskustvo rada u udomiteljstvu potvrđuje se da djeca, unatoč teškim životnim iskustvima, uz podršku udomitelja i stručnjaka mogu razviti otpornost te ostvariti oporavak, rast i nadu za budućnost.

Ključne riječi: razvojna trauma, udomiteljstvo, perspektiva udomljene djece, sekundarna trauma

Dijana Fijačko
Darinka Sviben
Marija Žugec

Dom za odrasle osobe Lobor-grad
e-mail: dijana.fijacko1@socskrb.hr

PODRŠKA OBITELJI I KORISNIKU USLUGA – POVEZIVANJE I OSNAŽIVANJE ZA UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

Problemi s mentalnim zdravljem često naruše obiteljske odnose i zbog dugotrajnog liječenja odnosi i problemi postaju sve kompleksniji. Narušeni odnosi uzrokuju sukobe, obiteljska atmosfera postaje vrlo nepovoljna kako za bolesnog člana tako i za ostale članove obitelji. Dolaskom na smještaj u ustanovu socijalne skrbi obitelj ukazuje da je smještaj njihovog člana obitelji za njih stresna životna situacija. Obitelj u stručnom radniku traži ne samo osobu za formalne i administrativne postupke već primarni izvor sigurnosti i empatije. Dolaskom na smještaj u ustanovu socijalni skrbi socijalni radnici pored osnovne zadaće brige o korisniku usluga uključuju se i u neposredni rad sa obitelji. Rad sa obitelji provodi se kroz tri osnovna područja:

- **Prihvatanje** – obitelj u kontaktu sa socijalnim radnikom želi izraziti svoju tugu, probleme i nedoumice koje nose u sebi zbog bolesnog člana obitelji
- **Transparentnost** – obitelj želi jasne i realne informacije, očekuju da ih se vodi kroz proces adaptacije kao i u daljnjim aktivnostima koje se provode.
- **Uvažavanje** – obitelj očekuje da poznavanje navika i osobnosti člana obitelji bude prihvaćeno i prepoznato.

Izlaganjem se želi obuhvatiti proces uključivanja korisnika u organizirano stanovanje gdje je potrebno uključiti i obitelj ali i ostale stručne radnike. Obitelj često odbija mogućnost uključivanja u organizirano stanovanje a time i integraciju u lokalnu zajednicu. Kada obitelj vidi da unutar ustanove postoji usklađen tim koji međusobno komunicira njihova se negativna percepcija umanjuje. Stručni radnici pored postupka pripreme korisnika za promjenom usluge usmjereni su i na pozitivnu suradnju sa obiteljima korisnika. Cilj je da se izgrade kvalitetniji međusobni odnosi korisnika i obitelji te da se održi povjerenje obitelji prema stručnom radu jer jedino međusobno povezivanje i osnaživanje ostavlja prostora za svako daljnje napredovanje i poboljšanje kvalitete života korisnika.

Ključne riječi: strah i nedoumica obitelji, korisnik usluga i njegove potrebe i želje, interakcija, pozitivna suradnja, zadovoljniji korisnik

Sunčica Flego

Dom za starije osobe Trešnjevka, Zagreb

Tatjana Brozić Perić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Marijo Vrdoljak

Gorana Karabatić

Tanja Kolić

Dom za starije osobe Trešnjevka, Zagreb

e-mail: suncica.flego@dom-tresnjevka.hr

OBITELJ NE PRESTAJE POSTOJATI SMJEŠTAJEM U DOM: MEĐURESORNA SURADNJA U PODRŠCI OBITELJIMA STARIJIH OSOBA U PROCESU SMJEŠTAJA

Starenje stanovništva, dugačke liste čekanja u domovima za starije i sve veći broj osoba kojima je potrebna dugotrajna skrb predstavljaju izazov za obitelji u ulozi neformalnih njegovatelja. Odluka o smještaju člana obitelji u dom često dolazi nakon razdoblja intenzivne brige i emocionalne iscrpljenosti i donosi važnu životnu promjenu. U društvu se smještaj u ustanovu ponekad percipira kao prepuštanje brige ustanovi, no obitelj zapravo ne nestaje, već samo mijenja svoj oblik, uloge i unutarnju dinamiku. Taj proces tranzicije prate osjećaj krivnje kod odrasle djece, strah od napuštanja kod starijih i narušeno mentalno zdravlje cijelog obiteljskog sustava. Stoga je cilj ovog izlaganja prikazati važnost koordinirane podrške obitelji tijekom procesa smještaja i istaknuti doprinose međuresorne suradnje u očuvanju dobrobiti korisnika. Kroz primjere iz prakse u radu će biti prikazane situacije s kojima se obitelji susreću, poput dugotrajnog opterećenja članova obitelji koji pružaju skrb, teškoća u donošenju odluka, promjena obiteljskih uloga te prilagodbe na život nakon smještaja starije osobe u dom. Poseban naglasak stavit će se na komplementarne uloge Hrvatskog zavoda za socijalni rad i doma za starije osobe kao ključnih dionika u pružanju informacija, procjeni i praćenju potreba te socijalne podrške. Iskustva iz prakse upućuju na to da kvalitetna komunikacija i suradnja stručnjaka iz različitih sustava pridonose osjećaju sigurnosti obitelji, lakšoj prilagodbi i očuvanju međugeneracijskih odnosa. Zaključno, smještaj u dom ne predstavlja završetak obiteljske skrbi, već njenu transformaciju, pri čemu podrška obitelji ostaje primaran dio stručnog rada u sustavu socijalne skrbi.

Ključne riječi: smještaj starijih osoba, međuresorna suradnja, obiteljska otpornost, dugotrajna skrb

Ines Furda

Ela Grgić

Mirna Bušić Kulji

Marijana Paradinović

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: ela.grgic148@gmail.com

MEĐURESORNA SURADNJA U PROVEDBI MJERE STRUČNE POMOĆI I PODRŠKE U OSTVARIVANJU SKRBI O DJETETU: PRIMJER DOBRE PRAKSE

Cilj rada je prikazati važnost međuresorne suradnje tijekom provedbe mjere stručne pomoći i podrške u ostvarivanju skrbi o djetetu te razmotriti njezine prednosti i izazove. Posebna pozornost usmjerena je na doprinos koordiniranog djelovanja sustava socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja te zdravstvene zaštite u pružanju cjelovite podrške djetetu i obitelji. U radu će biti prikazan primjer dobre prakse iz iskustva voditelja mjere u radu s obitelji djeteta koje je iskazivalo probleme u ponašanju i teškoće povezane s poremećajem hranjenja. Tijekom provedbe mjere ostvarena je suradnja s voditeljicom slučaja područnog ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, liječnicom obiteljske medicine i školom koju je dijete pohađalo. Posebno značajnom pokazala se suradnja sa školom. Na zajedničkom sastanku i kroz naknadnu telefonsku komunikaciju razmijenjene su informacije o funkcioniranju djeteta u školskom i obiteljskom okruženju te su dogovoreni daljnji koraci u radu. Voditelj mjere dobio je potpuniji uvid u odnos djeteta prema nastavnicima, vršnjacima, školskim obvezama i radu, dok su stručni djelatnici škole stekli bolje razumijevanje obiteljske dinamike i okolnosti koje su mogle utjecati na djetetovo ponašanje. Prikazani primjer upućuje na to da pravodobna razmjena relevantnih informacija, jasno definiranje uloga, međusobno uvažavanje i kontinuirana komunikacija među stručnjacima mogu pridonijeti boljem razumijevanju potreba djeteta i obitelji, usklađenijem planiranju intervencija te učinkovitijem provođenju mjere.

Ključne riječi: međuresorna suradnja, stručna pomoć i podrška, skrb o djetetu, obitelj, primjer dobre prakse

Josipa Galić

Marinela Smolčić

Obiteljski centar

Područna služba Brodsko-posavska

e-mail: josipa.galic@socskrb.hr

e-mail: marinela.smolicic@socskrb.hr

EMOCIONALNA OTPORNOST OBITELJI U SUVREMENOM DRUŠTVU – ISKUSTVA I MOGUĆNOSTI PODRŠKE IZ PERSPEKTIVE OBITELJSKOG CENTRA

Suvremene obitelji suočavaju se s brojnim izazovima koji proizlaze iz ubrzanih društvenih, ekonomskih i tehnoloških promjena. Uz svakodnevne zahtjeve roditeljstva, obiteljski odnosi često su izloženi dodatnim pritiscima koji mogu utjecati na dobrobit svih članova obitelji. U takvim okolnostima emocionalna otpornost predstavlja važan zaštitni čimbenik koji obiteljima omogućuje uspješnije suočavanje sa stresnim životnim događajima, prilagodbu promjenama i očuvanje međusobne povezanosti. U izlaganju će biti prikazani ključni čimbenici koji doprinose razvoju emocionalne otpornosti obitelji. Poseban naglasak bit će stavljen na važnost preventivnih aktivnosti i ranog osnaživanja roditeljskih i socioemocionalnih kompetencija djece. Kroz primjere iz rada Obiteljskog centra, PS Brodsko-posavska bit će predstavljeni različiti oblici podrške obiteljima, uključujući savjetodavni rad, radionice i grupne programe usmjerene jačanju obiteljskih resursa i mentalnog zdravlja.

Ključne riječi: obiteljska otpornost, zaštitni čimbenici, mentalno zdravlje, roditeljske kompetencije

Milica Gregurić Prugovečki

Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom

e-mail: milica.greguric@gmail.com

ČLANOVI OBITELJI KAO ŠTIT DRUŠTVA – ZNAMO LI TKO SU NAŠI NEFORMALNI NJEGOVATELJI?

U vremenu starenja populacije rastu i potrebe za socijalnim i zdravstvenim uslugama, a time i opterećenost sustava koji ih osiguravaju za osobe s invaliditetom, starije osobe i druge osobe u potrebi za dugotrajnom skrbi. Nedostatni smještajni kapaciteti, kao i nedostatak izvaninstitucionalnih usluga u domu korisnika proširuju krug neformalnih negovatelja. Prema procjenama, oko 80% dugotrajne skrbi u Europi nose neformalni negovatelji, najčešće članovi obitelji. Istovremeno, Hrvatska ima jednu od najvećih stopa pružatelja neformalne skrbi te je među zemljama s najvećim intenzitetom njezina pružanja. No, znamo li s kakvim se izazovima nose oni koji „čuvaju leđa“ sustavu? Znamo li tko su i što im je potrebno kako bi mogli nastaviti obavljati važnu ulogu i osiguravati skrb onima za koje sustav nema rješenje?

Kroz izlaganje će se prikazati tko su neformalni negovatelji u Hrvatskoj te istaknuti značaj njihova angažmana koji je neizmjeran, kako za članove njihovih obitelji tako i za sustav formalne skrbi. Osim toga, opisat će se brojne teškoće s kojima se svakodnevno suočavaju, među kojima su: ograničenja u svakodnevnom funkcioniranju zbog zdravstvenih teškoća, teškoće mentalnog zdravlja i financijske teškoće vezane uz obavljanje zadataka skrbi.

Zaključno, ukazat će se na važnost osiguravanja različitih oblika podrške za članove obitelji osoba s invaliditetom i drugih osoba u potrebi za dugotrajnom skrbi - ne samo zbog njihove uloge u pružanju skrbi već i zbog ozbiljnih pokazatelja njihovog stanja i potreba.

Ključne riječi: članovi obitelji, neformalna skrb, osobe s invaliditetom, podrška

Neomi Grgić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Županijska služba Brodsko-posavske županije

Stjepana Pavelić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Slavonski Brod

e-mail: neomi.grgic@socskrb.hr

"DIJETE ILI SADRŽAJ" - KADA JE *SHARENTING* PREVIŠE?

Sharenting, pojam definiran kombinacijom riječi share (dijeliti) i parenting (roditeljstvo), nastao je polovicom prošlog desetljeća i odnosi se na javno dijeljenje informacija o maloljetnom djetetu na društvenim mrežama od strane samog roditelja. S porastom popularnosti društvenih mreža, sharenting je sve prisutniji u životima maloljetnika, koji najčešće nisu traženi za suglasnost oko dijeljenja sadržaja, a nerijetko je zbog svoje dobi ne mogu ni dati. Cilj izlaganja je pružiti uvid u razloge zbog kojih se roditelji uključuju u praksu sharentinga te u posljedice koje ona može imati za maloljetnu djecu. Izlaganje se temelji na preglednoj analizi recentne domaće i međunarodne znanstvene literature o sharentingu, pri čemu će se usporediti dosadašnje spoznaje o motivima roditelja, potencijalnim koristima i rizicima ove prakse te njezinim pravnim, etičkim i psihološkim aspektima. Posebno će se analizirati fenomen profesionalnog sharentinga, pri kojem roditelji koriste sadržaje svoje djece za privlačenje pratitelja i ostvarivanje financijske koristi. Zaključno će se raspraviti o potrebi uspostavljanja ravnoteže između roditeljske slobode dijeljenja sadržaja i prava djeteta na privatnost, autonomiju i vlastiti digitalni identitet.

Ključne riječi: *sharenting*, društvene mreže, maloljetnički sadržaj

Vlasta Grgec-Petroci

Obiteljski centar

Područna služba Grad Zagreb

e-mail: vlastagpetroci@gmail.com

OBITELJSKA OTPORNOST U POSVOJITELJSKIM OBITELJIMA - PROCES PRILAGODBE, RASTA I OPORAVKA

Obiteljska otpornost predstavlja kapacitete obitelji za suočavanje s izvorom stresa i za povoljnu prilagodbu na nastalu promjenu. Ovaj rad bavi se konceptom obiteljske otpornosti u kontekstu posvojiteljskih obitelji. Obiteljska otpornost u kontekstu posvojenja odnosi se na sposobnost obitelji da se uspješno nosi s izazovima prilagodbe u novoj obitelji, traumama iz djetetove prošlosti i reakcijama okoline. Otpornost kao sposobnost obnavljanja obiteljskih odnosa nakon stresnih iskustava jedan je od važnijih potencijala za stvaranje emocionalne povezanosti između članova obitelji i za održavanje njene cjelovitosti. U kontekstu posvojenja, koncept otpornosti od iznimne je važnosti jer se svaka strana posvojiteljske trijade suočava s iskustvom gubitka pri čemu im otpornost omogućuje iskustvo oporavka i prilagodbe. U radu se opisuju ključne dimenzije obiteljske otpornosti u posvojiteljskim obiteljima te se razrađuju rizični i zaštitni čimbenici koji utječu na obiteljsku otpornost. Nadalje, daje se pregled pristupa socijalnog rada koji pomaže obiteljima u jačanju njihove otpornosti te se prikazuje okvir podrške roditeljstvu uz naglasak na osnovne principe razvojnog re-roditeljstva. Cilj je rada pružiti pregled ključnih procesa koji doprinose obiteljskoj otpornosti i kroz metodu istraživanja koja uključuje pregled stručne literature, istaknuti neke praktične smjernice koje mogu pomoći stručnjacima i posvojiteljskim obiteljima u izgradnji trajne otpornosti. Zaključno, u radu se ističe važnost osiguravanja snažnije podrške u procesu jačanja kapaciteta otpornosti posvojiteljskih obitelji te se ukazuje na daljnji smjer razvoja usluga i intervencija koje utječu na obiteljsku otpornost.

Ključne riječi: obiteljska otpornost, posvojenje, rizični i zaštitni čimbenici, jačanje otpornosti, podrška

Karla Grozdanić

Merica Šarčević

Maja Šegović

Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Split,

e-mail: Karla.Grozdanic@socskrb.hr

MENTALNO ZDRAVLJE I KVALITETA ŽIVOTA ČLANOVA OBITELJI KOJI SKRBE O OSOBAMA S DEMENCIJOM

Skrb za osobu s demencijom dugotrajna je i zahtjevna te može značajno utjecati na mentalno zdravlje i kvalitetu života članova obitelji. S ciljem razumijevanja opterećenja obiteljskih skrbnika, mentalnog zdravlja i kvalitete života provedeno je istraživanje u dvije faze. U prvoj fazi formiran je upitnik temeljem iskustava članova obitelji osoba s demencijom iznesenih na javnoj panel-raspravi u Splitu s oko 40 prisutnih. Upitnik je poslan obiteljskim skrbnicima online putem, uz suglasnost Hrvatskog zavoda za socijalni rad. Zaprimito je 127 odgovora. Rezultati ukazuju na izraženo opterećenje te nepovoljne pokazatelje mentalnog zdravlja i kvalitete života obiteljskih skrbnika. Tijekom prethodna dva tjedna 67,5 % sudionika često ili gotovo svakodnevno osjećalo je emocionalnu iscrpljenost, 63,7 % nedostatak vremena za sebe, 62,3 % narušavanje društvenog ili osobnog života, a 47,9 % ometanje sna i odmora. Zabrinutost da postojeći opseg skrbi neće moći još dugo nastaviti pružati navelo je 50,4 %, dok je 60,0 % svoje zdravlje procijenilo lošijim nego prije preuzimanja skrbi. Veliku ili vrlo veliku/hitnu potrebu za individualnim psihološkim savjetovanjem iskazalo je 55,5 %, a 74,0 % vjerojatno bi ili sigurno sudjelovalo u grupi podrške. Nalazi ukazuju na potrebu za pravodobnom, dostupnom i kontinuiranom psihosocijalnom podrškom usmjerenom očuvanju mentalnog zdravlja i kvalitete života osoba koje skrbe o članovima obitelji s demencijom.

Ključne riječi: demencija; obiteljski skrbnici; mentalno zdravlje; kvaliteta života; opterećenje skrbi; psihosocijalna podrška

Valentina Hršak

Lucija Jauk

Hrvatski zavod za socijalni rad,

Područni ured Gornji Grad – Medveščak, Zagreb

e-mail: valentina.hrsak@socskrb.hr

ŽIVOTNA FAZA OBITELJI S ADOLESCENTOM: OD NORMATIVNIH KRIZA DO SIMPTOMATSKOG CIKLUSA

Cilj ovog izlaganja je prikazati normativne razvojne krize i razvojne zadatke obitelji s adolescentom te objasniti koncept simptomatskoga ciklusa kao obrasca nastanka i održavanja simptoma u obiteljskim odnosima. Prema teoriji životnih ciklusa obitelji, svaka razvojna faza zahtijeva prilagodbu obiteljskih uloga, granica i odnosa kako bi se omogućio daljnji razvoj obitelji i njezinih članova. Faza obitelji s adolescentom obilježena je pojačanom težnjom adolescenta za autonomijom, odnosi u obitelji su distanciraniji, redefiniraju se granice i pravila, a pred roditeljima je izazov otpuštanja vlastite potrebe za kontrolom. Roditelji se pritom suočavaju sa zadatkom postupnog smanjivanja nadzora uz istodobno zadržavanje odgovornosti i emocionalne dostupnosti. Iako se adolescencija više ne promatra kao univerzalno razdoblje „bure i oluje“, riječ je o razvojnoj fazi tijekom koje se mogu povećati rizici za pojavu psihosocijalnih teškoća, više su stope rizičnih ponašanja, konzumacije sredstava ovisnosti i seksualnih aktivnosti u odnosu na druge dobne skupine djece te su češći konflikti s roditeljima (Micucci, 2009). Simptomatski ciklus opisuje proces u kojem simptomi postupno zauzimaju središnje mjesto u obiteljskim interakcijama. Prema Micucci (2009), u obiteljima koje se teško prilagođavaju razvojnim zahtjevima adolescencije pozornost se može usmjeriti pretežno na problematično ponašanje adolescenta, uz zanemarivanje njegovih snaga i očuvanih područja funkcioniranja. Takav obrazac može pridonijeti osjećajima usamljenosti, frustracije i nerazumijevanja te održavanju ili intenziviranju teškoća. Pokušaji rješavanja problema tada mogu ostati bez očekivanog učinka, što dodatno povećava osjećaj bespomoćnosti članova obitelji. Prepoznavanje uzajamne povezanosti simptoma i narušene obiteljske povezanosti omogućuje stručnjacima cjelovitije razumijevanje obiteljske dinamike te planiranje primjerenijih intervencija usmjerenih na potrebe, odnose i snage obitelji.

Ključne riječi: adolescencija, obiteljske interakcije, simptomatski ciklus

Helena Ivančić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Varaždin

e-mail: helenahelly.ivancic@gmail.com

IZAZOVI RODITELJSTVA: PREDIKTORI PROSOCIJALNOG I AGRESIVNOG PONAŠANJA DJECE PREDŠKOLSKJE DOBI

U radu se prikazuju rezultati istraživanja čiji je cilj bio ispitati povezanost sociodemografskih obilježja, stilova roditeljstva te socio-emocionalne dobrobiti i otpornosti djece predškolske dobi s procijenjenim prosocijalnim i agresivnim ponašanjem. Istraživanjem je obuhvaćeno 101 dijete u dobi od tri do sedam godina iz Dječjeg vrtića „Bubamara“ u Gornjem Knegincu i Dječjeg vrtića „Siget“ u Zagrebu. Primijenjeni su Opći sociodemografski upitnik, Upitnik o stilovima roditeljstva, Ljestvica socio-emocionalne dobrobiti i otpornosti te Skala za procjenu agresivnosti i prosocijalnog ponašanja djece. Spol djeteta pokazao se značajnim pozitivnim prediktorom prosocijalnog ponašanja, kao i dimenzije socio-emocionalne dobrobiti i psihološke otpornosti djeteta, pri čemu djevojčice te djeca s procijenjenom višom razinom socio-emocionalne dobrobiti i psihološke otpornosti iskazuju višu razinu prosocijalnog ponašanja. Nadalje, spol djeteta i stupanj obrazovanja majke pokazali su se značajnim prediktorima agresivnog ponašanja, pri čemu djevojčice iskazuju agresivnost u manjoj mjeri, kao i djeca čije majke imaju završen veći stupanj obrazovanja. Autoritarni stil roditeljstva pokazao se statistički značajnim samostalnim pozitivnim prediktorom agresivnosti. Socio-emocionalna dobrobit i otpornost dodatno doprinose objašnjenju varijance agresivnosti, pri čemu djeca kod kojih su procijenjene bolje socijalne vještine, niže razine samokontrole i niža usmjerenost na aktivnost iskazuju veću razinu agresivnosti. Dodatni programi podrške roditeljstvu, poput škola za roditelje, radionica i stručnih predavanja, mogli bi pridonijeti osnaživanju roditelja te unapređenju socio-emocionalne dobrobiti i psihološke otpornosti djece. Odgojitelji, učitelji i udomitelji, posebice u radu s djecom koja nemaju razvijene bliske odnose s odraslim članovima obitelji, mogu aktivnostima usmjerenima na razvoj komunikacijskih vještina, empatije, samopouzdanja i samopoštovanja pridonijeti jačanju psihološke otpornosti djece predškolske dobi.

Ključne riječi: prosocijalno ponašanje, agresivnost, roditeljski stilovi, socio-emocionalna dobrobit, izazovi roditeljstva

Helena Ivančić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Varaždin

e-mail: helenahelly.ivancic@gmail.com

PSIHOSOCIJALNA PRILAGODBA OSOBA OŠTEĆENA VIDA KROZ PRIZMU SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI

U izlaganju će biti prikazani rezultati istraživanja čiji je cilj bio ispitati povezanost sociodemografskih obilježja, optimizma i pesimizma, dimenzija samopoštovanja te socijalne podrške s pokazateljima prilagodbe - depresivnošću i zadovoljstvom životom kod osoba s oštećenjem vida. Istraživanje je provedeno na uzorku od 94 osobe s oštećenjem vida. Primijenjeni su Opći upitnik o sociodemografskim obilježjima, Ljestvica procjene socijalne podrške, Skala optimizma i pesimizma, Skala samosviđanja i samokompetentnosti, Upitnik o simptomima depresije te Skala zadovoljstva životom. Rezultati pokazuju da je depresivnost značajno negativno povezana sa stupnjem obrazovanja, optimizmom, samosviđanjem, samokompetentnošću te podrškom prijatelja, obitelji i suradnika. Značajna pozitivna povezanost utvrđena je između depresivnosti i pesimizma, kao i između depresivnosti i istodobne prisutnosti oštećenja vida i drugih bolesti. Zadovoljstvo životom značajno je pozitivno povezano sa stupnjem obrazovanja, ekonomskim statusom, optimizmom, samosviđanjem, samokompetentnošću i izvorima socijalne podrške, dok je značajno negativno povezano s pesimizmom i depresivnošću. Rezultati također upućuju na to da se na temelju sociodemografskih i osobnih obilježja može predvidjeti stupanj depresivnosti, dok su se osobne i socijalne varijable pokazale značajnim prediktorima zadovoljstva životom. Praktične implikacije istraživanja razmatraju se iz perspektive sustava socijalne skrbi te prava i usluga usmjerenih na jačanje samopoštovanja osoba s oštećenjem vida, osobito samosviđanja, koje se pokazalo značajnim prediktorom prilagodbe. Programi psihosocijalne rehabilitacije i socijalnog uključivanja, kao i usluga socijalnog mentorstva, mogu pridonijeti uspostavljanju i održavanju socijalnih kontakata osoba s oštećenjem vida u zajednici te razvoju prijateljskih odnosa, što se pokazalo osobito važnim za prilagodbu.

Ključne riječi: osobe oštećena vida, psihosocijalna prilagodba, socijalna podrška, sustav socijalne skrbi

Lucija Jauk

Valentina Hršak

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Gornji Grad – Medveščak, Zagreb

e-mail: lucija.jauk@socskrb.hr

VAŽNOST TIMSKE SURADNJE U OBITELJSKO PRAVNOJ ZAŠTITI DJECE

Timski rad u obiteljsko-pravnoj zaštiti djece predstavlja ključan pristup u radu s obiteljima jer omogućuje integraciju znanja i iskustava različitih stručnjaka. Prema Skupnjak (2018) svrha timskog rada jest povezivanje stručnih kompetencija radi učinkovitijeg rješavanja složenih problema pri čemu su zajednički cilj, suradnja i razmjena stručnih perspektiva temelj uspješnog djelovanja. U sustavu socijalne skrbi stručne timove najčešće čine socijalni radnici, psiholozi, pravnici i drugi stručnjaci koji zajednički procjenjuju rizike i donose odluke o zaštiti djece. Učinkovitost timskog rada ovisi o kvalitetnoj komunikaciji, jasno definiranim ulogama i zajedničkim ciljevima (Lewandowski i GlenMaye, 2002), dok Kim i sur. (2016) ističu važnost uključivanja obitelji u proces odlučivanja unatoč organizacijskim izazovima i neravnoteži moći. Sladović Franz (2011) naglašava da interdisciplinarni timski pristup omogućuje kvalitetniju procjenu roditeljskih kompetencija i obiteljskog funkcioniranja te smanjuje subjektivnost pojedinačnih procjena. Vejmelka (2015) dodatno ističe važnost međuinstitucionalne suradnje i jasno definiranih uloga unutar stručnih timova. Cilj izlaganja jest prikazati važnost interdisciplinarnog timskog pristupa u obiteljsko-pravnoj zaštiti djece te njegov doprinos kvalitetnijem donošenju odluka u najboljem interesu djeteta kroz cjelovitije sagledavanje potreba obitelji.

Ključne riječi: stručni tim, obitelj, zaštita djece

Ines Jeramaz Klak

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni Ured Donji grad, Zagreb

E-mail: ijeramaz@socskrb.hr

PRIJAVIO SAM MAMU, TATU, BAKU...
Prikazi slučaja izazovi modernog roditeljstva

Ciljevi izlaganja su poticanje teorijske rasprave i promicanje standarda stručnog rada u vidu kontinuirane međusektorske suradnje i sociopedagoškog tretmanskog rada s djecom i njihovim roditeljima na ublažavanju odnosno otklanjanju poteškoća unutar obitelji. Analizom slučaja pet obitelji korisnika usluga HZSR u vremenskom rasponu od 2016. do 2026. godine, odabranih po kriteriju djetetove prijave nasilja, koje se odnosilo na roditelje i/ili članove obitelji, uočene su međusobne poveznice i ishodi takvih prijava. Djeca u dobnom rasponu od 7 do 16 godina prijavila su izravno ili anonimno svoje skrbnike i dr. članove obitelji pozivom policiji, Plavom telefonu ili razgovorom u školskom timu. Pet obitelji povezuje izostanak penalizacije prijavljenih roditelja, jer nadležne institucije provođenjem protokolarnih aktivnosti nisu utvrdile nasilje nad djecom. Nakon provedenih postupaka u HZSR i analize opsežne dokumentacije kao rezultata višegodišnjeg praćenja tih obitelji, pojavljuje se obrazac: djeca prijavitelji u pravilu nisu procijenjena kao žrtve nasilja člana obitelji, kod sve djece su uočeni eksternalizirani problemi u ponašanju ili poteškoće mentalnog zdravlja, a analizom roditeljskih ponašanja unutar ovih pet obitelji uočavaju se istovrsni rizici njihova roditeljstva; permisivnost, pasivnost, nedosljednost u odgoju. Zaključno, djetetova prijava nasilja, iako ne potkrijepljena počinjenjem nasilja od strane roditelja, postaje vrijedan alat za otkrivanje problema drugačije etiologije unutar obitelji. Alarmira ili na roditeljske suboptimalne postupke i/ili na probleme mentalnog zdravlja, djeteta ili člana obitelji, te izravno ukazuje na potrebu za multidisciplinarnom stručnom podrškom obitelji.

Ključne riječi: prijava nasilja, dijete, mentalno zdravlje, roditeljski postupci

Jasna Jurić**Nevena Macan**

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Split

e-mail: Jasna.Juric@socskrb.hr

e-mail:

VAŽNOST MEĐURESORNE SURADNJE HZSR-a U RADU S KOMPLEKSNI OBITELJIMA

Kompleksne obitelji često se suočavaju s teškoćama u više životnih područja, poput narušenih obiteljskih odnosa, neadekvatne roditeljske skrbi, nasilja u obitelji, problema mentalnog i tjelesnog zdravlja, ovisnosti, siromaštva te odgojno-obrazovnih teškoća djece. Zbog isprepletenosti navedenih problema nije moguće osigurati učinkovitu pomoć djelovanjem samo jedne institucije, već je nužna multidisciplinarna i međuresorna suradnja. HZSR ima središnju koordinacijsku ulogu u povezivanju svih relevantnih sudionika uključenih u rad s obitelji. Uz HZSR-a prema potrebi uključuju se odgojno-obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, policija, pravosudna tijela i drugi pružatelji socijalnih usluga. Ciljevi međuresorne suradnje je osigurati pravodobnu i koordiniranu zaštitu djece i članova obitelji, provesti sveobuhvatnu procjenu potreba, rizika i zaštitnih čimbenika obitelji, izraditi zajednički plan intervencija i jasno definirati uloge i odgovornosti svih uključenih stručnjaka, unaprijediti razmjenu informacija među institucijama u skladu sa zakonskim propisima, osnažiti obitelj kako bi razvila vlastite kapacitete za samostalno funkcioniranje te smanjila potrebu za dugotrajnom institucionalnom podrškom. Rezultati međuresorne suradnje je pravodobno prepoznavanje rizika i zaštitnih čimbenika, usklađeno i koordinirano djelovanje svih uključenih institucija, povećanje sigurnosti i dobrobiti djece te jačanje roditeljskih kompetencija, smanjenje mogućnosti preklapanja, odgađanja ili izostanka potrebnih intervencija te kontinuirano praćenje napretka obitelji i prilagodba stručnih intervencija prema procijenjenim potrebama. Međuresorna suradnja predstavlja jedan od temeljnih preduvjeta kvalitetnog rada s kompleksnim obiteljima. Uspješnost međuresorne suradnje temelji se na međusobnom povjerenju, jasno definiranim ulogama, redovitoj komunikaciji, poštivanju zakonskih i etičkih načela te kontinuiranom stručnom usavršavanju i superviziji stručnjaka. Takav pristup povećava učinkovitost intervencija, doprinosi zaštiti prava i dobrobiti djece te dugoročno jača otpornost i funkcionalnost obitelji.

Ključne riječi: Hrvatski zavod za socijalni rad, obitelj, pomoć, suradnja

Maja Karamarko

Udruga za kreativni socijalni rad

Martina Kušan

Kaznionica u Glini

Dragana Vasović

Kaznionica u Lepoglavi

e-mail: maja.karamarko@uksr.hr

KLUB OČEVA – JAČANJE RODITELJSKIH KOMPETENCIJA I OČUVANJE OBITELJSKIH VEZA OČEVA ROMSKE NACIONALNE MANJINE NA IZDRŽAVANJU KAZNE ZATVORA

Očuvanje roditeljske uloge tijekom izdržavanja kazne zatvora predstavlja značajan izazov za očeve, njihovu djecu i obitelji. Dugotrajna odvojenost od djece, ograničene mogućnosti kontakta te različiti socijalni i kulturološki čimbenici mogu negativno utjecati na obiteljske odnose i dobrobit djece. Projekt „Klub očeva“, koji Udruga za kreativni socijalni rad provodi u Kaznionici u Lepoglavi i Kaznionici u Glini, usmjeren je na jačanje roditeljskih kompetencija, promicanje aktivnog očinstva i očuvanje emocionalne povezanosti između očeva i njihove djece. Cilj izlaganja je predstaviti model rada s očevima na izdržavanju kazne zatvora te prikazati iskustva provedbe grupnih radionica i aktivnosti usmjerenih na razvoj roditeljskih vještina i održavanje obiteljskih veza. Radionice su bile namijenjene očevima romske nacionalne manjine, skupini koja je rijetko uključena u programe podrške roditeljstvu te se suočava sa specifičnim izazovima povezanim s kulturološkim obrascima roditeljskih uloga, socijalnom isključenošću i otežanim održavanjem kontakta s djecom tijekom izvršavanja kazne zatvora. Program je uključivao edukativne radionice o potrebama djece, roditeljskim ulogama, komunikaciji i emocionalnoj povezanosti te korištenje radne bilježnice „Naše uspomene bez granica“ kao alata za jačanje odnosa između očeva i njihove djece. Dosadašnja iskustva pokazuju da sudjelovanje u programu doprinosi većoj svijesti o važnosti očinske uloge, jačanju motivacije za aktivno roditeljstvo te očuvanju obiteljskih odnosa. Projekt potvrđuje važnost razvoja ciljanih i kulturno osjetljivih programa podrške roditeljstvu te međuresorne suradnje između organizacija civilnog društva i zatvorskog sustava. Zaključno, osnaživanje roditeljskih kompetencija očeva romske nacionalne manjine predstavlja važan doprinos dobrobiti djece, jačanju obiteljske otpornosti i uspješnijoj socijalnoj reintegraciji nakon izlaska na slobodu.

Ključne riječi: aktivno očinstvo, romska nacionalna manjina, podrška roditeljstvu, obiteljska otpornost, međuresorna suradnja

Marijana Kletečki Radović

Ivana Dobrotić

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: marijana.kletecki.radovic@pravo.hr

e-mail: ivana.dobrotic@pravo.hr

Sanja Vuletić

Hrvatski Sabor

Odbor za zdravstvo i socijalnu politiku

e-mail: svuletic@sabor.hr

ZDRAVSTVENE NEJEDNAKOSTI U UNIVERZALNOM SUSTAVU: PRISTUP ZDRAVSTVENOJ SKRBI ZA DJECU I OBITELJI U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

Iako se zdravstvena zaštita u Hrvatskoj temelji na načelu univerzalnosti, djeca i obitelji u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti i dalje se suočavaju s brojnim preprekama u ostvarivanju prava na zdravstvenu skrb. Cilj je izlaganja prikazati rezultate analize odnosa između formalno zajamčenog prava na zdravstvenu zaštitu i stvarnih mogućnosti njegova ostvarivanja, s posebnim osvrtom na prepreke unutar zdravstvenog sustava koje ograničavaju pristup uslugama djeci i obiteljima u riziku. Polazište analize čini Europsko jamstvo za djecu, strateški instrument kojim je na razini Europske unije snažnije naglašen položaj djece u riziku te potreba osiguravanja djelotvornog i besplatnog pristupa ključnim uslugama, uključujući zdravstvenu skrb. U izlaganju će se razmotriti obrasci pristupa besplatnoj zdravstvenoj skrbi za djecu koji pokazuju da ostvarivanje prava na zdravlje i dalje ograničavaju financijske, teritorijalne, organizacijske i administrativne prepreke. Posebna pozornost bit će usmjerena na ključne prepreke u pristupu zdravstvenim uslugama, među kojima se ističu nedostatak zdravstvenih stručnjaka, teritorijalna neravnomjernost usluga, duge liste čekanja, ograničena dostupnost podrške mentalnom zdravlju za djecu i obitelji te neizravni troškovi povezani s korištenjem zdravstvene skrbi. Navedene prepreke posebno pogađaju obitelji u riziku, unatoč univerzalnom sustavu zdravstvene zaštite. Temeljem provedene analize kritički će se raspraviti doseg Europskog jamstva za djecu te istaknuti da bez konkretnijih mjera, jačanja međuresorne suradnje i stabilne financijske potpore njegov doprinos smanjenju zdravstvenih nejednakosti ostaje ograničen.

Ključne riječi: zdravstvene nejednakosti, djeca i obitelji u riziku, pristup zdravstvenoj skrbi, Europsko jamstvo za djecu

Zoran Kljajić**Vlatka Tucelj Omeragić**

Centar za pružanje usluga u zajednici

Zagrebački centar za neovisno življenje

e-mail: zkljajic@zg-cnz.hr

OBITELJ I MENTALNO ZDRAVLJE

Obitelj je primarno okruženje u kojemu se oblikuje mentalno zdravlje pojedinca. Unutar nje se razvijaju emocionalna pismenost, komunikacijski obrasci te mehanizmi suočavanja sa stresom. U suvremenom društvu, obilježenom brzim društveno-ekonomskim i digitalnim promjenama, obitelji se suočavaju s kompleksnim izazovima koji izravno utječu na njihovo mentalno zdravlje. Cilj ovog rada je analizirati obiteljsku dinamiku u kontekstu mentalnog zdravlja, s posebnim naglaskom na čimbenike rizika i protektivne čimbenike u obiteljskom okruženju. Prvi dio izlaganja usmjeren je na čimbenike rizika koji narušavaju optimalno funkcioniranje obitelji, poput kroničnog stresa, konflikata, deficitarnih komunikacijskih obrazaca te emocionalnog distanciranja. Disfunkcionalni odnosi i neriješene traume se prenose transgeneracijski. Nadalje, pojava ovisnosti ili mentalnih poremećaja kod jednog člana sustavno opterećuje obiteljski nukleus, izazivajući emocionalnu iscrpljenost i stigmatu koja odgađa traženje stručne pomoći. Drugi dio rada fokusira se na obitelj kao ključni protektivni čimbenik. Otvorena komunikacija, uzajamna potpora i osjećaj sigurnosti djeluju preventivno u psihosocijalnom razvoju, te olakšavaju suočavanje sa životnim krizama. Stabilno obiteljsko okruženje može doprinijeti očuvanju mentalnog zdravlja, dok disfunkcionalni odnosi povećavaju vjerojatnost razvoja poteškoća poput anksioznosti i depresivnih stanja. Značajan segment rada posvećen je ulozi socijalnih radnika u ranom prepoznavanju potreba, procjeni rizika, osnaživanju i pružanju podrške. Kao prva točka kontakta, oni savjetodavnim radom pomažu obiteljima prepoznati resurse i smanjiti stres prije eskalacije problema. Zaključno, stručna potpora ne smije biti usmjerena isključivo na pojedinca, već na cijelu obitelj. Socijalna skrb mora se orijentirati na prevenciju umjesto reaktivnog djelovanja. Ključno je intenzivirati interdisciplinarnu suradnju sa odgojno-obrazovnim i zdravstvenim sustavom, te proširiti mrežu lokalnih savjetovališta za pravovremeno djelovanje.

Ključne riječi: obitelj, mentalno zdravlje, socijalni rad

Domagoj Kronstein

Marija Leopoldović

Dom za starije osobe Trnje, Zagreb

e-mail: domagoj0603@gmail.com

TRANSFORMACIJA MEĐUGENERACIJSKIH ODNOSA KROZ INTEGRIRANI KONCEPTUALNI MODEL U DRUŠTVIMA KOJA STARE

Svjedoci smo vremena u kojem demografsko starenje društva kao cjeline dovodi do značajne i duboke transformacije međugeneracijskih odnosa, koje više ne možemo promatrati kroz tradicionalni linearni model obiteljske solidarnosti i podrške. U ovom radu prikazuju se suvremeni obrasci međugeneracijske razmjene u kontekstu društvenih, ekonomskih i digitalnih transformacija, kroz novi konceptualni model koji objašnjava ovu pojavu. Integrativnim pregledom literature analizirani su teorijski pristupi ključni za razumijevanje međugeneracijskih odnosa te je pokazano kako nijedan pojedinačni pristup nije dovoljan za cjelovito objašnjenje promatranog fenomena. Kroz rad je razvijen i prikazan Integrirani konceptualni okvir, uz pomoć kojega se međugeneracijski odnosi promatraju kao višerazinski i umreženi sustav koji obuhvaća pojedince, obitelji, lokalnu zajednicu, institucije i širi društveni kontekst. Integrirani koncept naglašava važnost recipročnosti međugeneracijskih razmjena, pri čemu sve generacije istodobno sudjeluju kao davatelji i primatelji različitih oblika podrške, uključujući emocionalnu, informacijsku, materijalnu i digitalnu razmjenu. U skladu s tim transformirala se i praksa socijalnog rada – od tradicionalnog, individualno orijentiranog modela prema suvremenom mrežnom i međusektorskom pristupu, u kojem međugeneracijski odnosi postaju ključni resurs društvene kohezije i otpornosti. Izlaganje doprinosi razumijevanju međugeneracijskih odnosa kao ključnog elementa društvene održivosti te ukazuje na smjer u kojem bi trebalo razvijati buduće socijalne politike. Zaključno, društva koja uspiju organizirati međugeneracijsku razmjenu kao umreženi sustav otpornija su, stabilnija i društveno kohezivnija.

Ključne riječi: međugeneracijski odnosi, demografsko starenje, integrirani konceptualni model, socijalni rad, međugeneracijska solidarnost

Lidija Kućinski Fogadić

Obiteljski centar

Područna Služba Brodsko-posavska

e-mail: Lidija.KucinskiFogadic@SOCSKRB.HR

OBITELJI U SVIM ŽIVOTNIM CIKLUSIMA IMAJU PRAVO NA PODRŠKU ZAJEDNICE

Obitelj tijekom života prolazi kroz niz razvojnih faza – od formiranja partnerskog odnosa, dolaska djece, njihove socijalizacije i odrastanja, pa do razdoblja osamostaljivanja djece i starenja roditelja. Svaka faza nosi specifične razvojne zadatke i izazove, poput prilagodbe na zajednički život, roditeljsku ulogu, usklađivanja obiteljskog i profesionalnog života, suočavanja s odgojnim dilemama, kao i promjenama u partnerskom odnosu. U tim prijelazima često dolazi do povećane razine stresa i nesigurnosti, zbog čega je važno naglasiti da obitelj nije i ne smije biti izoliran sustav. Njezino uspješno funkcioniranje uvelike ovisi o dostupnosti i kvaliteti podrške iz zajednice. Podrška zajednice ostvaruje se kroz sustave socijalne skrbi, obrazovanja, zdravstva, ali i kroz neformalne mreže. Posebnu ulogu imaju obiteljski centri, koji pružaju preventivne i savjetodavne usluge. Primjeri dobre prakse Obiteljskog centra Područne službe Brodsko-posavske uključuju: savjetovanje roditelja i djece u fazama prilagodbe (npr. rođenje djeteta, odgoj, školovanje, razvod, bolest, starenje)- kroz socijalne usluge savjetovanja i psihosocijalnog savjetovanja, te savjetovanja u vezi s brakom, roditeljstvom, obiteljskim i partnerskim odnosima, radionice o roditeljskim vještinama i komunikaciji u obitelji, grupni rad s djecom i mladima radi jačanja emocionalnih i socijalnih kompetencija, psihosocijalni tretman prevencije nasilničkog ponašanja, podršku članovima obitelji u kriznim situacijama, obiteljsku medijaciju, organizaciju javnih predavanja i okruglih stolova u suradnji s vrtićima, školama, udrugama, gradskim knjižnicama i medijima. Zaključno, briga o obitelji zajednička je odgovornost društva. Pravovremena i dostupna podrška omogućuje obiteljima da uspješnije prolaze kroz životne cikluse te osigurava dobrobit svih njezinih članova. Obiteljski centar Područna služba Brodsko-posavska suradnjom sa različitim dionicima u zajednici nastoji omogućiti obitelji da dobije pravovremenu i sveobuhvatnu podršku.

Ključne riječi: zadaci i izazovi obitelji, uloga Obiteljskog centra, podrška zajednice

Ivana Mandić Milas

Vlatka Bujan

Centar za rehabilitaciju Stančić

e-mail: ivana.mandicmilas@socskrb.hr

RAZVOJ SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI CENTRA ZA REHABILITACIJU STANČIĆ KAO PREDUVJET SOCIJALNE UKLJUČENOSTI OSOBA S INVALIDITETOM

Proces transformacije i deinstitutionalizacije sustava socijalne skrbi tijekom posljednjih godina značajno je utjecao na razvoj novih oblika podrške osobama s intelektualnim teškoćama. Kao jedna od najvećih ustanova socijalne skrbi u Hrvatskoj, Centar za rehabilitaciju Stančić aktivno sudjeluje u razvoju i pružanju socijalnih usluga u zajednici kroz organizirano stanovanje, psihosocijalnu podršku, ranu razvojnu podršku te savjetodavne i druge izvaninstitucijske usluge. Uz navedene usluge, Centar ima dugogodišnje iskustvo u uvođenju socijalnih inovacija u radu sa socijalno osjetljivim skupinama, poput terapijskog jahanja, terapijskog psa, senzornog vrta za osobe s invaliditetom te pružanja podrške udomljenim odraslim osobama. Rad donosi prikaz rezultata istraživanja usmjerenog na procjenu važnosti razvoja usluga u zajednici za korisnike, s posebnim naglaskom na promjene koje takav pristup podrške ostvaruje u njihovom svakodnevnom funkcioniranju i kvaliteti života. Rezultati istraživanja ukazuju da razvoj usluga u zajednici korisnicima prvenstveno omogućava učinkovitiju rehabilitaciju, povećava dostupnost i ostvarivanje prava na socijalne usluge te doprinosi značajnim osobnim promjenama i razvoju osjećaja pripadnosti lokalnoj zajednici. Iskustva CZR Stančić također pokazuju da razvoj usluga u zajednici smanjuje rizik socijalne izolacije i ovisnosti o institucionalnim oblicima skrbi, pridonoseći većoj samostalnosti korisnika, aktivnijem uključivanju u život lokalne zajednice te poboljšanju kvalitete života općenito. Zaključno, razvoj socijalnih usluga u zajednici predstavlja ključan preduvjet za ostvarivanje prava osoba s intelektualnim teškoćama na život u zajednici kroz individualiziranu podršku, jačanje autonomije i povećanje mogućnosti za aktivno društveno sudjelovanje.

Ključne riječi: inovativni modeli skrbi, osobe s intelektualnim teškoćama, socijalno uključivanje, kvaliteta života

Mirna Margetić Vitković

Centar za pružanje usluga u zajednici

SOS Dječje selo Ladimirevci,

e-mail: mirna.margetic.vitkovic@sos-dsh.hr

PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA: RAD S DJECOM KOJA NOSE NEVIDLJIVE TERETE

Cilj izlaganja je, prikazom primjera rada s obitelji, govoriti o podršci djeci i obiteljima kroz uslugu psihosocijalne podrške. Problemi s kojima se susreću korisnici usluga socijalne skrbi nerijetko uključuju zlostavljanje, razvode, nezaposlenost te probleme s alkoholom ili drugim sredstvima ovisnosti. U takvim su obiteljima narušeni međuljudski odnosi, a osobito komunikacija među članovima obitelji. Kada stručnjaci različitog profila ulaze u obitelj u riziku do izražaja dolazi njihova međusobna suradnja. Stručni radnik analizira postojeću situaciju, uočava poteškoća te zajednički s korisnicima planira pristupe u rješavanju trenutnih problema. Osim toga, prepoznaje probleme s kojima se pojedinac ili obitelj susreću, uočava posljedice tih problema i pokušava ih kroz rad kompenzirati. Kvalitetnom suradnjom stručnjaci doprinose poboljšanju obiteljskih odnosa, pri čemu su usmjereni na obitelj i njezine poteškoće, a svojim se specifičnim kompetencijama međusobno nadopunjuju. Na primjeru udomiteljske obitelji i djece smještene u njoj prikazat će se rad na području mentalnog zdravlja djece, odnosno teškoće s kojima su se suočavale djevojčice smještene u toj obitelji.

Ključne riječi: psihosocijalna podrška, obitelj, savjetovanje, podrška

Darja Maslić Seršić

Jasmina Tomas

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za psihologiju,

e-mail: dmaslic@ffzg.hr

Dinka Caha

Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Katedra socijalnog rada

Ana Slišković

Odjel za psihologiju Sveučilišta u Zadru

CIJENA BRIGE: ZAHTJEVI POSLA I SAGORIJEVANJE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Sustav socijalne skrbi prepoznat je kao temeljna vrijednost u demokratskim europskim zemljama, a značajni društveni resursi ulažu se u njegovo očuvanje i unapređenje. Istovremeno, ovaj se sektor suočava s visokom fluktuacijom, a stručnjaci u sustavu socijalne skrbi kao skupina s visokom prevalencijom sagorijevanja na poslu. Stoga je cilj istraživanja bio produbiti razumijevanje navedenog fenomena prikupljanjem podataka o percepciji zahtjeva posla i prisutnosti simptoma sagorijevanja kod zaposlenih u sustavu socijalne skrbi. Provedene su dvije studije na prigodnim, ali heterogenim uzorcima zaposlenih u: (1) područnim uredima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i područnim službama Obiteljskog centra (2025. god.; N=367); (2) centrima za pružanje usluga u zajednici (2026. god.; N=588). Zaposleni su kontaktirani preko ustanova u kojima rade, a sudjelovanje je bilo dobrovoljno i anonimno. Simptomi sagorijevanja mjereni su hrvatskom verzijom upitnika BAT, a ispitivani su i sljedeći zahtjevi posla: radno opterećenje, emocionalni zahtjevi, birokratski zahtjevi, interpersonalni konflikti, nesigurnost posla, nejasnoća i konflikt uloge.

Normativna analiza rezultata temeljena na usporedbi s reprezentativnim uzorkom zaposlenih u RH pokazala je povećanu razinu simptoma sagorijevanja na poslu sudionika obje studije. Prema međunarodnim kliničkim kriterijima, 27,7% sudionika iz prve studije i 16,7% iz druge su pokazali visok rizik za razvoj sindroma sagorijevanja. Sljedeći zahtjevi posla bili su najistaknutiji: preopterećenost poslom i birokratski zahtjevi (studija 1), odnosno preopterećenost poslom i emocionalni zahtjevi (studija 2). Regresijske analize su pokazale da ispitivani zahtjevi objašnjavaju 50,2% (studija 1), odnosno 46,9% (studija 2) varijance sindroma sagorijevanja. U obje studije kvalitativna nesigurnost posla imala je najveći samostalan doprinos objašnjenju simptoma sagorijevanja.

Ključne riječi: sindrom sagorijevanja u poslu, socijalna skrb, zahtjevi posla

Ivana Mošić Pražetina

Nikoleta Josipović

Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice

Klinika za psihijatriju

e-mail: iprazetina@gmail.com

e-mail: josipovic.nikoleta@gmail.com

OBITELJSKI RITUALI I OBIČAJI – SKRIVENA SNAGA OBITELJI (sistemska perspektiva)

Svaka obitelj ima svoju obiteljsku kulturu koja se stvara kao jedinstveni spoj postojećih obiteljskih kultura dvije osobe u novoj zajednici. U nesvjesnom transgeneracijskom procesu prenosimo običaje i rituale koje poznajemo, no i prirodno razvijamo nove tijekom vremena dok se bavimo svojim svakodnevnim životom, formiramo navike i ponavljajuća ponašanja na temelju naših interesa i okolnosti. U eri u kojoj dominiraju tehnologije i brzi životni ritam, obiteljski rituali i običaji mogu izgubiti svoju vitalnu snagu zbog čega članovi obitelji gube emocionalnu sigurnost i predvidljivost, dok s druge strane jača njihova anksioznost.

Običaji i rituali pomažu u obnovi obiteljskih odnosa koje mogu biti narušene zbog zahtjevnih poslova, škole i individualnog vremena provedenog pred ekranom. Neovisno o tome jesu li rituali i običaji svakodnevni (npr. pijeње kave), tjedni (npr. obiteljski ručkovi) ili godišnji (npr. slavljenje blagdana) oni čuvaju obiteljski identitet, doprinose otpornosti obitelji ublažavanjem utjecaja svakodnevnog stresa, smanjuju obiteljske sukobe i podržavaju mentalno zdravlje svih u obitelji. U izlaganju ćemo prikazati kako sistemski pristup validira obiteljske običaje i rituale te kako se uz njihovu pomoć procjenjuju obiteljske snage i onda kada običaji sa sobom donose napetosti. Također ćemo prikazati kako Sistemska obiteljska terapija koristi rituale kao strukturirane zadatke između susreta koji su osmišljeni kako bi promijenili postojeće disfunkcionalne komunikacijske obrasce. Poticanjem obitelji da djeluje na određeni novi način, razbijamo krute obiteljske mitove i novim ritualima potičemo članove da izađu iz svojih uobičajenih uloga i stvaraju novu, zdraviju dinamiku odnosa.

Ključne riječi: običaji, rituali, obitelj, sistemska obiteljska psihoterapija

Melanija Paradi

Marina Zupančić

Daniela Petković

Dom za starije osobe Centar

e-mail: daniela.petkovic@dom-centar.hr

MOSTOVI GENERACIJA: OSNAŽIVANJE OBITELJSKE OTPORNOSTI KROZ INOVATIVNE OBLIKE MEĐUGENERACIJSKE PODRŠKE U INSTITUCIONALNOJ SKRBI ZA STARIJE

Suvremene društvene i ekonomske promjene transformirale su tradicionalnu strukturu obitelji, često smanjujući prostor za svakodnevne međugeneracijske susrete. Smještaj starijeg člana u ustanovu socijalne skrbi nerijetko se percipira kao prekid obiteljske svakodnevice, umjesto kao nova faza u razvoju obiteljskih odnosa. Cilj ovog rada je prikazati praktične i inovativne pristupe doma za starije osobe usmjerene na očuvanje, transformaciju i osnaživanje međugeneracijskih odnosa te jačanje otpornosti suvremene obitelji. U radu se analiziraju izazovi s kojima se obitelji susreću prilikom institucionalizacije starijeg člana, s posebnim naglaskom na osjećaj krivnje kod primarnih skrbnika (djece) i osjećaj izoliranosti kod samih korisnika. Kroz analizu primjera iz prakse našeg doma, rad donosi uvide o učincima strukturiranih aktivnosti – poput kreativnih radionica, obiteljskih susreta i igrokaza koje izvode sami korisnici za članove zajednice i svoje obitelji. Rezultati pokazuju kako aktivno uključivanje obitelji u život ustanove smanjuje emocionalnu distancu, redefinira uloge unutar obitelji te potiče međugeneracijski prijenos vrijednosti i životne mudrosti. Dom za starije osobe u modernim vremenima ne smije biti izolirani otok, već aktivni posrednik u zajednici. Institucionalna skrb pruža jedinstvenu platformu za razvoj inovativnih usluga koje pomažu obiteljima da prebrode krizu separacije, ponovno otkriju vrijednost međugeneracijskog dijaloga i time izgrade višu razinu otpornosti na suvremene društvene izazove. Rad naglašava važnost proaktivne uloge socijalnih radnika u kreiranju poticajnog okruženja za sve generacije.

Ključne riječi: starije osobe, institucionalna skrb, međugeneracijski odnosi, obiteljska otpornost, socijalni rad

Štefica Pavlić

Obiteljski centar

Područna služba Varaždinska

e-mail: stefica.pavlic@socskrb.hr

GLAS KOJI SE ČESTO NE ČUJE: DIJETE U RODITELJSKOM SUKOBU

Izlaganje se bavi položajem djece u kontekstu roditeljskih sukoba, s posebnim naglaskom na dugotrajne i visokokonfliktne odnose te njihov utjecaj na emocionalni i socijalni razvoj djeteta. Polazeći od relevantnih teorijskih okvira – teorije privrženosti, emocionalne sigurnosti, kognitivno-kontekstualnog modela i socijalnog učenja – ističe se važnost djetetove percepcije i interpretacije roditeljskog sukoba u oblikovanju njegovih reakcija i prilagodbi. Djeca izložena intenzivnim sukobima suočavaju se s brojnim emocionalnim teškoćama, uključujući osjećaj nesigurnosti, krivnje, straha i konflikta lojalnosti. U takvim okolnostima često preuzimaju neprimjerene obiteljske uloge te razvijaju različite obrasce prilagodbe koji mogu imati dugoročne posljedice na njihovo funkcioniranje i odnose u odrasloj dobi. Poseban rizik predstavlja nastavak sukoba nakon razvoda, pri čemu djeca mogu internalizirati disfunkcionalne obrasce odnosa i ponašanja. U izlaganju se naglašava uloga roditeljskog ponašanja u održavanju sukoba te negativni učinci manipulativnih postupaka koji dijete pozicioniraju kao sudionika konflikta. Kao ključni zaštitni čimbenik ističe se kvalitetno suroditeljstvo, temeljeno na suradnji, emocionalnoj dostupnosti i usmjerenosti na najbolji interes djeteta. Obiteljska medijacija prepoznaje se kao važan stručni pristup u rješavanju roditeljskih sukoba, s ciljem unapređenja komunikacije i postizanja održivih dogovora. Posebna se pažnja posvećuje uključivanju djece u proces medijacije, pri čemu je nužna pažljiva stručna procjena kako bi se osigurala zaštita njihove dobrobiti. Zaključno, naglašava se potreba za pravodobnim prepoznavanjem rizika, jačanjem suroditeljstva i aktivnom ulogom stručnjaka u zaštiti djeteta i promicanju njegovih prava i potreba u kontekstu obiteljskih sukoba.

Ključne riječi: roditeljski sukobi, dijete, emocionalni razvoj, suroditeljstvo, obiteljska medijacija, dobrobit djeteta

Nikolina Peran

Obiteljski centar

Područna služba Grad Zagreb

e-mail: nikolina.peran@socskrb.hr

**OBITELJSKI SUKOBI KROZ VRIJEME I TRANSGENERACIJSKI PRIJENOS –
OD LOJALNOSTI DO DIFERENCIJACIJE**

Sukobi su prisutni u obiteljima kroz povijest, te se tijekom vremena mijenjao sadržaj sukoba, načini suočavanja i rješavanja sukoba te procesi mirenja. U savjetodavnom radu Obiteljskog centra često se susrećemo s pojedincima, parovima i obiteljima koji su u sukobu. Usmjeravanjem isključivo na sadržaj sukoba i njegov neposredni povod postoji opasnost od izostanka prepoznavanja šire obiteljske dinamike i odnosa koji se oblikuju i prenose kroz generacije. Transgeneracijski prijenos se u savjetodavnom radu može prepoznati u partnerskim teškoćama, krizama pri prijelazu u novu fazu životnog ciklusa obitelji ili zastojima unutar pojedine faze, odnosima s članovima šire obitelji, u situacijama suočavanja s gubitkom, traumom i drugim značajnim životnim krizama koje dovode do preispitivanja obiteljskih odnosa i obrazaca. U kriznim situacijama korisnici se nerijetko "vraćaju" poznatim obrascima reagiranja koja na taj način ponovno aktiviraju. Pritom, pojedinac se nalazi između potrebe za lojalnošću obiteljskom sistemu i potrebe za autonomijom odnosno diferencijacijom. Polazeći od iskustva savjetodavnog rada u Obiteljskom centru i teorije temeljene na obiteljsko-sistemsom pristupu, cilj ovog izlaganja je prikazati ulogu transgeneracijskog prijenosa u nastanku i održavanju obiteljskih sukoba. Izlaganjem se želi potaknuti stručnjake na sagledavanje sukoba izvan njegova neposrednog sadržaja, kao i na uključivanje širega relacijskog i transgeneracijskog konteksta u razumijevanje korisnikovih teškoća i planiranje koraka daljnjeg stručnog rada.

Ključne riječi: obiteljski sukobi, transgeneracijski prijenos, diferencijacija, lojalnost, savjetodavni rad

Nikolina-Nina Petković

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Korčula

e-mail: Nikolina-Nina.Petkovic@SOCSKRB.HR

MEĐURESORNA SURADNJA U RADU SA OBITELJIMA, PRIKAZ SLUČAJA IZ PRAKSE HZSR PU KORČULA

U ovom izlaganju biti će opisan prikaz slučaja iz prakse Odjela za djecu, mlade i obitelj PU Korčula a vezano za specifične okolnosti djeteta koje je unutar složenih obiteljskih okolnosti razvilo obrasce ponašanja koje mogu biti indikator poremećaja u ponašanju. Također biti će detaljno opisana problematika obiteljske dinamike, rizični i zaštitni faktori kao i problematika ponašanja samog djeteta koje se uglavnom manifestira u školskom okruženju kao izrazit otpor prema radu i autoritetu te kao neprihvatljivi obrasci ponašanja prema vršnjacima. Prikazati ćemo dinamiku praćenja obiteljske situacije, primjenjivanje potrebnih mjera iz Obiteljsko-pravne zaštite, intenzivnu suradnju sa stručnom službom škole te sa djelatnicima nadležne policijske postaje kao i sa stručnim djelatnicima Doma zdravlja. Također će biti izložen način provođenja sveobuhvatne obiteljske procjene te mobilizacija resursa koji su raspoloživi unutar zajednice. Pri poduzimanju svih aktivnosti u svrhu zaštite prava i interesa djeteta ključnim se pokazala međuresorna suradnja putem koje je u minimalnom roku osigurana adekvatna multidisciplinarna obrada koja je kao takva neophodno potrebna radi planiranja daljnjih aktivnosti u svrhu osiguranja uvjeta za pravilan daljnji razvoj djeteta svom primarnom obiteljskom okruženju. Pravodobna i kvalitetna međuresorna suradnja doprinijela je pozitivnom ishodu u složenosti rizičnih faktora prilikom postupanja te.

Ključne riječi: obiteljska dinamika, poremećaj u ponašanju, međuresorna suradnja

Tena Prodanović

Franjo Imbrišić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: tena.prodanovic@socskrb.hr

e-mail: franjo.imbristic@socskrb.hr

ZAŠTITA DJECE BEZ PRATNJE

Specijalizirane intervencije i materijali za jačanje otpornosti DBP

Sadržaj rada usmjeren je na predstavljanje suradnje Hrvatskog zavoda za socijalni rad s drugim dionicima uključenima u rad i zaštitu djece bez pratnje (MUP, zdravstvene ustanove, odgojno-obrazovne ustanove, sustav socijalne skrbi), a obzirom na uključenost Područnih ureda u neposrednoj zaštiti prava i interesa djece bez pratnje i potencijalnog spajanja s obiteljima. Naglasak je stavljen na prikaz specijaliziranih intervencija i materijala koji su recentno razvijeni, a u skladu s Paktom o migracijama i azilu koji je stupio na snagu u lipnju 2026. g., a obzirom na aktivno sudjelovanje predstavnika Hrvatskog zavoda za socijalni rad u izradi materijala i kreiranju smjernica za postupanje u svrhu zaštite djece bez pratnje. Ciljanu korisničku skupinu ovog rada predstavljaju djeca bez pratnje i raseljena djeca, njihovi srodnici i obitelji. U radu ćemo se osvrnuti na Protokol o postupanju prema djeci bez pratnje, njegovu primjenu od nastanka pa do aktualnih smjernica za stručne radnike u pripravnosti. Također će se predstaviti ostvarena suradnja s drugim nadležnim resorima u svezi implementacije Pakta o migracijama i azilu. Kroz praktični rad stručnih radnika Područnih ureda i onih u pripravnosti, uočeni su razni izazovi u radu s djecom bez pratnje, problematizirat će se kapaciteti postojećih usluga smještaja te će se dati prijedlozi za razvoj istih. Cilj je ukazati na teorijske koncepte nasuprot praktične primjene Pakta o migracijama i azilu i Protokola o postupanju prema djeci bez pratnje, a sve kroz primjere iz prakse kao i sudjelovanje stručnih radnika HZSR u kreiranju istih. Zaključno; prikazat ćemo usluge i alate koje smatramo nužnim primjenjivati u radu s ciljanom korisničkom skupinom.

Ključne riječi: djeca bez pratnje, obitelj, Protokol o postupanju prema djeci bez pratnje, Pakt o migracijama i azilu.

Petrina Raguz

Centar za rehabilitaciju Stančić

e-mail: petrina.raguz@gmail.com

ODMOR OD SKRBI – ISKUSTVA PROVEDBE INOVATIVNE SOCIJALNE USLUGE

Cilj izlaganja je prikazati iskustva razvoja i provedbe usluge odmora od skrbi kroz projekt „Odmorite, zaslužili ste!“ te ukazati na njezin značaj za obitelji koje skrbe o članu s invaliditetom. Usluga odmora od skrbi osmišljena je kao odgovor na potrebe roditelja njegovatelja i njegovatelja koji dugotrajno pružaju svakodnevnu skrb članu obitelji. U okviru projekta Centar za rehabilitaciju Stančić, u partnerstvu s Gradskim društvom Crvenog križa Vrbovec, pružao je podršku obiteljima s područja Zagrebačke županije kroz organizirane oblike privremenog rasterećenja skrbi. Izlaganje će prikazati iskustva stručnih radnika i korisnika tijekom provedbe projekta. Posebna pozornost bit će usmjerena na potrebe obitelji, prepreke uključivanju korisnika u uslugu, važnost informiranja o dostupnim pravima i uslugama te ulogu međuresorne suradnje u organizaciji podrške. Kao važni uvidi izdvajaju se nedovoljna informiranost dijela obitelji o mogućnostima podrške, potreba za fleksibilnim oblicima usluga u zajednici te pozitivna iskustva korisnika koji su koristili odmor od skrbi. Zaključno, iskustva provedbe projekta potvrđuju potrebu daljnjeg razvoja usluga odmora od skrbi kao oblika podrške obiteljima te ukazuju na važnu ulogu socijalnih radnika u prepoznavanju potreba obitelji, povezivanju resursa zajednice i razvoju inovativnih socijalnih usluga.

Ključne riječi: odmor od skrbi, obitelj, roditelj njegovatelj, socijalne usluge, podrška u zajednici

Teodor Sabolić

Centar za pružanje usluga u zajednici Varaždin

e-mail: s.teodor@gmail.com; info@cuz-vz.hr

OLIMPIJSKI DAN INKLUZIJE I ZAJEDNIŠTVA: INOVATIVNI DOGAĐAJ ZA ODRASLE OSOBE S INVALIDITETOM

Cilj prezentacije je prikazati model „regionalnog Olimpijskog dana inkluzije i zajedništva“ kao inovativnog izvaninstitucijskog događaja koji promovira socijalnu inkluziju odraslih osoba s invaliditetom. Prošle je godine I. regionalni Olimpijski dan inkluzije i zajedništva (Varaždin, 10.9.2025.godine) okupio 70ak natjecatelja odraslih osoba s invaliditetom korisnika poludnevni boravaka iz 6 ustanova/organizacija iz četiri županije (Varaždinska, Međimurska, Koprivničko-križevačka i Krapinsko-zagorska). Sudionici su se natjecali u raznim sportsko-rekreativnim aktivnostima prilagođenim njihovim sposobnostima (individualne, grupne aktivnosti, aktivnosti u parovima), a svi sudionici dobili su priznanja i medalje u znak zahvalnosti za sudjelovanje i trud. Sudjelovanje za sve korisnike je besplatno te je osigurano prigodno osvježanje u pauzama. Poludnevni boravci za odrasle osobe s invaliditetom ključna su podrška obiteljima, no potreba za strukturiranim inkluzivnim sadržajima u lokalnoj zajednici i dalje je izražena. Indikator visoke potrebe je i izniman regionalni rast ove manifestacije – za II. Regionalni Olimpijski dan inkluzije i zajedništva (Varaždin, 10.9.2026. godine) prijavljeno je čak 15 ustanova/organizacija, odnosno 177 korisnika iz iste četiri županije (te 58 stručnih djelatnika u pratnji). Inovativni iskorak prema društvenoj koheziji postignut je aktivnim uključivanjem 40ak učenika IV. osnovne škole Varaždin kao navijača na tribinama, čime se inkluzivne vrijednosti promoviraju od malih nogu. Zaključno, Olimpijski dan zorno demonstrira pokretačku ulogu stručnjaka u kreiranju proaktivnih inicijativa u zajednici. Eksplozivni rast broja sudionika i širenje međužupanijske mreže potvrđuju da ovakve manifestacije djeluju kao snažan zaštitni čimbenik koji osobama s invaliditetom pruža prijeko potreban osjećaj vidljivosti, uvažnosti i socijalne pripadnosti. Rad nudi replikabilan primjer dobre prakse za razvoj modernih aktivnosti u socijalnom radu.

Ključne riječi: osobe s invaliditetom, primjer dobre prakse, socijalna inkluzija, društvena kohezija

Nikolina Salmanić

Sarah Sarić

Obiteljski centar

Područna služba Osječko – baranjska

e-mail: nikolina.salmanic@socskrb.hr

JAČANJE MENTALNOG ZDRAVLJA I OTPORNOSTI ŽENA NAKON ISKUSTVA PARTNERSKOG NASILJA: PARTICIPATIVNA GRUPA PODRŠKE KAO PROSTOR OSNAŽIVANJA

Partnersko nasilje ostavlja dugotrajne posljedice na mentalno zdravlje, osjećaj sigurnosti, roditeljske kapacitete i cjelokupno psihosocijalno funkcioniranje žena i njihove djece. Oporavak nakon iskustva nasilja zahtijeva dostupne, kontinuirane i korisnicama prilagođene oblike podrške koji omogućuju razvoj osobnih resursa, osnaživanje i ponovno uspostavljanje kontrole nad vlastitim životom. U radu će biti prikazan model podrške ženama s iskustvom partnerskog nasilja koji integrira grupne i individualne intervencije u zajednici. Od siječnja 2026. godine u Obiteljskom centru, Područna služba Osječko baranjske provodi se grupa podrške koju zajednički vode socijalna radnica i psihologinja. Grupa trenutno okuplja šest korisnica, a susreti se održavaju svaka tri tjedna. Posebnost ovog modela rada jest korisnički usmjeren i participativan pristup u kojem sadržaj nije unaprijed strogo strukturiran, već se razvija kroz suradnju sa sudionicama, u skladu s njihovim potrebama, interesima i životnim iskustvima. Rad u grupi obuhvaća kombinaciju psihoedukativnih elemenata i razmjene osobnih iskustava. Teme susreta definiraju se zajednički, a uključuju područja poput prepoznavanja nasilja i njegovih posljedica, emocionalnog oporavka, razvoja samopoštovanja, postavljanja granica, identiteta nakon prekida nasilnog odnosa, roditeljstva, emocionalne regulacije i socijalne podrške. Poseban naglasak stavlja se na međusobnu podršku sudionica, razmjenu iskustava i davanje povratnih informacija, čime se potiče osjećaj pripadnosti, validacije i osnaživanja. Izlaganje će prikazati na koji način participativan pristup doprinosi aktivnom uključivanju korisnica u kreiranje sadržaja i procesa rada te kako same sudionice doživljavaju grupu podrške. Kroz njihove povratne informacije bit će predstavljeno što su prepoznale kao najvrjednije aspekte sudjelovanja, na koje je načine grupa pridonijela njihovom osnaživanju te kako je utjecala na osjećaj povezanosti, samopouzdanja i sigurnosti u svakodnevnom životu. Dosadašnja iskustva korisnica ukazuju na smanjenje osjećaja izolacije, veću spremnost na traženje podrške, prepoznavanje vlastitih snaga i resursa te veću sigurnost u donošenju odluka i planiranju budućnosti.

Ključne riječi: partnersko nasilje, grupa podrške, osnaživanje, participativni pristup, mentalno zdravlje, otpornost

Ana Sarić

Obiteljsko savjetovalište pri Caritasu Zagrebačke nadbiskupije

e-mail: ana.saric.logo@gmail.com

RODITELJ KAO SAVEZNIK
INTERDISCIPLINARNI PRISTUP RADU S DJECOM I OBITELJIMA U
OBITELJSKOM SAVJETOVALIŠTU CARITASA ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE

Sve veći broj djece upućuje se na stručnu pomoć zbog emocionalnih, ponašajnih i razvojnih teškoća koje se očituju u obiteljskom, vrtićkom ili školskom okruženju. Iskustvo stručnog tima Obiteljskog savjetovališta Caritasa Zagrebačke nadbiskupije pokazuje da održive promjene nije moguće postići radom isključivo s djetetom. Ključ uspjeha predstavlja istodobna podrška roditeljima i djetetu, pri čemu roditelj, od osobe koja se često doživljava odgovornom za problem, postaje aktivan partner u procesu promjene. Izlaganje predstavlja interdisciplinarni model rada koji objedinjuje socijalni rad, psihologiju, terapiju igrom i logoterapijski pristup, uz mogućnost uključivanja duhovne dimenzije kada je to u skladu s potrebama i željama korisnika. Posebnost modela je paralelni rad s roditeljima i djetetom od samog početka tretmana, uz procjenu obiteljskih odnosa, jačanje roditeljskih kompetencija te razvoj socioemocionalnih vještina djece kroz individualni i grupni rad. Program uključuje i edukativne radionice za roditelje usmjerene na konkretne izazove odgoja i komunikacije. Višegodišnje iskustvo pokazuje da ovakav pristup pridonosi boljoj suradnji roditelja sa stručnjacima, većoj motivaciji za promjene, jačanju obiteljske otpornosti i poboljšanju emocionalnog funkcioniranja djece. Izlaganje će prikazati praktično primjenjiv model rada koji može biti koristan stručnjacima u području socijalnog rada, mentalnog zdravlja i obiteljskog savjetovanja te potaknuti razvoj cjelovitih, interdisciplinarnih i obitelji usmjerenih intervencija.

Ključne riječi: timski pristup, roditelji, djeca, terapija i edukacija

Lucija Sivrić Petrušić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Opatija

e-mail: lucija.sivricpetrusic@socskrb.hr

RODITELJSTVO U SUVREMENIM UVJETIMA I ODGOJ DJECE

Cilj ovog izlaganja je osvijestiti važnost roditeljske uloge u suvremenoj obitelji kako u socijalnom tako i u emocionalnom smislu svakog djeteta. Fokus je na roditeljskom odgoju kao složenom procesu značajnom za cjelovit razvoj djeteta a koji je podložan stalnim promjenama i novinama. Društvene, gospodarske, digitalne promjene i promjene vrijednosnog sustava utječu na promjenu razumijevanja djeteta i odgojnih postupaka. Budući da na odgoj djeluje niz čimbenika, suvremena uloga roditelja danas je zahtjevnija u odnosu na prošla vremena (užurban ritam, pretjerana zauzetost radom i dr.). U današnje vrijeme kao izazov se nameće što su roditelji suočeni s pritiskom okoline i kako istovremeno moraju kvalitetno uskladiti obiteljske obveze s poslovnim i društvenim zahtjevima te zbog toga nemaju dovoljno vremena da bi ga posvetili sebi. Ono što je bitno za odgoj djece je povjerenje i suradnja roditelja, a očituje se kao interpersonalni proces -suroditeljstvo. U suvremenim uvjetima roditelji se često pitaju kako postaviti granice u odgoju i koje su najčešće pogreške u odgoju djece. Kao izazov u današnjem odgoju djece nameću se tehnološke promjene te su djeca od najranije dobi izložena digitalnim uređajima što često dovodi do *cyberbullinga*. Važno je znati da je roditelj taj koji još u ranoj dobi djeteta treba preuzeti odgovornost postavljanja granica u odgoju i isto tako treba osvijestiti da je roditelj djetetov model ponašanja.

Ključne riječi: roditeljstvo, odgoj djece, stilovi odgoja

Anamarija Skušić Kolar

Marta Grabušić Kožuh

Lucija Juričan

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Zabok

e-mail: anamarija.skusic@gmail.com

e-mail: lucija.jurican279@gmail.com

e-mail: Marta.grabusic182@gmail.com

POTREBE OBITELJI U SUVREMENO DOBA I PODRŠKA SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI: ODGOJNI IZAZOVI, RIZICI I DOSTUPNE USLUGE PODRŠKE

Cilj rada je prikazati potrebe suvremenih obitelji u kontekstu promjena društvenih okolnosti, odgojnih izazova i rizika modernog doba te analizirati dostupne oblike podrške unutar i izvan sustava socijalne skrbi. Obitelj se danas suočava s brojnim promjenama koje utječu na njeno funkcioniranje i odgoj djece. Za razliku od života u tradicionalno organiziranim zajednicama, kada su šira obitelj, susjedstvo i lokalna zajednica imali značajnu ulogu u pružanju podrške roditeljima i djeci, danas je ta podrška često slabije izražena. Veća individualizacija društva, ubrzan način života i smanjena povezanost zajednice mogu povećati opterećenost roditelja te otežati suočavanje s odgojnim izazovima. Među najizraženijim rizicima ističu se digitalizacija, utjecaj društvenih mreža, promjene obiteljskih struktura, ekonomska nesigurnost te izazovi usklađivanja obiteljskih i poslovnih obveza. U odgovoru na navedene izazove obiteljima su dostupne usluge savjetovanja, psihosocijalne podrške, procjene potreba, programi jačanja roditeljskih kompetencija te različiti preventivni programi unutar sustava socijalne skrbi i lokalne zajednice. Posebno važnu ulogu imaju Područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad, koji predstavljaju ključnu točku prepoznavanja potreba obitelji, procjene rizika, koordinacije usluga i upućivanja korisnika na odgovarajuće oblike stručne pomoći. Podršku pružaju organizacije civilnog društva te obiteljski centri, dok u slučajevima emocionalnih, ponašajnih ili razvojnih teškoća djece važnu ulogu ima dječja psihoterapija. Ključni uvidi upućuju na sve složenije potrebe obitelji i potrebu za pravodobnim, dostupnim i međusobno povezanim uslugama. Zaključno, jačanje roditeljskih kompetencija, rana intervencija i interdisciplinarna suradnja predstavljaju važne pretpostavke za očuvanje dobrobiti djece i osnaživanje obitelji u suvremenom društvu.

Ključne riječi: obitelj, socijalna skrb, rizici, roditeljske kompetencije, dječja psihoterapija

Branka Sladović Franz

Nikola Buković

Ivana Dobrotić

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: bsladovi@pravo.hr

PRELIMINARNA ANALIZA PODATAKA IZ APLIKACIJE SOCIJALNE SKRBI O OBILJEŽJIMA RIZIKA I MJERAMA ZAŠTITE DJECE

U proteklom desetljeću sustav zaštite djece u Hrvatskoj u velikoj je mjeri usklađen sa suvremenim pristupom prakse socijalnog rada utemeljene na dokazima. Kreiran je kontinuum rizika i u skladu s tim jasnija razgraničenja izricanja pojedinih mjera, socijalnih usluga i drugih intervencija usmjerenih zaštiti dobrobiti djece, bazirano na standardiziranim procjenama razvojnih rizika i sigurnosti djeteta, uz evidentiranje kroz jedinstvenu aplikaciju. U sklopu istraživačkog projekta „Prilika za promjenu: novi pristup analizi provedbe mjera zaštite djece u visokom riziku“ (financira EU_Next Generation) provedena je preliminarna analiza podataka iz aplikacije Socskrb s ciljem razumijevanja obilježja razvojnih rizika i sigurnosti djece te kako su ona povezana s primjenom mjera zaštite u razdoblju 2021.–2025. godine. Rezultati pokazuju da se broj provedenih procjena u promatranom razdoblju udvostručio, dok je broj izrečenih mjera posljednje dvije godine u padu. Najčešći razlozi procjene razvojnih rizika odnose se na zanemarivanje emocionalnih potreba djeteta te učestale sukobe i nasilje među roditeljima. Gotovo polovica djece procijenjena je u srednjem razvojnom riziku (47%), a više od četvrtine u visokom (28%), pri čemu su najzastupljeniji čimbenici na strani roditelja - nerazumijevanje razvojnih i emocionalnih potreba djeteta, neprihvatanje odgovornosti za roditeljstvo, razvojne ishode i ponašanje djeteta te povijest kontakata sa socijalnom službom. U 19% slučajeva procijenjeno je da dijete nije sigurno, a analiza upućuje i na regionalne razlike u dostupnosti žurnog smještaja te na trend izricanja mjera u sve kasnijoj dobi djeteta. Nalazi ukazuju na potrebu ranijeg prepoznavanja razvojnih i sigurnosnih rizika i pravodobnijeg izricanja mjera za zaštitu djece kako bi se unaprijedila dobrobit djeteta.

Ključne riječi: mjere zaštite djece, procjena razvojnih rizika, procjena sigurnosti, dobrobit djeteta

Ana Štambuk

Silvia Rusac

Jelena Češljar

Studijski centar socijalnog rada

Pravni Fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: astambuk@pravo.hr

SKRB O ŽENAMA NJGOVATELJICAMA STARIJIH OSOBA U OBITELJI – PRAVO NA PREDAH OD SKRBI

Neformalne negovateljice starijih osoba u obitelji su najčešće žene koje nose najveći teret dugotrajne i neplaćene skrbi. Stoga često dolazi do sukoba radne, privatne i negovateljske uloge, što može dovesti do kroničnog stresa, osjećaja iscrpljenosti, smanjene produktivnosti i emocionalnog preopterećenja. Istraživanja u hrvatskom i evropskom kontekstu pokazuju da su žene izrazito zastupljene među neformalnim negovateljima te da često preuzimaju intenzivnu skrb, ponekad i 24 sata dnevno. Skrb za stariju osobu kod kuće nosi i praktične poteškoće: organizaciju vremena, usklađivanje radnih obveza s odlascima liječniku, fizičku pomoć pri svakodnevnim aktivnostima, ali i nošenje s bolestima poput demencije, koje zahtijevaju dugotrajnu i emocionalno zahtjevnu podršku. Poseban izazov predstavlja činjenica da se od žena često očekuje da budu "prirodne" negovateljice, pa njihova opterećenost ostaje nevidljiva ili nedovoljno prepoznata u obitelji, na poslu i u sustavu podrške. Zbog toga je važno razvijati dostupne oblike podrške, poput usluga „predaha“, savjetovanja, fleksibilnijih radnih uvjeta i jačeg uključivanja lokalne zajednice. Takve mjere ne pomažu samo negovateljicama, nego i kvaliteti skrbi za stariju osobu te dugoročno smanjuju rizik od sagorijevanja i socijalne izolacije.

Ključne riječi: negovateljice starijih osoba, sukob uloga, pravo na predah od skrbi

Dijana Telebar

Udruga savjetovališta „Uz tebe sam“, Varaždin

Antonija Canjuga

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Varaždin

e-mail: dpetek13@gmail.com

SOCIJALNE USLUGE I PODRŠKA OBITELJIMA U ZAJEDNICI: DOPRINOS UDRUGE SAVJETOVALIŠTA „UZ TEBE SAM“

Udruga Savjetovalište „Uz tebe sam“ već 19 godina djeluje u lokalnoj zajednici, pružajući socijalne, rehabilitacijske, savjetodavne i preventivne usluge djeci s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima. Okuplja 281 člana te različitim oblicima podrške godišnje obuhvaća oko 90 djece i mladih te njihove roditelje. Potreba za takvim uslugama proizlazi iz nedovoljne dostupnosti rehabilitacijskih programa, dugih lista čekanja te potrebe za kontinuiranom podrškom obiteljima koje se svakodnevno suočavaju s izazovima skrbi, odgoja i ostvarivanja prava svoje djece. Cilj rada je prikazati doprinos Udruge savjetovališta „Uz tebe sam“ u pružanju socijalnih usluga te podršci roditeljstvu i obiteljima kroz međuresornu suradnju s Hrvatskim zavodom za socijalni rad, obrazovnim i zdravstvenim ustanovama te drugim dionicima u zajednici. U radu će biti predstavljeni rehabilitacijski programi za djecu, usluge pomoćnika u nastavi i osobne asistencije, savjetodavni rad s obiteljima, program podrške roditeljstvu te preventivni programi usmjereni na prevenciju vršnjačkog nasilja, kojima je godišnje obuhvaćeno više od 250 djece osnovnoškolske dobi. Također će biti prikazani inovativni programi, poput zvukoterapije, aktivnosti odmora od skrbi namijenjenih roditeljima djece s teškoćama u razvoju te primjene asistivne tehnologije u radu s korisnicima. Iskustva iz prakse pokazuju da međuresorna suradnja omogućuje pravodobno prepoznavanje potreba djece i obitelji, bolju dostupnost usluga te učinkovitiju podršku korisnicima. Kontinuirana podrška roditeljima i razvoj inovativnih usluga pokazuju se važnim čimbenicima u jačanju roditeljskih kompetencija, socijalnoj uključenosti djece i mladih te prevenciji sagorijevanja roditelja. Organizacije civilnog društva predstavljaju važan resurs u nadopunjavanju sustava socijalne skrbi jer svojim djelovanjem znatno pridonose razvoju inkluzivnih i održivih usluga te jačanju podrške obiteljima u zajednici.

Ključne riječi: organizacije civilnog društva, podrška djeci s teškoćama u razvoju, obiteljima i roditeljstvu, asistivna tehnologija, međuresorna suradnja

Ivan Turković

Dom za starije osobe Dubrava - Zagreb

Snježana Filipović

Dom za starije osobe Dubrava – Zagreb

Podružnica Markuševac

Jelena Mihelj

Maja Šicel

Dom za starije osobe Dubrava – Zagreb

Tatjana Tarandek

Dom za starije osobe Dubrava – Zagreb

Podružnica Markuševac

e-mail: izvaninstitucija@dom-dubrava.hr

BORE KOJE POVEZUJU GENERACIJE – TRANSFORMACIJA MEĐUGENERACIJSKIH ODNOSA I ULOGA STARIJIH OSOBA U SUVREMENOM DRUŠTVU

Međugeneracijski odnosi predstavljaju temelj svakog društva jer omogućuju prijenos znanja, iskustava i vrijednosti između različitih generacija. U suvremenom društvu međugeneracijski odnosi, pod utjecajem demografskih i tehnoloških promjena, prolaze kroz snažan proces transformacije. Promjene u obiteljskim strukturama i društvenim ulogama povećavaju važnost međugeneracijske solidarnosti kao jednog od ključnih odgovora na izazove suvremenog društva. U radu poseban naglasak stavljamo na osobe starije životne dobi. S obzirom na nepovoljne demografske trendove i visok udio starijeg stanovništva, Hrvatska se suočava s potrebom snažnijeg uključivanja starijih osoba u društveni život. Koncepti aktivnog i zdravog starenja naglašavaju ne samo očuvanje zdravlja i funkcionalnih sposobnosti, već i potencijal starijih osoba kao ravnopravnih sudionika društvenog razvoja. Viša razina obrazovanja, bolje zdravstveno stanje i produljenje životnog vijeka pridonose promjeni percepcije starosti – od razdoblja ovisnosti prema razdoblju novih mogućnosti i društvenog doprinosa. Transformaciju međugeneracijskih odnosa treba promatrati kao priliku za jačanje suradnje i međusobnog povjerenja među generacijama, a ne kao gubitak tradicionalnih vrijednosti. Stoga je nužno razvijati politike koje promiču aktivno starenje, cjeloživotno učenje, smanjenje socijalne izolacije te uključivanje starijih osoba u procese donošenja odluka. U tom kontekstu socijalni rad ima važnu ulogu u promicanju međugeneracijske solidarnosti, socijalne uključenosti i zaštite prava starijih osoba. Kroz programe podrške socijalni radnici osnažuju starije osobe, njihove obitelji i lokalne zajednice te pridonose razvoju uključivog i solidarnog društva.

Ključne riječi: međugeneracijska solidarnost, aktivno i zdravo starenje, socijalna uključenost

Eliza Ucović

Manuela Krakar Ahmedović

Centar za pružanje usluga u zajednici Pula – Pola

e-mail: eliza.ucovic@socskrb.hr

IZMEĐU PODRŠKE I INSTITUCIONALIZACIJE: ŠTO MOŽEMO NAUČITI IZ ČETIRI STUDIJE SLUČAJA

Rad s djecom i mladima s problemima u ponašanju zahtjeva uključivanje više stručnjaka iz više sustava. U dugogodišnjem iskustvu rada s mladima s problemima u ponašanju jasno se da zaključiti da djeca koja iskazuju probleme u ponašanju često potječu iz obitelji koja predstavlja umjereni do visoki rizični čimbenik. To su dva elementa koja nikada ne možemo promatrati odvojeno. Kada dijete uđe u sustav socijalne skrbi ishod tretmana ovisi o kvaliteti suradnje između institucija. Dugotrajna institucionalizacija predstavlja rizik za razvoj djeteta. U ovom radu želimo prikazati utjecaj međuinstitucionalne suradnje na ishode tretmana djece i mladih u skrbi. Usporediti ćemo čimbenike koji su doveli do pozitivnih i nepovoljnih ishoda kroz kvalitativni prikaz četiri studije slučaja. Radi se o korisnicima koji su bili ili jesu smješteni u našem Centru. Analizirati ćemo tijek tretmana, međuinstitucionalnu suradnju i ishode tretmana. Zajedničko svim uspješnim slučajevima bio je koordinirani rad svih uključenih službi te paralelni rad s djetetom i njegovom obitelji što je rezultiralo brzim povratku djeteta u obitelj, odnosno uspješnom tretmanu u terapijskoj zajednici. Zajedničko svim neuspješnim slučajevima bio je izostanak koordiniranog rada svih uključenih dionika što je rezultiralo dugotrajnom institucionalizacijom djeteta te nemogućnošću povratka u obitelj. Koordinirani rad svih uključenih službi i paralelni rad s djecom i njihovim obiteljima ključni su za uspješnost tretmana i izbjegavanje dugotrajne institucionalizacije koja najčešće proizlazi iz nedostatka zajedničkog planiranja i nepostojanja adekvatnih usluga. Potrebno je jačati međuinstitucionalnu suradnju i razvijati specijalizirane alternative dugotrajnom smještaju.

Ključne riječi: djeca i mladi, problemi u ponašanju, međuinstitucionalna suradnja, institucionalna skrb

Kristina Urbanc

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: kristina.urbanc@pravo.hr

SUPERVIZIJA KAO PUTOKAZ: ŠTO UČIMO IZ SUPERVIZIJE STRUČNJAKA KOJI RADE S OBITELJIMA?

U izlaganju će biti analizirane teme koje stručnjaci iz prakse donose u proces supervizije, s ciljem prepoznavanja ključnih profesionalnih izazova i problematiziranja što iz tih sadržaja možemo naučiti kako bismo očuvali standarde kvalitete socijalnog rada s obitelji ali i profesionalni identitet socijalnih radnika. Također će biti riječi o tome kako strukturna ograničenja utječu na neposredni rad s korisnicima te kako se stručnjaci nose s jazom između teorijskih/vrijednosnih standarda te administrativne stvarnosti. Sadržaji iz supervizije otkrivaju visoku razinu profesionalnog stresa, osjećaj nemoći i "moralnu potresenost" stručnjaka koji su često svedeni na administratore umjesto na činitelje promjene. Stručnjaci u superviziju unose dileme o profesionalnoj odgovornosti, strah od pogrešaka te osjećaj profesionalne neadekvatnosti uzrokovan sustavnim preprekama. No, ti isti sadržaji predstavljaju vrijedan izvor saznanja o otpornosti stručnjaka, kreativnim strategijama premošćivanja sustavnih nedostataka te potrebi za očuvanjem profesionalnih standarda. Supervizija se potvrđuje kao siguran prostor u kojem se prepoznaju stvarni uzroci profesionalnog sagorijevanja, ali i kao platforma za učenje o postavljanju granica u radu te resurs za očuvanje profesionalnog identiteta i etike. Analizirajući supervizijske sadržaje, možemo jasno mapirati reformske propuste te identificirati potrebe za revitalizacijom neposrednog rada s obiteljima. Supervizija predstavlja glas stručnjaka iz prakse ali i glas neposrednih korisnika i njihovih obitelji te je važan resurs za poticanje dijaloga između aktualnih potreba korisnika (također i stručnjaka), reformskih zahtjeva, realnih mogućnosti prakse te standarda profesije. Sadržaj supervizije stručnjaka koji rade s obiteljima tako postaje putokaz za nužne promjene u načinima i sadržajima socijalnog rada s obiteljima te njegovoj organizacijskoj kulturi.

Ključne riječi: rad s obiteljima, supervizijska podrška, reformske promjene, profesionalni identitet

Mirna Varga

Ivana Dobroćić

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: mirna.varga@pravo.hr

GRANICE PRAVA NA SKRB: UVJETOVANA PRIPADNOST I PRISTUP RODITELJA MIGRANATA PRAVU NA RODITELJSKE DOPUSTE U HRVATSKOJ¹

Migracije sve više oblikuju način na koji europske socijalne države definiraju granice pristupa socijalnim pravima (social citizenship). Iako sve više migrantskih obitelji živi, radi i odgaja djecu diljem Europe, njihov pristup socijalnim pravima ostaje ograničen te ovisan o pravnom statusu i različitim kriterijima ostvarivanja prava. Kroz postupke priznavanja statusa, države proizvode uvjetovane oblike pripadnosti (conditional belonging) te čine pristup migranata socijalnim pravima slojevitim i promjenjivim. Cilj je ovog rada stoga analizirati kako se pravni status migranata i kriteriji ostvarivanja roditeljskih dopusta međusobno isprepliću i tako oblikuju opseg i dostupnost prava vezanih uz skrb o djeci. Roditeljski dopusti, smješteni na presjeku obiteljske, migracijske i politike rada, pomažu rasvijetliti proces raslojavanja pristupa socijalnim pravima, osobito zato što su prava na dopust često usko vezana uz stabilnu zaposlenost, što roditelje migrante stavlja u nepovoljniji položaj. Prvo se razvija konceptualni okvir za analizu pristupa roditeljskim dopustima različitih skupina migranata (poput osoba pod međunarodnom zaštitom, migrantskih radnika, tražitelja azila), koji se potom primjenjuje na hrvatski kontekst, analizirajući na koji način važeći propisi i kriteriji ostvarivanja prava utječu na stvarnu mogućnost ostvarivanja prava na roditeljske dopuste za migrantske obitelji.

Rezultati pokazuju da pristup roditelja migranata pravu na roditeljske dopuste u Hrvatskoj nije moguće svesti na jednostavnu podjelu između onih koji imaju i onih koji nemaju pristup pravima, već je pristup primarno određen njihovim pravnim statusom, pri čemu neki imaju puni pristup, dok drugi imaju ograničen i otežan pristup pravima. Time se otvaraju pitanja relevantna za razvoj inkluzivnijih politika usmjerenih na smanjivanje nejednakosti u pristupu socijalnim pravima i podršci obiteljima.

Ključne riječi: migranti, roditeljski dopust, uvjetovana pripadnost

¹ Financira Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja isključiva su odgovornost autorica i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih

Lidija Vinković

Spomenka Dukarić

Obiteljski centar

Područna služba Međimurska

e-mail: lidija.vinkovic@socskrb.hr

e-mail: spomenka.dukaric@socskrb.hr

ZAŠTO JE MEĐURESORNA SURADNJA KLJUČNA ZA DOBROBIT OBITELJI?

Obitelji se danas sve češće suočavaju sa složenim životnim okolnostima koje zahtijevaju istodobno uključivanje različitih sustava skrbi i podrške. Izazovi poput razdvojenog roditeljstva, bračnih poteškoća, obiteljskog nasilja, razvojnih teškoća djece, problema u ponašanju, narušenog mentalnog zdravlja, siromaštva te drugih nepovoljnih životnih okolnosti zahtijevaju više od djelovanja samo jedne institucije. Zbog toga međuresorna suradnja predstavlja temelj učinkovite i cjelovite podrške obiteljima. Cilj ovog izlaganja je istaknuti važnost međuresorne suradnje kao preduvjeta pravodobnog prepoznavanja potreba obitelji, koordiniranog planiranja intervencija i pružanja kvalitetne podrške usmjerene na zaštitu dobrobiti djeteta i osnaživanje obitelji. Posebna se pozornost posvećuje prednostima zajedničkog djelovanja stručnjaka različitih profila, kao i izazovima koji se pojavljuju u svakodnevnoj praksi kroz suradnju sustava socijalne skrbi sa sustavom zdravstva, odgoja i obrazovanja, pravosuđa, policije te organizacija civilnog društva u radu s djecom, roditeljima i obiteljima. Izlaganje se temelji na iskustvima i primjerima dobre prakse Obiteljskog centra proizašlima iz provedbe pilot projekta „Testiranje jamstva za svako dijete“ koji je Ured UNICEF-a za Hrvatsku provodio u Međimurskoj županiji, a u sklopu kojeg su brojna djeca romske nacionalne manjine dobila pristup osnovnim socijalnim uslugama u svojoj sredini, a njihove obitelji dodatnu podršku za usmjeravanje u kvalitetniji život. Projektom se pokazalo da aktivnosti temeljene na međuresornoj suradnji doprinose pravodobnijem prepoznavanju rizika, boljoj procjeni potreba djece i obitelji, kvalitetnijem planiranju intervencija i boljem korištenju dostupnih resursa u zajednici.

Ključne riječi: međuresorna suradnja, dobrobit obitelji, dobrobit djeteta, multidisciplinarni pristup

Lidija Vinković
Ines Vrban
Jelena Šilović
Martina Strmečki Stakor
Petra Pisuljak
Centar za djecu Zagreb
e-mail: inesa.vrban@gmail.com

VAŽNOST ULOGE OBITELJSKIH SURADNIKA U RADU S OBITELJIMA U RIZIKU

U praksi je prepoznato kako obiteljima u riziku od zanemarivanja i socijalne isključenosti uz stručnu pomoć i savjete, često nedostaje praktična podrška jer dobivene smjernice i preporuke ne uspijevaju primijeniti u svakodnevnom životu. Nedostaje im osoba koja će ih naučiti kako pripremati obroke, održavati urednost doma, voditi brigu o osobnoj higijeni i zdravlju, organizirati slobodno vrijeme s djecom ili im pomoći u ostvarivanju određenih prava i dostupnih socijalnih usluga. Obiteljski suradnici svojim individualiziranim pristupom pomažu obiteljima u savladavanju praktičnih životnih vještina. Upravo zbog prepoznate potrebe, u okviru usluge psihosocijalne podrške uvedena je i aktivnost obiteljskih suradnika. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike je u suradnji s UNICEFOM 2023. godine educiralo prvu generaciju obiteljskih suradnika. Centar za djecu Zagreb aktualno ima 9 zaposlenih obiteljskih suradnika koji pružaju podršku za 38 obitelji. Prednost rada obiteljskih suradnika je u tome što oni pružaju podršku u prirodnom obiteljskom okruženju, kućanstvu i to na tjednoj razini. Kontinuirani dolasci i izgradnja odnosa povjerenja s obitelji povećava vjerojatnost da će obitelj dobiti potrebnu pomoć pravovremeno. Takav oblik rada doprinosi osnaživanju obitelji i prevenciji dublje socijalne isključenosti, a ujedno nastoji smanjiti potrebu za izricanjem mjera obiteljskopravne zaštite. Cilj ovog izlaganja jest približiti aktivnost obiteljskih suradnika široj javnosti i predstaviti iskustva iz dosadašnje prakse kako bi se istaknula važnost njihove uloge u radu s obiteljima u riziku kao i potencijal za daljnji razvoj i unapređenje ovakvog oblika podrške u sustavu socijalne skrbi.

Ključne riječi: usluga, obiteljski suradnici, prevencija, obitelji u riziku

Ines Žabarović Tikvić

Petra Mačković

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: ines.zabarovictikvic@socskrb.hr

PRAVODOBNA PODRŠKA KORISNIKU I OBITELJI PRIJE POKRETANJA POSTUPKA LIŠENJA POSLOVNE SPOSOBNOSTI

Iskustva iz prakse sustava socijalne skrbi upućuju na to da korisnici i članovi njihovih obitelji nisu uvijek pravodobno upoznati s mogućnostima podrške i zaštite u situacijama u kojima, uslijed promjena zdravstvenog stanja, osoba ima teškoće u samostalnom ostvarivanju i zaštiti pojedinih prava i interesa. Obitelj se stoga nerijetko obraća nadležnim službama tek kada su teškoće izražene, a mogućnosti primjene blažih i manje ograničavajućih oblika podrške sužene. Cilj rada je ukazati na važnost pravodobnog i korisniku razumljivog informiranja te individualne procjene njegovih potreba, sposobnosti i raspoloživih izvora podrške prije pokretanja postupka lišenja poslovne sposobnosti. U radu će se, na temelju iskustava iz prakse Hrvatskog zavoda za socijalni rad, prikazati mogućnosti pružanja podrške korisniku i obitelji, uključujući savjetovanje, ostvarivanje prava i socijalnih usluga, uključivanje drugih pružatelja podrške u lokalnoj zajednici te informiranje o mogućnostima zastupanja i obavljanja pojedinih pravnih poslova putem punomoći. Kao učinkoviti oblici preventivnog djelovanja u lokalnoj zajednici ističu se: organiziranje prezentacija i radionica u gerontološkim centrima i domovima za starije osobe, suradnja s organizacijama civilnog društva te održavanje dana otvorenih vrata. Takve aktivnosti korisnicima i njihovim obiteljima omogućuju pravodobno upoznavanje s pravima i uslugama iz sustava socijalne skrbi, poput socijalnih usluga i inkluzivnog dodatka, kao i mogućnostima zastupanja i obavljanja pravnih poslova putem punomoći te značenjem mjera poput posebnog skrbništva i skrbništva. Pravodobno informiranje, individualna procjena potreba i dostupnost odgovarajućih oblika podrške mogu pridonijeti očuvanju autonomije korisnika, primjeni razmjernih i manje ograničavajućih intervencija te, kada je to moguće i primjereno, smanjenju potrebe za poduzimanjem mjera predviđenih Obiteljskim zakonom.

Ključne riječi: informiranje; socijalna podrška; načelo razmjernosti; manje ograničavajuće intervencije, skrbništvo

RADIONICE

Marina Ajduković

Dean Ajduković

Društvo za psihološku pomoć, Zagreb

E-mail: marina@dpp.hr

DIGITALNO NASILJE U PARTNERSKIM ODNOSIMA: ALATI SOCIJALNOG RADA ZA PROCJENU RIZIKA, SIGURNOSNO PLANIRANJE I PODRŠKU ŽRTVAMA

Cilj radionice je osnažiti socijalne radnike za prepoznavanje, procjenu i dokumentiranje tehnološki potpomognutog rodno utemeljenog nasilja, te za primjenu konkretnih alata socijalnog rada u radu sa žrtvama. Svrha je unaprijediti stručne kompetencije sudionika za integriranje digitalne dimenzije nasilja u procjenu rizika, sigurnosno planiranje i pružanje podrške korisnicima. Tehnološki potpomognuto nasilje ubrzano postaje dio obrasca partnerskog nasilja te uključuje nadzor, praćenje, digitalno uhođenje, kontrolu komunikacije, zlouporabu djece za prikupljanje informacija, kao i različite oblike uznemiravanja putem digitalnih tehnologija. Iako su socijalni radnici često među prvim stručnjacima kojima se žrtve obraćaju za pomoć, digitalna dimenzija nasilja još uvijek nije dovoljno uključena u procjenu potreba, rizika i planiranje intervencija. Radionica će predstaviti praktične alate razvijene kroz projekt DeStalk EU koji socijalnim radnicima omogućuju sustavno prepoznavanje znakova digitalnog nasilja, procjenu razine ugroženosti, identifikaciju digitalnih rizika, te izradu sigurnosnog plana u suradnji sa žrtvom. Poseban naglasak bit će na ulozi socijalnog radnika u osnaživanju korisnika, dokumentiranju digitalnih dokaza, zaštiti djece izložene nasilju i koordinaciji međusektorske suradnje.

Ključne riječi: digitalno nasilje, rodno utemeljeno nasilje, procjena rizika, plan sigurnosti

Marina Ajduković

Društvo za psihološku pomoć

e-mail: marina@dpp.hr

Štefica Karačić

Hrvatska udruga socijalnih radnika

e-mail: steficakaracic@yahoo.com

OD PROCJENE DO ODLUKE – ORGANIZACIJSKI IZAZOVI VOĐENJA SLUČAJA U RODITELJSKIM SPOROVIMA VISOKOG INTENZITETA

Cilj radionice je identificirati organizacijske prepreke, profesionalne potrebe i izvore pritiska s kojima se voditelji slučaja susreću u radu na roditeljskim sporovima visokog intenziteta te zajednički oblikovati preporuke za unaprjeđenje stručne prakse. Poseban naglasak stavlja se na procjene i zaštitu djece u situacijama u kojima postoji sumnja ili utvrđeno partnersko nasilje, uključujući prisilnu kontrolu, te na osiguravanje zaštite žena izloženih nasilju tijekom i nakon prekida partnerske zajednice uz očuvanje dobrobiti djeteta. Voditelji slučaja istodobno procjenjuju sigurnost djeteta i roditelja, postojanje partnerskog nasilja i prisilne kontrole, roditeljske kapacitete, kvalitetu odnosa roditelj–dijete te donose prijedloge intervencija u okolnostima obilježenim izraženim emocionalnim, organizacijskim i institucionalnim pritiscima. Unatoč složenosti ovakvih slučajeva, stručnjaci često nemaju dovoljno podrške na organizacijskoj razini u suočavanju s preprekama koje mogu utjecati na odlučivanje i postupanje. Radionica će se provesti metodom strukturiranog grupnog razgovora. Sudionici će u manjim grupama raspravljati o sljedećim pitanjima:

- Kakva se su iskustva stručnjaka u radu s roditeljima u sukobima visokog intenziteta, na koji način postupaju u slučaju nasilja?
- Koje organizacijske prepreke otežavaju kvalitetno vođenje slučaja roditeljskih sporova visokog intenziteta?
- Kojim su profesionalnim, organizacijskim i institucionalnim pritiscima voditelji slučaja/ stručni tim najčešće izloženi?
- Što je stručnjacima potrebno kako bi mogli pravodobno prepoznati prisilnu kontrolu i istodobno osigurati zaštitu žena izloženih nasilju i najbolji interes djeteta?
- U kojim situacijama stručnjaci osjećaju najveću profesionalnu nesigurnost pri donošenju prijedloga i odluka o odnosima djeteta s roditeljem, zaštitnim mjerama i drugim intervencijama?
- Kako u praksi osigurati da procjena roditeljskih sporova visokog intenziteta istodobno prepozna prisilnu kontrolu i druge oblike partnerskog nasilja, zaštititi žene koje su bile ili jesu izložene nasilju te omogućiti izricanje mjera u nadležnosti HZSR i donošenje prijedloga i mišljenja sudu u najboljem interesu djeteta?
- Koja znanja, alati, organizacijska podrška i međuresorna suradnja nedostaju voditeljima slučaja/ stručni tim?
- Koje bi promjene u organizaciji rada, stručnim smjernicama, edukaciji i superviziji unaprijedile kvalitetu procjene i profesionalnog odlučivanja i postupanja?

U završnom dijelu radionice će se sintetizirati prijedlozi sudionika te oblikovati preporuke za razvoj standardiziranih postupaka procjene, organizacijske podrške i smjernica u radu s roditeljskim sporovima visokog intenziteta.

Ključne riječi: vođenje slučajeva roditeljskih sporova, prisilna kontrola, integrirane intervencije, interes djeteta, potrebe stručnjaka

Predviđeni broj sudionika: 25–30 koji su prethodno bili na tematskom simpoziju „Roditeljski sporovi i zaštita prava i interesa djece“

Alenka Aladrović Deklman

Tihana Petrović

Obiteljski centar

Područna služba Osječko - baranjska

e-mail: alenka.aladrovic@socskrb.hr

SNAGA IZNUTRA: KAKO OSOBNA ODGOVORNOST JAČA NAŠU PROFESIONALNU ULOGU

U kontekstu zahtjevnog i emocionalno iscrpljujućeg rada, socijalni radnici često preuzimaju višestruke uloge – stručnjaka, pomagača, kriznog menadžera i emocionalnog oslonca. Takva dinamika povećava rizik od kroničnog stresa i sagorijevanja, posebice kada izostane adekvatna podrška i vrijeme za oporavak.

Radionica ima dva cilja: prvi cilj je upoznavanje s uvjerenjima Teorije izbora kroz koncept Karpmanovog trokuta i pozicija koje nesvjesno odabiremo u radu s korisnicima, a koje nas udaljavaju od osobne odgovornosti i brige za sebe i odnos. Drugi cilj je upoznavanje s konceptom osobne odgovornosti kroz koju će sudionici moći istražiti granice osobne odgovornosti, prepoznati kako odgovornost za međuljudske odnose utječe na timsku klimu i osvijestiti znakove sagorijevanja.

Radionica je namijenjena socijalnim radnicima i drugim stručnjacima s ciljem osnaživanja za brigu o vlastitom mentalnom zdravlju kroz osvještavanje osobne i profesionalne odgovornosti. Sudionici će se na radionici moći istraživati vlastita iskustva i razviti osobne strategije za očuvanje profesionalne otpornosti kroz kratko upoznavanje s teorijskim dijelom, iskustvenim vježbama i reflektivnim radom u parovima ili malim grupama i završnu diskusiju.

Ključne riječi: socijalni radnici, stres, osobna odgovornost, prevencija sagorijevanja

Natalija Barkidija

Obiteljski centar

Područna služba Dubrovačko-neretvanska

e-mail: natalija.barkidija@socskrb.hr

NEVIDLJIVI IDENTITET POSVOJENOG DJETETA: ŽIVOTNA PRIČA, PRIPADANJE I SLIKA O SEBI

Cilj ove radionice je osnažiti stručnjake pomažućih profesija za dublje razumijevanje doživljaja svijeta posvojenog djeteta i posvojiteljskih obitelji. Cilj se ostvaruje kroz povezivanje teorijskih znanja o gubicima, izgradnji identiteta i specifičnim razvojnim potrebama s iskustvenim uvidima u različite perspektive procesa posvojenja. Svrha radionice je unaprijediti osjetljivost stručnjaka za složenost emocionalnog i razvojnog iskustva posvojene djece. Radionicom se potiče refleksija o načinima na koje ta iskustva oblikuju ponašanje, odnose i profesionalne intervencije u radu s djecom i obiteljima. Teorijski okvir radionice obuhvaća ključne aspekte ranih gubitaka i njihovih utjecaja na razvoj privrženosti, osjećaj sigurnosti i razvoj identiteta. Naglasak se stavlja na obrasce ponašanja koji mogu proizlaziti iz ranih iskustava, kao i na razvojne zadatke koji su dodatno kompleksni u kontekstu posvojenja. U iskustvenom dijelu radionice sudionici se kroz strukturirane vježbe usmjeravaju na različite razine doživljaja situacija koje oblikuju svakodnevicu posvojenog djeteta, uz fokus na procese razumijevanja unutarnjeg iskustva i značenja koje dijete može pridavati vlastitoj životnoj priči. Time se otvara prostor za dublje profesionalno promišljanje o reakcijama koje se u praksi često promatraju isključivo na ponašajnoj razini. Kroz rad u manjim grupama sudionici istražuju perspektivu posvojiteljskih obitelji, razmjenjuju iskustva i reflektiraju o izazovima i resursima u svakodnevnom stručnom radu. Radionica završava zajedničkim zaključivanjem i povezivanjem sadržaja s profesionalnom praksom sudionika.

Ključne riječi: posvojenje, identitet, gubitak, pripadanje, socijalni rad u obitelji

Marijana Ivanešić

COO Tuškanac

e- mail: marivanestic@gmail.com

e-mail: marijana.ivanestic@centar-tuskanac.com

ETO – empatija treba oslonac
IZMEĐU IZAZOVA I NADE – KADA PODRŠKA POSTANE PROMJENA
(Podrška socijalnim radnicima u radu s obiteljima)

Suvremeni socijalni rad s obiteljima obilježen je sve složenijim zahtjevima, povećanim administrativnim opterećenjima, nedostatkom vremena za neposredan rad, te stalnim pritiskom odgovornosti i procjene stručnog rada. U takvim okolnostima socijalni radnici često se suočavaju sa stresom, profesionalnim opterećenjem i osjećajem gubitka smisla vlastitog rada, što može utjecati na kvalitetu podrške koju pružaju obiteljima.

Radionica „ETO – empatija treba oslonac“ usmjerena je na jačanje profesionalne otpornosti stručnjaka te osvještavanje važnosti podrške pomagačima kao preduvjeta kvalitetnog rada s korisnicima. Kroz interaktivne aktivnosti sudionici će imati priliku prepoznati ključne izazove u radu s obiteljima, promišljati o granicama prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja u odnosima s korisnicima i stručnjacima te razmijeniti iskustva iz svakodnevne prakse.

Poseban naglasak stavlja se na fenomen sve većeg broja pravila uz istodobni nedostatak vremena za kvalitetan stručni rad, kao i na važnost stvaranja okruženja koje omogućava psihološku sigurnost, međusobno povjerenje i pravo na pogrešku. Pravo na pogrešku ne promatra se kao opravdavanje neodgovornosti, već kao važan preduvjet profesionalnog razvoja, učenja i očuvanja mentalnog zdravlja stručnjaka.

Kroz grupni rad, refleksiju i strukturiranu raspravu sudionici će razvijati strategije suočavanja sa stresom, prepoznavati vlastite potrebe za podrškom te promišljati o načinima razvoja inovativnih usluga podrške obiteljima u zajednici. Radionica završava osvještavanjem važnosti empatije, ljudskosti i međusobne podrške kao temelja održivog i smislenog socijalnog rada.

Ključne riječi: podrška, promjena, empatija, pomoć pomagaču

Anica Ježić

Marina Elez Urlić

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom

Tomislav Benjak

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

e-mail: anica.jezic@posi.hr

SKRB O OSOBAMA S POREMEĆAJEM IZ SPEKTRA AUTIZMA – OBITELJ I SUSTAV

Cilj i svrha radionice: Otvoriti prostor za promišljanje o tome kako obitelj i različiti sustavi mogu djelovati kao partneri u pružanju kvalitetne, kontinuirane i individualizirane podrške osobama s poremećajem iz spektra autizma (zdravstvo, socijalna skrb, odgoj i obrazovanje, lokalna zajednica).

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo za 2025. godinu, u RH je evidentirano oko 6 900 osoba s poremećajima iz spektra autizma, a procijenjena prevalencija iznosi približno 2 na 1.000 stanovnika. U dječjoj populaciji registrirano je nešto manje od 3 700 djece s poremećajem iz spektra autizma. Prema službenim podacima, riječ je o populaciji čije potrebe RH objektivno može obuhvatiti, no izostanak sustavnog i pravodobnog djelovanja pokazuje da problem nije u brojevima, već u nedostatku organiziranog, odgovornog i obvezujućeg pristupa skrbi za osobe s autizmom.

Unatoč godinama upozorenja, preporuka i različitih strateških dokumenata i dalje nije uspostavljen funkcionalan sustav skrbi za osobe s PAS.

Obitelji djece s autizmom prepuštene su same sebi, osobito u najranijoj dobi djeteta, kada bi podrška sustava trebala biti najintenzivnija. Primjena Nacionalnog okvira za probir i dijagnostiku i rana intervencija ne provode se sustavno, čime se propušta ključna prilika za razvoj djeteta i dugoročno smanjuju njegovi životni izgledi.

Hodogram aktivnosti radionice

1. Uvod i predstavljanje ciljeva (5 minuta)

Kratko predstavljanje voditelja i sudionika.

2. Tematska izlaganja – POSI, Hrvatski zavod za javno zdravstvo (20 minuta)

Nastavak radionice – rad u manjim skupinama (6-7 sudionika)

Teme za raspravu po skupinama:

1. Obitelj kao nositelj skrbi (20 minuta)

- Koji su najveći izazovi roditelja?
- Kako dijagnoza utječe na braću i sestre?
- Što obitelj najviše treba od stručnjaka?
- Kako spriječiti sagorijevanje roditelja?

2. Sustav podrške – gdje su prepreke? (25 minuta)

- zdravstvo

- obrazovanje
- socijalna skrb
- lokalna zajednica

Što dobro funkcionira, što predstavlja prepreku?

3. Studija slučaja kroz prizmu sustava (15 minuta)

4. Zaključak i evaluacija (5 minuta)

Ključne riječi: obitelj, autizam, podrška

Predviđeni broj sudionika: 30-35

Kristina Krulić Kuzman

Centar za pružanje usluga u zajednici

SOS Dječje selo Ladimirevci

e-mail: *Kristina.krulic.kuzman@sos-dsh.hr*

OD POVJERENJA DO OSNAŽIVANJA: PRAKTIČNI ALATI ZA RAD S TRAUMATIZIRANOM DJECOM, MLADIMA I OBITELJIMA

Radionica je usmjerena na jačanje kapaciteta stručnjaka koji u svom radu pružaju podršku djeci, mladima i obiteljima, vodeći se principima pristupa temeljenog na znanjima o traumi. Usmjerena je na stručnjake koji tretmansi rade s korisnicima. Cilj radionice je osnažiti stručnjake za primjenu praktičnih i kreativnih alata u radu s korisnicima koji omogućavaju stvaranje sigurnog i podržavajućeg okruženja, izgradnju odnosa povjerenja te prepoznavanja i jačanja osobnih i obiteljskih snaga kao preduvjeta za pozitivne promjene. Radionica će biti organizirana kao iskustvena i interaktivna aktivnost u trajanju od 90 minuta. Nakon kratkog uvodnog dijela o važnosti, ali i načinima stvaranja sigurnog okruženja za osobe koje su proživjele traumu, sudionici će upoznati i praktično isprobati nekoliko alata koji se mogu koristiti u individualnom i obiteljskom radu. Predviđene aktivnosti uključuju demonstraciju i iskustveni rad kroz tehniku „Sigurno mjesto“. Potom će sudionici kroz iskustveni rad naučiti kako koristiti „Slikovni rječnik emocija“ u radu s korisnicima. Zatim će se upoznati s metodom „Kuće podrške“ kao jedne od metoda mapiranja važnih osoba, vrijednosti, izvora podrške i strategija suočavanja. Završni dio radionice bit će posvećen refleksiji o mogućnostima primjene predstavljenih alata u različitim profesionalnim kontekstima.

Ključne riječi: pristup temeljen na znanjima o traumi, praktični alati, osnaživanje stručnjaka

Predviđeni broj sudionika: 20

Darja Maslić Seršić

Odsjek za psihologiju

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: dmaslic@ffzg.hr

Dinka Caha

Odsjek za socijalni rad

Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku

Ana Slišković

Odjel za psihologiju Sveučilišta u Zadru

IZMEĐU POMAGANJA I IZGARANJA: *BURNOUT* U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

S obzirom na važnost podrške socijalnim radnicima u radu s obiteljima te jačanja njihove otpornosti u suvremenim društvenim okolnostima, cilj radionice je povećati razumijevanje fenomena profesionalnog sagorijevanja u socijalnom radu te predstaviti organizacijske i individualne tehnike kojima se može smanjiti sagorijevanje na poslu, a unaprijediti radna dobrobit. Sudionici će se upoznati sa suvremenom definicijom sindroma sagorijevanja na poslu. Dobit će odgovore na pitanja: *Koji ga simptomi čine? Kako se očituju u našim mislima, emocijama i ponašanju? Kako se održavaju i razvijaju te što ih uzrokuje? Kako se sagorijevanja prelijeva u druge životne domene i uloge?* Uz to, sudionici će imati priliku izmjeriti vlastite simptome sagorijevanja i saznati u kojoj su mjeri izloženi riziku razvijanja sindroma sagorijevanja u poslu. U nastavku radionice, sudionicima će biti prezentirani strukturalni i osobni faktori koji doprinose razvoju sindroma sagorijevanja, s naglaskom na zaposlene u sustavu socijalne skrbi, osobito socijalne radnike. Pritom će biti prikazani rezultati relevantnih domaćih i europskih istraživanja o stresu i dobrobiti zaposlenih u tom sustavu, uključujući dva istraživanja provedena među socijalnim radnicima u Republici Hrvatskoj. U interaktivnom dijelu, sudionici će kroz rad u manjim grupama raspravljati o iskustvima, izazovima i mogućim načinima jačanja profesionalne dobrobiti i psihološke otpornosti. U završnom dijelu radionice, sudionici će se upoznati s neadaptivnim individualnim strategijama koje održavaju narušenu radnu dobrobit, kao i sa strategijama koje preveniraju razvoj i održavanje simptoma sagorijevanja. Odgovorit ćemo na pitanja: *Što je oporavak od posla i zašto je važan? Što je to začarani krug gubitaka i kako ga možemo prekinuti? Što je pomoglo osobama kojima je dijagnosticiran sindrom sagorijevanja?*

Planirani hodogram uključuje: kratko uvodno predavanje, prikaz istraživačkih podataka, individualnu samoprocjenu simptoma profesionalnog sagorijevanja, grupnu raspravu i zajedničko zaključivanje. Radionica je koncipirana tako da omogućuje sudjelovanje većeg broja sudionika bez ograničenja kapaciteta.

Ključne riječi: profesionalno sagorijevanje, psihološka otpornost, socijalni rad, stresori u radu

Ivana Mošić Pražetina

Nikoleta Josipović

Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice

Klinika za psihijatriju

e-mail: iprazetina@gmail.com

e-mail: josipovic.nikoleta@gmail.com

OPORAVAK OBITELJI U PSIHIJATRIJSKOM KONTEKSTU (CARE metodologija)

Cilj: prikazati povezanost obiteljskih rituala i običaja s oporavkom obitelji nakon hospitalizacija

Svrha: sudionicima prikazati učinkovitost CARE modela u osnaživanju obitelji nakon psihijatrijskih hospitalizacija (povezivanju i razumijevanje u sigurnom okruženju)

Osnaživanje obitelji kompleksan je proces koji u istom trenutku uključuje pristupanje *članovima obitelji* na osobnoj/psihološkoj razini, *obitelji kao cjelini* i *obitelji u kontekstu zajednice* u kojoj ona postoji. Kada se obitelji suoče sa kriznim situacijama, poput pojave psihičkog poremećaja ili bolesti (simptom), taj stres će, poput domino kockica, potaknuti različite procese unutar i izvan obitelji. Neke obitelji će se pritom organizirati na drugačiji način od dotadašnjeg i svemu pristupiti kao prilici za nov način funkcioniranja, druge obitelji će zadržati postojeće obrasce, no neke obitelji će nesvjesno pojačati negativne obrasce dotadašnjeg funkcioniranja. Neovisno o postojećim obiteljskim obrascima, svaka obitelj u takvom stresu, bez iznimke traži podršku kako bi se što brže i lakše oporavila nakon stresa i krize. Podrška u oporavku, koju pružamo, podrazumijeva povratak kontrole u život pojedinca i obitelji, stvaranje sigurnog, predvidivog i podržavajućeg okruženja obilježenog jasnom obiteljskom strukturom, komunikacijom, ulogama i odnosima kako bi obitelji sa svojim novo oblikovanim identitetom živjele neopterećeno u svojoj zajednici.

Kako bismo u tome uspjeli koristimo principe CARE metodologije[1] koja je relacijska, temeljena na ravnopravnom, dijaloškom modelu koji naglašava snage i orijentaciju na oporavak. U radionici ćemo predstaviti CARE model, njegove osnovne principe te će sudionici kroz interaktivan pristup i rad u manjim grupama koristiti alate osnaživanja iz CARE pristupa kako bi osvijestili važnost postojanja rituala i običaja u oporavku nakon psihijatrijskih hospitalizacija.

Ključne riječi: osnaživanje, obitelj, rituali, običaji, CARE pristup

Broj sudionika: 20

[1] CARE model je sveobuhvatna metodologija za podršku osobama u ranjivim situacijama, zbog psihijatrijskih stanja, ovisnosti, invaliditeta, beskućništva, siromaštva i marginalizacije. CARE model je osmišljen kako bi podržao osobe u njihovom osobnom procesu oporavka, povećavajući kvalitetu života, samostalnost i sudjelovanje u zajednici. CARE je akronim za *Comprehensive ApproRehabilitation and Recovery* (Sveobuhvatan pristup rehabilitaciji i oporavku)

Ružica Pandža

Tatjana Romić

Mislav Gojo

Obiteljski centar

Područna služba Vukovarsko-srijemska

e-mail: ruzica.pandza@socskrb.hr

PODRŠKA POMAGAČIMA: NAŠI SNOVI, NAŠA REALNOST I NAŠA PROFESIONALNA BUDUĆNOST

Profesija socijalnog rada temelji se na visokom idealizmu, empatiji i misiji pružanja podrške najranjivijim skupinama društva, s posebnim naglaskom na stabilnost i otpornost obitelji. Međutim, suvremeni društveni kontekst pred stručnjake postavlja iznimno kompleksne zahtjeve. Kada se početni profesionalni ideali suoče sa svakodnevnom stvarnošću na terenu, koju obilježavaju kronični nedostatak resursa, opterećujuća administracija, javni pritisci i sekundarna traumatizacija, značajno raste rizik od profesionalnog izgaranja i osjećaja nemoći. Glavni cilj ove interaktivne i iskustvene radionice je osnaživanje socijalnih radnika kroz prepoznavanje nesklada između osobnih očekivanja i realnih mogućnosti sustava socijalne skrbi. Fokus je jasno stavljen na sustavno osvještavanje vlastitih kapaciteta, postavljanje zdravih granica i mapiranje inovativnih, održivih modela podrške.

Radionica je strukturirana kroz tri povezane, interaktivne cjeline:

1. Naši snovi (Refleksija): Analiza motiva izbora profesije i odabira uloge pomagača i pružatelja podrške korisnicima;
2. Naša realnost (Analiza): Rad u malim grupama usmjeren na prepoznavanje ranih znakova sagorijevanja i mapiranje aktualnih profesionalnih stresora na radnom mjestu;
3. Naša profesionalna budućnost (Akcija): Praktične vježbe za jačanje osobne otpornosti te definiranje jasnih smjernica za provođenje obavezne supervizije i digitalnih alata za administrativno rasterećenje.

Sudionici će kroz rad razmijeniti iskustva i steći konkretne, primjenjive alate za samopomoć, rano prepoznavanje stresa te dugoročno očuvanje mentalnog zdravlja. Zaključci i preporuke proizašli iz rada grupa poslužit će kao jasan stručni doprinos daljnjem zagovaranju boljih radnih uvjeta unutar sustava socijalne skrbi, jer samo adekvatno podržan i osnažen pomagač može uspješno i kvalitetno odgovoriti na sve kompleksnije potrebe korisnika, obitelji i šire zajednice.

Ključne riječi: socijalni rad, profesionalno izgaranje, mentalno zdravlje pomagača, otpornost

Dajana Toumeh Ravlija

Obiteljski centar

e-mail: dajana.toumehravlija@socskrb.hr

NOSIM LI ONO ŠTO NIJE MOJE? POMAGAČ U ODNOSU: PRISUTNOST, GRANICE I RESURSI

Cilj radionice je osnažiti stručnjake pomažućih profesija za prepoznavanje odnosne dinamike, profesionalnih granica i vlastitih resursa u radu s obiteljima, osobito u situacijama kada granica između podrške, prisutnosti i preuzimanja odgovornosti postaje nejasna.

Svrha radionice je otvoriti prostor za refleksiju stručnjaka o vlastitim emocionalnim reakcijama, profesionalnim granicama, odgovornosti i resursima koji im pomažu u očuvanju održivog pomagačkog odnosa.

Radionica je usmjerena na tematsko područje podrške socijalnim radnicima u radu s obiteljima, jer se bavi pitanjem kako ostati prisutni i profesionalno uključen, a istodobno ne preuzeti odgovornost koja pripada korisniku ili obitelji.

Radionica polazi od prostora susreta u kojem se isprepliću potrebe korisnika, emocionalne reakcije pomagača, institucionalni okvir, profesionalne granice i osobni resursi stručnjaka.

Poseban naglasak stavlja se na razlikovanje između „biti s“ korisnikom i „činiti za“ korisnika, kao i na razumijevanje brige o sebi kao dijela profesionalne i etičke odgovornosti. Dio radionice bit će usmjeren na mapiranje osobnih, profesionalnih, timskih i organizacijskih resursa stručnjaka.

Ključne riječi: pomagački odnos, profesionalne granice, emocionalna odgovornost, resursi pomagača, rad s obiteljima

Predviđeni broj sudionika: 12 - 16

Ljiljana Vrbić
Ljilja Jelenčić
Maja Matić Jurinić

Dom za starije osobe Sveti Josip
e-mail: uprava@domsvjosip.hr

IZAZOVI RADA S ČLANOVIMA OBITELJI U DOMU ZA STARIJE OSOBE SVETI JOSIP

Osobe starije životne dobi susreću se s brojnim promjenama koje započinju odlaskom u mirovinu, slabljenjem psihofizičkih sposobnosti, poteškoćama mentalnog zdravlja, smanjenjem socijalnih kontakata i aktivnosti koji rezultiraju osamljenošću. Kroz proces starenja osobe starije životne dobi doživljavaju gubitke bliskih osoba koji mogu stvarati teškoće u već uspostavljenom funkcioniranju u obitelji. Zbog bolesti starijih članova obitelji djeca imaju povećanu razinu odgovornosti jer preuzimaju ulogu brige i skrbi čime stvaraju neravnotežu između vlastite obitelji i roditelja o kojima skrbe. Dugotrajna skrb dovodi do njegovateljskog stresa koji uzrokuje iscrpljenost, komunikacijske teškoće, a često i cjelokupno nezadovoljstva proširene obitelji. Smještaj osobe starije životne dobi u ustanovu predstavlja značajnu promjenu i za članove obitelji, koji pritom gube velik dio svoje dosadašnje skrbi i odgovornosti. Takva promjena nerijetko se očituje kroz nezadovoljstvo pruženom uslugom te komunikacijskim teškoćama u odnosu s djelatnicima. Uloga socijalnih radnika u radu s članovima obitelji predstavlja čitav niz komunikacijskih vještina koje počinju od sagledavanja očekivanja obitelji do korištenja raznih komunikacijskih tehnika kako bi se uspostavio suradnički odnos i odnos povjerenja. Cilj radionice je ojačati stručnjake kroz različite metode i tehnike rada s članovima obitelji, kako bi uspostavili kvalitetan odnos uz očuvanje vlastitog mentalnog zdravlja.

Radionica će se sastojati od slijedećih aktivnosti: početna aktivnost (upoznavanje sudionika – rad s ponuđenim kutijama različite veličine), uvod u temu – vježba aktivnog slušanja, glavna aktivnost – vježba očekivanja (teorijski dio i neverbalna vježba očekivanja), završna aktivnost (vježba povezivanja – značaj timske suradnje), evaluacija (evaluacijski listić).

Ključne riječi: metode i tehnike rada, komunikacija, promjene, suradnja, mentalno zdravlje

Planirani broj sudionika: 15

Nina Živković

Jelena Kendel Čular

Obiteljski centar

Područna služba Šibensko-kninska

e-mail: nina.zivkovic@socskrb.hr

PARTNERSTVO POD PRITISKOM SUVREMENOG ŽIVOT: KAKO OSTATI TIM?

Ciljevi radionice su potaknuti sudionike na promišljanje o utjecaju svakodnevnih životnih pritisaka na partnerske odnose, jačanje stručnih kompetencija za podršku partnerskim odnosima kroz razmjenu iskustava i upoznavanje konkretnih savjetodavnih alata i očuvanje kvalitete partnerskih odnosa te jačanje obiteljske otpornosti.

Suvremeni život donosi brojne izazove koji utječu na kvalitetu partnerskih odnosa i funkcioniranje obitelji. Kroz interaktivne aktivnosti sudionici će imati priliku prepoznati najčešće stresore koji opterećuju partnerstvo, poput usklađivanja roditeljskih i poslovnih obveza, financijskih pritisaka, nedostatka vremena te utjecaja digitalnih tehnologija na međusobne odnose. Analizirajući konkretne životne situacije sudionici će istraživati razlike između funkcionalne podjele obveza i stvarnog osjećaja partnerske povezanosti te razmjenjivati iskustva iz profesionalne prakse. Svrha radionica je potaknuti sudionike na promišljanje o povezanosti kvalitete partnerskog odnosa i obiteljske otpornosti, kao i o važnosti osjećaja zajedništva u svakodnevnom funkcioniranju obitelji. Stoga će u završnom dijelu radionice biti predstavljeni jednostavni i primjenjivi alati za jačanje partnerske suradnje i otpornosti koje stručnjaci mogu koristiti u radu s obiteljima. Radionica će pružiti prostor za razmjenu primjera dobre prakse, međusobno učenje i osnaživanje stručnjaka koji rade s obiteljima u kontekstu suvremenih normativnih izazova.

Ključne riječi: partnerski odnosi, suvremeno roditeljstvo, obitelj, obiteljski stresori

POSTER PREZENTACIJE

Andreja Balaž Gilja

Katarina Babić

Nikolina Petrović

Klinički bolnički centar Rijeka

e-mail: andreja.balaz@gmail.com

OBITELJSKA MREŽA SOCIJALNE PODRŠKE OSOBA S DUŠEVNIM SMETNJAMA

Iako je socijalna podrška važan čimbenik kvalitete života te mentalnog i tjelesnog zdravlja pojedinca, osobe s duševnim smetnjama često imaju ograničene društvene kontakte i nedostatnu socijalnu podršku. Stoga, cilj ovog rada je prikazati rezultate kvalitativnog istraživanja o obiteljskoj podršci osoba s duševnim smetnjama iz tri perspektive- osoba s duševnim smetnjama, članova njihovih obitelji i stručnjaka iz područja mentalnog zdravlja. Rezultati pokazuju da je obiteljska mreža najzastupljeniji izvor podrške u životima osoba s duševnim smetnjama. Najčešće ju čine članovi uže obitelji, ponajprije roditelji, braća i sestre. Kod mlađih sudionika važnu ulogu imaju i djedovi i bake, dok su supružnici i djeca rjeđe zastupljeni. Od članova šire obitelji najčešće se spominju tetke, ujaci i njihova djeca.

Unutar obiteljske mreže prisutni su različiti oblici podrške, pri čemu se emocionalna podrška ističe kao najvažnija. Ona se ostvaruje kroz razgovore, riječi utjehe, osjećaj razumijevanja te pružanje sigurnosti i prihvaćanja. Članovi obitelji i stručnjaci dodatno naglašavaju važnost iskazivanja interesa i brige za osobe s duševnim smetnjama, kao i sudjelovanja članova obitelji u grupama psihosocijalne podrške. Dobiveni rezultati potvrđuju ključnu ulogu obitelji u pružanju podrške i oporavku osoba s duševnim smetnjama.

Ključne riječi: socijalna podrška, obitelj, osobe s duševnim smetnjama

Manda Baotić

Luca Bjelić Mikić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Županja

e-mail: Luca.BjelicMikic@SOCSKRB.HR

MEĐURESORNA SURADNJA U RADU S OBITELJI

U poster prezentaciji je prikazan značaj međuresorne suradnje u radu s obiteljima unutar sustava socijalne skrbi. Polazi se od činjenice da su potrebe obitelji, osobito onih u riziku, višestruke i složene te obuhvaćaju socijalne, zdravstvene, obrazovne i pravne aspekte, zbog čega nijedan pojedinačni sustav ne može osigurati potpunu i učinkovitu podršku. Međuresorna suradnja definira se kao koordinirano djelovanje različitih institucija i stručnjaka kroz razmjenu informacija, zajedničko planiranje i donošenje odluka usmjerenih na dobrobit korisnika. Njezina ključna obilježja uključuju zajedničke ciljeve, jasno definirane uloge, kontinuiranu komunikaciju i usmjerenost na korisnika. U poster prezentaciji se ističu brojne prednosti takvog pristupa, poput cjelovitije procjene potreba obitelji, učinkovitijeg pružanja usluga, bolje koordinacije intervencija te kvalitetnijih ishoda za djecu i obitelji. Također se naglašava važnost objedinjavanja različitih stručnih znanja radi smanjenja propusta u radu sustava. Unatoč prednostima, međuresorna suradnja suočava se s izazovima, uključujući nejasno definirane nadležnosti, različite organizacijske strukture, različito tumačenje protokola, te poteškoće u komunikaciji i razmjeni informacija među stručnjacima. Sustavne prepreke poput ograničenih resursa i administrativnih zahtjeva dodatno otežavaju njezinu provedbu. Socijalni rad ima središnju ulogu u povezivanju sustava, koordinaciji usluga i zastupanju interesa korisnika, čime doprinosi integriranom pristupu pomoći. Kao ključne preporuke za unapređenje suradnje navode se razvoj protokola, edukacija stručnjaka, jačanje komunikacije i uključivanje korisnika u proces pomoći. Zaključno, međuresorna suradnja predstavlja nužan preduvjet kvalitetne i učinkovite podrške obiteljima te zahtijeva kontinuirano unapređenje u praksi.

Ključne riječi: međuresorna suradnja, obitelj, socijalna skrb

Tadeja Barun Hardi

Irena Nikolić

Lucija Matanović

Stela Lujnić

Centar za pružanje usluga u zajednici

SOS Dječje selo Lekenik

e-mail: tadeja.barun@sos-dsh.hr

OD RIZIKA DO RESURSA - PROGRAM JAČANJA OBITELJI KAO PREVENTIVNI MODEL OSNAŽIVANJA RODITELJSKIH KOMPETENCIJA I OBITELJSKE OTPORNOSTI

Obitelji se u današnjem društvu suočavaju s brojnim izazovima poput ekonomskih teškoća, roditeljskog stresa, promjena obiteljskih struktura i povećanih zahtjeva svakodnevnog života. Ti izazovi postaju još izraženiji u onim zajednicama gdje je pravovremena stručna podrška kroz socijalne usluge slabo ili nedovoljno razvijena. Stoga su preventivni programi poput Programa jačanja obitelji posebno važni u lokalnim zajednicama u kojima nedostaju specijalizirane usluge, jer omogućuju rano prepoznavanje teškoća i pružanje podrške prije nego što problemi postanu složeniji i zahtijevaju intenzivnije intervencije. Razvojem dostupnih usluga u zajednici smanjuje se rizik od socijalne isključenosti obitelji te jačaju njihovi kapaciteti za samostalno suočavanje sa životnim izazovima. Program jačanja obitelji temelji se na prepoznavanju i osnaživanju postojećih snaga obitelji s ciljem razvoja otpornosti i uspješnog suočavanja s krizama.

Poster prikazuje ključne principe rada Programa jačanja obitelji s posebnim naglaskom na prepoznavanje resursa obitelji, uključujući kvalitetu obiteljskih odnosa, roditeljske kompetencije i socijalnu podršku. Također, u posteru će biti prikazana i važnost multidisciplinarnog pristupa u radu s obiteljima a poseban naglasak stavlja se na važnost dostupnih usluga podrške u zajednici kao zaštitnog čimbenika za dobrobit djece i roditelja.

Ključne riječi: obiteljske kompetencije, obiteljska otpornost, preventivni program

Diana Baturina

Gordana Mošun

Dom za starije osobe Ksaver

e-mail: ksaver@dom-ksaver.hr

DOM ZA STARIJE OSOBE KAO PRODUŽENA RUKA OBITELJI

Obitelj kao temeljna društvena zajednica pod snažnim je utjecajem promjena u suvremenom društvu koje dovode do promjena u njezinoj strukturi. Starenjem stanovništva, obrazovanjem i zapošljavanjem mlađih članova obitelji, potreba usklađivanja poslovnih i obiteljskih obveza, potreba za zdravstvenom negom, socijalna izolacija i usamljenost starijih članova obitelji nameću realnu potrebu društva za domovima za starije osobe koji postaju važan društveni odgovor na promjene u obiteljskoj strukturi i predstavljaju funkcionalni supstitut nekadašnje proširene obitelji. Za razliku od nekadašnjih ubožnica, danas domovi osiguravaju zdravstvenu negu, pomoć u svakodnevnim aktivnostima, sigurnost i mogućnost društvenih kontakata. Pri tom je bitno istaknuti da dom ne može zamijeniti emocionalnu bliskost, osjećaj pripadnosti koju pruža obitelj. Obiteljska podrška jedan je od najvažnijih čimbenika kvalitete života starijih osoba smještenih u domove. Smještajem starije osobe u dom, članovi obitelji kroz redovite kontakte, zajedničkim druženjem, sudjelovanjem u domskim priredbama, radionicama, proslavama smanjuju osjećaj usamljenosti i napuštenosti što pozitivno utječe na mentalno zdravlje. Članovi obitelji važan su partner osoblju doma, zajedno prate potrebe svog člana obitelji i sudjeluju u donošenju odluka. Obitelj je važan izvor informacija o zdravstvenom stanju, navikama, potrebama korisnika što pomaže djelatnicima da individualiziraju pristup. Razmjena informacija, redovita komunikacija članova obitelji i djelatnika smanjuje nesporazume, povećava povjerenje i obitelji daje osjećaj uključenosti u život i skrb njihovog člana što doprinosi emocionalnom zadovoljstvu korisnika, stvaranju sigurnog i podržavajućeg okruženja, jačanju osjećaja povezanosti između korisnika, obitelji i doma. Kvaliteta života starije osobe uvelike ovisi o dobroj komunikaciji, povjerenju i suradnji između sva tri vrha trokuta kojeg čine: korisnik, obitelj, dom.

Ključne riječi: korisnik, dom, obitelj, komunikacija, kvaliteta života

Gordana Berc

Marina Milić

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: gberc@pravo.unizg.hr

ULOGA SAVJETOVANJA U JAČANJU OBITELJSKE OTPORNOSTI U SUVREMENOM DRUŠTVU

Suvremene obitelji suočavaju se s brojnim društvenim, ekonomskim, demografskim i tehnološkim promjenama koje značajno utječu na njihove odnose, funkcioniranje i dobrobit. Promjene u strukturi obitelji, ubrzan način života, povećana izloženost stresu, izazovi modernog roditeljstva, digitalizacija svakodnevice te rastuće potrebe za očuvanjem mentalnog zdravlja ukazuju na važnost razvoja učinkovitih oblika profesionalne podrške obiteljima. U tom kontekstu, obiteljska otpornost predstavlja dinamičan proces kojim obitelji razvijaju sposobnost prilagodbe, suočavanja s krizama i jačanja vlastitih resursa unatoč nepovoljnim okolnostima. Cilj ovog rada je dati posebnu pozornost ulozi savjetovanja u socijalnom radu kao dostupne i preventivne profesionalne usluge koja doprinosi ranom prepoznavanju rizika, mobilizaciji individualnih, obiteljskih i zajedničkih resursa te razvoju otpornosti obitelji u različitim životnim okolnostima. Raspravlja se i o važnosti međuresorne suradnje te razvoja inovativnih i dostupnih savjetovališnih usluga u zajednici koje odgovaraju potrebama suvremenih obitelji.

Zaključno, rad ukazuje na važnost daljnjeg razvoja savjetovališnih usluga u sustavu socijalne skrbi i drugim sektorima koji pružaju podršku obiteljima kako bi se osigurali pravodobni, dostupni i učinkoviti oblici stručne pomoći. Istodobno, ističe potrebu za kontinuiranim istraživanjem i unapređenjem savjetovališne prakse s ciljem jačanja obiteljske otpornosti i promicanja dobrobiti obitelji u uvjetima suvremenih društvenih izazova.

Ključne riječi: savjetovanje, obiteljska otpornost, obitelj, socijalni rad, mentalno zdravlje

Slavica Blažeka Kokorić

Petra Romac

Patricia Gvozdanović

Studijski centar socijalnog rada

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

e-mail: sblazeka@pravo.unizg.hr

RAZVOJ INOVATIVNIH OBLIKA PODRŠKE ZA DJECU I MLADE U IZVANOBITELJSKOJ SKRBI - PRIMJER POVEZIVANJA AKADEMSKE ZAJEDNICE I STRUČNE PRAKSE KROZ DJELOVANJE HOME-A

Cilj izlaganja je prikazati iskustvo razvoja i provedbe inovativnog programa grupne podrške za djecu i mlade u izvanobiteljskoj skrbi koji je usmjeren na jačanje njihovih kapaciteta otpornosti. Program je kreiran kroz suradnju akademske zajednice i prakse, u okviru redovnih aktivnosti HOME-a Centra za socijalnu podršku i inovacije na Studijskom centru socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu. U osmišljavanju i provedbi programa, pod stručnim mentorstvom prof. dr. sc. Slavice Blažeka Kokorić, sudjelovale su studentice preddiplomskog studija socijalnog rada te diplomskog studija socijalnog rada i socijalne politike, čime je program istodobno imao podržavajuću, edukativnu i razvojnu dimenziju.

Kroz prezentaciju će biti predstavljeno iskustvo implementacije programa u Centru za djecu Zagreb - Podružnici A. G. Matoš kroz ciklus od pet radionica s djevojkama od 11 do 17 godina bez odgovarajuće roditeljske skrbi. U provedbi radionica korištene su iskustvene, kreativne i dramske metode, uključujući različite projektivne tehnike, dramske igre i improvizacije, tjelesne skulpture, vođene fantazije i slično.

Iskustvo provedbe programa i rezultati evaluacije upućuju na brojne pozitivne učinke programa. Kroz strukturirane aktivnosti i podržavajuću atmosferu u grupnom okruženju stvoren je prostor za slobodno izražavanje i jačanje pozitivne slike o sebi te izgradnju podržavajućih odnosa. Istovremeno studentima je pružena prilika za stjecanje vrijednih profesionalnih iskustava i učenje kroz neposredan rad u zajednici. Navedeno iskustvo potvrđuje važnost daljnjeg ulaganja resursa u razvoj HOME-a te jačanje suradnje akademske i stručne zajednice.

Ključne riječi: mladi u izvanobiteljskoj skrbi, inovativni programi podrške, studenti socijalnog rada, suradnja akademske zajednice i prakse, HOME - Centar za socijalnu podršku i inovacije

Andrijana Bokunović

Hrvatski zavod za socijalni rad
Područni ured Maksimir, Zagreb
e-mail: Andrijana.Bokunovic@socskrb.hr

Mira Bošnjak

Hrvatski zavod za socijalni rad
Područni ured Dubrava, Zagreb
e-mail: Mira.Bosnjak@socskrb.hr

Snježana Bošnjak

Hrvatski zavod za socijalni rad
Područni ured Požega
e-mail: Snjezana.Bosnjak@socskrb.hr

Ivica Luketić

Uprava za zatvorski sustav
Centar za dijagnostiku
e-mail: ivica.luketic@pravosudje.hr

SOCIJALNA PODRŠKA KAO ZAŠTITNI ČIMBENIK OBITELJSKOG FUNKCIONIRANJA

Cilj izlaganja je prikazati važnost socijalne podrške u očuvanju zdravog funkcioniranja obitelji te istaknuti njenu ulogu u prevenciji socijalne isključenosti, stresa i drugih nepovoljnih životnih okolnosti.

Socijalna podrška ima ključnu ulogu u očuvanju stabilnosti i kvalitete obiteljskog života. Obuhvaća emocionalnu, materijalnu i praktičnu pomoć koju obitelj prima od članova šire obitelji, prijatelja, lokalne zajednice i stručnih službi. Dostupnost podrške olakšava suočavanje sa svakodnevnim izazovima i jača obiteljske odnose. Obitelji koje imaju razvijenu mrežu podrške lakše rješavaju životne poteškoće, bolje se prilagođavaju promjenama i otpornije su na stres.

Najvažniji uvidi:

- Socijalna podrška povećava otpornost obitelji
- Pravovremena pomoć smanjuje posljedice kriza
- Suradnja obitelji, stručnjaka i zajednice doprinosi kvaliteti života
- Emocionalna i praktična podrška jednako su važne

Razvijanjem mreže socijalne podrške i suradnjom između obitelji, stručnjaka i lokalne zajednice moguće je osnažiti obitelj, unaprijediti kvalitetu života i pridonijeti zdravom razvoju svih njezinih članova.

Ključne riječi: socijalna podrška, obitelj, obiteljsko funkcioniranje, otpornost, dobrobit

Ivana Bučević-Keran

Melita Pavošević

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Vinkovci

e-mail: ivana.bucevic-keran@socskrb.hr

OČUVANJE MENTALNOG ZDRAVLJA I ULOGA OBITELJI U SUSTAVU SKRBNIČKE ZAŠTITE ODRASLIH OSOBA

Mentalno zdravlje predstavlja važnu komponentu kvalitetnog funkcioniranja pojedinca, obitelji i naposljetku, društva. U sustavu skrbničke zaštite posebna pozornost posvećena je odraslim osobama koje zbog različitih okolnosti nisu u mogućnosti samostalno štititi svoja prava i interese, a obitelj koja je funkcionalna, kao temeljna jedinica društva, predstavlja značajan zaštitni i poticajni faktor koji pridonosi očuvanju mentalnog zdravlja, socijalnoj uključenosti i kvaliteti života štićenika. S druge strane, narušeni obiteljski odnosi, dugotrajni konflikti, zanemarivanje ili izostanak podrške, mogu dodatno povećati rizik od socijalne isključenosti i narušavanja mentalnog zdravlja odraslih osoba pod skrbništvom.

Cilj ove poster prezentacije je istaknuti važnost kvalitetnih obiteljskih odnosa i podrške obitelji u očuvanju mentalnog zdravlja odraslih osoba pod skrbništvom te prikazati ulogu socijalnog rada u jačanju suradnje između štićenika, obitelji i drugih dionika uključenih u sustav skrbničke zaštite. Također, poster će prikazati najvažnije spoznaje iz stručne literature i prakse koje upućuju na povezanost kvalitetnih obiteljskih odnosa s većom emocionalnom stabilnošću, smanjenjem osjećaja usamljenosti, boljom prilagodbom na životne promjene te većom učinkovitošću procesa zaštite prava i interesa osoba pod skrbništvom. Isto tako, prikazat će se i izazovi koji proizlaze iz narušenih obiteljskih odnosa, nedostatka podrške ili složenih obiteljskih okolnosti te potreba za međuresornom suradnjom i individualiziranim pristupom. Zaključno, učinkovita skrbnička zaštita podrazumijeva prepoznavanje i aktiviranje obiteljskih potencijala kao važnog resursa za očuvanje mentalnog zdravlja i unaprjeđenje kvalitete života osoba pod skrbništvom. Takav pristup pridonosi osnaživanju osoba pod skrbništvom, jačanju njihove socijalne uključenosti, odnosno aktivnog sudjelovanja u životu zajednice i zaštiti temeljenih ljudskih prava.

Ključne riječi: obitelj, skrbništvo, mentalno zdravlje

Mirna Bušić Kulji

Ines Furda

Ela Grgić

Marjana Paradinović

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni uredi Sesvete i Dubrava, Zagreb

e-mail: mirna.busic-kulji@socskrb.hr

**STRAH OD POSTAVLJANJA GRANICA KAO ČIMBENIK NARUŠENOG OBITELJSKOG
FUNKCIONIRANJA – PRIKAZ SLUČAJA ADOLESCENTA SA POTEŠKOĆAMA U ŠKOLSKOM
FUNKCIONIRANJU I PREKOMJERNIM KORIŠTENJEM DIGITALNIH TEHNOLOGIJA**

Rad prikazuje slučaj 13-godišnjeg dječaka kod kojeg su prisutni izraženo socijalno povlačenje, odbijanje sudjelovanja na nastavi, poremećen ritam spavanja i prekomjerno korištenje računala i online igrice. Dječak većinu vremena provodi u virtualnom okruženju, komunikacija s članovima obitelji i vršnjacima svedena je na minimum, a sudjelovanje u obiteljskim i socijalnim aktivnostima gotovo je potpuno izostalo.

U fokusu rada nisu samo poteškoće djeteta, već i obiteljska dinamika obilježena oslabljenim roditeljskim autoritetom. Majka se suočava s vlastitim psihičkim teškoćama, dok je otac nedovoljno uključen u odgojne procese. Roditelji iskazuju značajnu nesigurnost u postavljanju granica te strah da bi uvođenje pravila i ograničenja moglo biti protumačeno kao zlostavljanje djeteta i dovesti do intervencije nadležnih službi. Istodobno očekuju da sustav socijalne skrbi preuzme ključnu ulogu u rješavanju problema.

Cilj izlaganja je prikazati izazove s kojima se stručnjaci susreću u radu s obiteljima kod kojih su roditeljske kompetencije oslabljene uslijed osobnih teškoća roditelja, nejasnog razumijevanja roditeljske odgovornosti i straha od postavljanja granica. Kroz prikaz slučaja raspravljat će se o mogućnostima socijalno radnih intervencija usmjerenih na osnaživanje roditeljske uloge, uspostavljanje funkcionalnije obiteljske strukture te važnosti multidisciplinarnog pristupa u radu s adolescentima koji iskazuju ozbiljne obrasce socijalne i školske disfunkcionalnosti.

Ključne riječi: roditeljske kompetencije, adolescencija, postavljanje granica, poteškoće u školskom funkcioniranju, prekomjerno korištenje digitalnih tehnologija

Ivana Cesarec

Andreja Šagi Dekan

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Donja Stubica

e-mail: ivana.cesarec@socskrb.hr

BITI RODITELJ SA DIJAGNOZOM PARANOIDNE SHIZOFRENIJE - PRIKAZ SLUČAJA

Ova poster prezentacija prikazuje iskustvo iz prakse Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Područnog ureda, kroz prikaz poduzetih mjera i stručnih intervencija u obitelji u kojoj majka maloljetnog djeteta boluje od paranoidne shizofrenije, s ciljem prikaza postupanja usmjerenog na zaštitu dobrobiti djeteta i jačanje roditeljskih kapaciteta. Poremećaji mentalnog zdravlja sve su prisutniji te značajno utječu na svakodnevno funkcioniranje oboljelih osoba i njihovih obitelji, uključujući partnerske odnose, roditeljske kapacitete i cjelokupnu obiteljsku dinamiku. Posljedice se očituju kroz otežanu brigu o djetetu, povećanu razinu konflikata te potrebu za uključivanjem različitih sustava podrške i zaštite, što upućuje na važnost pravodobnog prepoznavanja rizika i sveobuhvatnog pristupa u radu s obitelji. Prikazani slučaj odnosi se na roditelje djeteta predškolske dobi kod kojih su, uslijed pogoršanja psihičkog stanja majke, nastupile teškoće u partnerskom odnosu i ostvarivanju roditeljske skrbi. Tijekom tretmana obitelj je bila uključena u savjetodavni rad pri Područnom uredu, izrečena im je mjera stručne pomoći i potpore, uz uključivanje policije zbog prijava nasilja te ostvarenu suradnju sa zdravstvenim sustavom radi praćenja psihičkog stanja majke. Provedenim intervencijama osigurano je kontinuirano praćenje obiteljskih okolnosti, procjena rizika i zaštitnih čimbenika te ublažavanje rizika za dobrobit djeteta. Zaključno, iskustvo iz prakse potvrđuje kako su pravodobno prepoznavanje rizika, međuresorna suradnja i kontinuirana stručna podrška ključni za zaštitu najboljeg interesa djeteta i stabilizaciju obiteljskih odnosa.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, paranoidna shizofrenija, roditeljstvo, dobrobit djeteta

Antonija Čičin-Angul

Dea Bešić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: antonija.cicinangul@socskrb.hr

MEĐURESORNA SURADNJA U RADU S OBITELJIMA – PREGLED SLUČAJA IZ PRAKSE

Cilj rada je naglasiti važnost pravovremene, koordinirane i kontinuirane međuresorne suradnje u zaštiti djece i radu s obiteljima obilježenima nasiljem. Rad prikazuje pozitivan primjer međuresorne suradnje u radu s obitelji koja je uključena u tretman HZSR-a nakon obavijesti policije o nasilju u obitelji. Po zaprimanju prijave, s roditeljima su provedeni savjetodavni razgovori, uspostavljena je suradnja sa školom i liječnikom radi cjelovitog uvida u funkcioniranje obitelji i potrebe djece te je provedena procjena sigurnosti i razvojnih rizika za djecu. Izrečena je mjera intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu. Mjeru je provodio stručni djelatnik Centra za pružanje usluga u zajednici. Otac je u međuvremenu pravomoćno osuđen za kazneno djelo nasilja u obitelji te mu je izrečena uvjetna osuda i sigurnosna mjera obveznog liječenja od alkoholizma, uz redovito javljanje Probacijskom uredu. Zahvaljujući koordiniranom djelovanju sustava socijalne skrbi, pravosuđa, zdravstva i obrazovanja, tijekom provedbe mjere uočene su pozitivne promjene u obiteljskim odnosima, smanjenje konflikata te veća roditeljska suradnja. Majka preuzima veću inicijativu u odgovornosti za roditeljski i partnerski odnos. Otac uredno surađuje sa stručnim službama uključene u rad s obitelji, održava apstinenciju te ne iskazuje nasilna ponašanja. Roditeljima je ponuđena usluga bračnog savjetovanja u Obiteljskom centru, a djeci tretman psihosocijalnog savjetovanja u lokalnoj udruzi. Nakon završetka intenzivne mjere, obitelj je praćena blažom mjerom stručne pomoći i potpore u ostvarivanju skrbi o djetetu, a radi održivosti postignutih promjena. Slijedi provjera obiteljskih prilika u roku do jedne godine od prestanka mjere, radi procjene dugoročne održivosti postignutih promjena.

Ključne riječi: obiteljska intervencija, međuresorna suradnja, nasilje u obitelji, osnaživanje roditeljskih kapaciteta, zaštita dobrobiti djeteta

Ivona Dokoza

Nikolina Zlopaša

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Novi Zagreb

e-mail: Ivona.dokoza@socskrb.hr

SURADNJA HRVATSKOG ZAVODA ZA SOCIJALNI RAD I HUMANITARNE INICIJATIVE

Potrebe obitelji često nadilaze mogućnosti institucionalne podrške. Kroz primjer dobre prakse, predstaviti ćemo suradnju Hrvatskog Zavoda za socijalni rad - Područnog ureda Novi Zagreb i humanitarne inicijative „Team nenormalni“, koja organizira humanitarne akcije prikupljanja donacija za obitelji i pojedince u potrebi. Suradnja se temelji na stručnoj procjeni potreba korisnika koju provode socijalni radnici, čime se pomoć usmjerava korisnicima Zavoda koji se nalaze u posebno teškim životnim okolnostima. Kroz ovu suradnju realizirane su brojne aktivnosti, uključujući obnovu kuća obiteljima s djecom i starijim osobama, osiguravanje paketa hrane i poklona za djecu tijekom blagdana, nabavu školskog pribora, pomoć pri podmirenju stanarina i režijskih troškova te pružanje pomoći u hitnim kriznim situacijama. Humanitarna inicijativa provodi i aktivnosti izvan institucionalne suradnje, poput pomoći pučkim kuhinjama, domovima za djecu i sigurnim kućama, financiranja pomagala osobama s invaliditetom, liječenja i terapija te skrbi o starijim osobama koje žive u nehumanim uvjetima. Posebna vrijednost ove suradnje očituje se u povezivanju stručne procjene socijalnih radnika s velikim angažmanom građana, čime se ostvaruje model zajedničke odgovornosti za dobrobit djece, obitelji i drugih ranjivih skupina u zajednici. Prikazani primjer potvrđuje da kvalitetna suradnja javnog sustava i organizacija civilnog društva značajno doprinosi dostupnosti pomoći, jačanju socijalne uključenosti te poboljšanju kvalitete života korisnika, uz istodobno poštivanje načela zaštite privatnosti, dostojanstva i profesionalne etike. Cilj poster prezentacije je prikazati mogućnosti suradnje između Hrvatskog zavoda za socijalni rad i humanitarne inicijative civilnog društva kroz primjer dobre prakse te predstaviti ostvarene rezultate. Prikaz rezultata bit će potkrijepljen fotografijama primjerenima za poster prezentaciju.

Ključne riječi: zajednica, socijalni rad, obitelji, humanitarne inicijative, međusektorska

Petra Doležan

Monika Prenka

Ankica Škrinjarić

Romana Čagalj Vilić

Andreja Bojić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Peščenica, Zagreb

e-mail: petra.dolezan@socskrb.hr

TIMSKI RAD I SURADNJA STRUČNIH RADNIKA U SOCIJALNOM RADU S OBITELJIMA

Cilj poster prezentacije je prikazati timski pristup u radu s obitelji koji predstavlja ključan, integrirani i višedimenzionalni model u kojem stručni radnici različitih profesionalnih znanja kroz cjelovitu procjenu, stručnu podršku i zaštitu prava ranjivih članova obitelji osnažuju obiteljski sustav.

Najvažniji uvidi su prepoznavanje problema i poteškoća obitelji kao cjelinom, uspješan multidisciplinarni timski rad u sustavu socijalne skrbi (od prijemnog ureda do svake stručne cjeline: socijalni radnik-psiholog-socijalni pedagog-pravnik), informiranje i priznavanje prava i usluga u sustavu socijalne skrbi, važnost usmjeravanja na rizike i sigurnost djece u obitelji, briga o djeci s poremećajima u ponašanju, teškoćama u razvoju, osobama s oštećenjem zdravlja i invaliditetom, zaštita starijih osoba, pomoć obitelji u siromaštvu i ekonomskoj deprivaciji. Neophodna je zajednička analiza obiteljske dinamike, snaga, rizika i potreba svih članova obitelji, sveobuhvatna procjena socijalnih, emocionalnih, pravnih i odgojnih aspekata obiteljskih poteškoća, vođenje slučaja, koordinacija aktivnosti i zakonitost postupka. Obitelji je potrebno pružati jasne i jedinstvene smjernice, a po potrebi uputiti je u vanjske ustanove (međuresorna suradnja). Poteškoće za stručne radnike su vremenski pritisak, međuresorna suradnja, nedostatak stručnih radnika, nedostatak smještajnih kapaciteta te otpor obitelji.

Zaključno, rad s obitelji kao cjelinom u sustavu socijalne skrbi zahtijeva visoku razinu stručnosti, sinergiju različitih profesionalnih znanja, vještina i vrijednosti, kontinuirani profesionalni razvoj i interdisciplinarnost uz međuresornu suradnju, te uz proaktivnost i suradnju same obitelji osigurava donošenje odluka u njezinu najboljem interesu.

Ključne riječi: proaktivnost, multidisciplinarnost, cjelovitost, podrška

Mihaela Claudia Dugandžić

Područni ured Sisak

Ivana Ivša

Županijska služba Sisačko – moslavačke županije

e-mail: mihaelaclaudia.dugandzic@socskrb.hr

IZAZOVI OBITELJI U SKRBI ZA STARIJE OSOBE KROZ SMJEŠTAJ U UDOMITELJSKU OBITELJ

Usluga smještaja u udomiteljsku obitelj osigurava se starijim osobama, kojima zbog dobi i zdravstvenog stanja, osnovne životne potrebe ne mogu biti zadovoljene u vlastitoj obitelji, nemaju članova obitelji koji mogu brinuti o njima niti im se skrb može osigurati pružanjem drugih socijalnih usluga. U moderno doba obitelji se susreću s izazovima nemogućnosti pomirenja obiteljskih i radnih obveza u odnosu na skrb o svojim starijim i/ili nemoćnim članovima obitelji koji zbog niskih primanja ne mogu samostalno plaćati uslugu smještaja u ustanovi. Izazovi s kojima se susreću korisnici i članovi njihovih obitelji mogu biti:

- Emocionalni – prihvaćanje promjena u zdravstvenom stanju i ovisnosti o njezi druge osobe, suočavanje s potrebom smještaja, osjećaj napuštenosti, beskorisnosti, strah od otuđenja od članova obitelji, prilagodba na uslugu smještaja, udomitelja ali i druge korisnike
- Financijski – visoke cijene smještaja kod licenciranih pružatelja usluge smještaja u zajednici, nemogućnost samostalnog plaćanja cijene smještaja, doprinos obveznika uzdržavanja, način plaćanja usluge smještaja i skriveni troškovi vezani uz brigu o zdravlju
- Administrativni – prikupljanje dokumentacije, nedostatak smještajnih kapaciteta, nedostatak udomiteljskih obitelji sa specifičnim znanjima za skrb o osobama oboljelim od demencije, Alzheimerove bolesti i drugih oblika psihoorganskih oštećenja zdravlja te palijativnim oblicima

Kroz poster prezentaciju su prikazani brojčani pokazatelji te suradnja Područnog ureda Sisak i Županijske službe Sisačko – moslavačke Hrvatskog zavoda za socijalni rad.

Zaključak: udomiteljska obitelj mora biti prepoznatljiv pružatelj usluge smještaja kojem korisnik i obitelj mogu vjerovati.

Ključne riječi: starija osoba, smještaj, udomiteljska obitelj, suradnja u sustavu socijalne skrbi

Ivana Đukić

Centar za djecu Zagreb

Dorotea Lovrinčević Srb

Centar za pružanje usluga u zajednici Osijek

e-mail: ivana.dukic@socskrb.hr

PRVA LINIJA OBRANE OBITELJI - VODITELJI MJERA ZAŠTITE OSOBNIH PRAVA I DOBROBITI DJETETA

Mjere zaštite osobnih prava i dobrobiti djeteta izriču se obiteljima s najvišom razinom rizika te provođenje takve mjere predstavlja jedan od najintenzivnijih oblika izravne intervencije u obitelj. U djelotvornom provođenju mjera ključnu ulogu imaju voditelji mjera koji neposredno u obitelji potiču promjene koje mogu unaprijediti sigurnost i dobrobit svih članova obitelji, a najprije maloljetnog djeteta. Da bi u tome bili uspješni, posao voditelja mjera zahtjeva visoku razinu stručnosti koja uključuje odgovarajuća znanja, vještine i profesionalne vrijednosti. Cilj poster prezentacije je istaknuti izazove s kojima se susreću voditelji mjera intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu te utvrditi oblike podrške potrebne za učinkovito izvršavanje zadataka koji proizlaze iz te odgovorne uloge. U radu se izlažu specifični stresori s kojima se voditelji mjera susreću tijekom izgradnje i održavanja kompleksnog odnosa koji podrazumijeva održavanje ravnoteže između povjerenja i profesionalne odgovornosti. Također, prikazuje se jedinstvena uloga voditelja mjere koji u neposrednom radu djeluje samostalno i prilikom osobnih neposrednih kontakata s korisnicima donosi stručne odluke bez uobičajenog timskog rada. Poster se osvrće i na rizike terenskog rada te važnost dobrog psihofizičkog funkcioniranja voditelja mjera. Na koncu se predlažu mogući načini pružanja podrške voditeljima mjera zaštite osobnih prava i dobrobiti djeteta kao odgovor na naglašene izazove.

Ključne riječi: voditelji mjera, izazovi pružanja stručne pomoći obiteljima, obitelji u visokom riziku, podrška stručnjacima, supervizija

Martina Frantal Glogolja

Centar za pružanje usluga u zajednici Mali dom

e-mail: martinafg@malidom.hr

SUVREMENI SOCIJALNI RAD U RADU S OBITELJIMA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU - PRIMJER CENTRA MALI DOM

Kroz ovu poster prezentaciju prikazat ćemo kako se u Centru za pružanje usluga u zajednici Mali dom posebna važnost pridaje partnerstvu s obitelji, podršci obitelji, osnaživanju roditelja te stvaranju uvjeta koji doprinose dobrobiti djeteta i kvaliteti života svih članova obitelji. Centar Mali dom primjer je suvremenog, interdisciplinarnog i obiteljski usmjerenog pristupa radu s djecom s višestrukim teškoćama i njihovim obiteljima. U središtu rada nalazi se dijete, ali i obitelj kao njegov najvažniji oslonac i partner u procesu (re)habilitacije i razvoja. Socijalni radnik ima važnu ulogu u informiranju roditelja o pravima i dostupnim uslugama unutar sustava socijalne skrbi, zdravstva, obrazovanja i lokalne zajednice. Osim toga, pruža podršku kroz individualna savjetovanja, grupe podrške, edukativne radionice, stručna predavanja i različite aktivnosti namijenjene obiteljima. Takvi oblici rada doprinose jačanju roditeljskih kompetencija, razmjeni iskustava i smanjenju osjećaja izoliranosti. Posebna vrijednost Malog doma očituje se u inter/transdisciplinarnom timu stručnjaka čiji je socijalni radnik vrijedan dio te koji koji zajednički procjenjuju potrebe djeteta i obitelji, planiraju podršku te prate razvoj i napredak korisnika. Suradnja različitih stručnjaka omogućuje cjelovit pristup i kvalitetniju podršku obitelji. Centar Mali dom također aktivno surađuje sa znanstvenom i stručnom zajednicom, razvija inovativne modele rada i kontinuirano unapređuje kvalitetu svojih usluga te se razvija i provodi suvremeni socijalni rad temeljen na partnerstvu s obitelji, stručnoj podršci i timskom pristupu, s ciljem unapređenja kvalitete života djece s višestrukim teškoćama i njihovih obitelji.

Ključne riječi: suvremeni socijalni rad, obitelji djece s višestrukim teškoćama, osnaživanje obitelji, inter/transdisciplinarni tim

Patricija Fučec

Ivana Subotić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Prelog

e-mail: patricija.fucec@socskrb.hr

e-mail: ivana.subotic@socskrb.hr

SUVREMENO RODITELJSTVO: IZAZOVI I PODRŠKA

Suvremeno roditeljstvo obilježeno je brojnim promjenama i zahtjevima koji utječu na funkcioniranje obitelji te ostvarivanje roditeljske uloge. Roditelji su sve češće suočeni s potrebom usklađivanja roditeljskih, partnerskih, profesionalnih i drugih životnih odgovornosti, što može rezultirati povećanom razinom stresa i osjećajem opterećenosti. Putem poster prezentacije prikazat će se najčešći izazovi s kojima se susreću roditelji te dostupni oblici stručne podrške usmjereni na jačanje roditeljskih kompetencija i dobrobiti obitelji.

Poseban naglasak stavljen je na izazove poput digitalizacije i korištenja društvenih mreža (npr. "sharenting", dijeljenje fotografija i osobnih podataka djece na internetu), roditeljstva nakon razvoda braka i organizacije zajedničke roditeljske skrbi, izloženosti djece obiteljskim sukobima i nasilju, kao i na poteškoće povezane s dugotrajnim ostankom mladih osoba u roditeljskom domu zbog obrazovnih, ekonomskih ili stambenih razloga. Također će biti prikazani primjeri svakodnevnih situacija koje povećavaju roditeljski stres, poput smjenskog rada roditelja, nedostatka podrške šire obitelji ili teškoća u postavljanju granica vezanih uz korištenje digitalnih tehnologija.

Poster će predstaviti mogućnosti podrške dostupne u sustavu socijalne skrbi, uključujući prvu socijalnu uslugu, savjetovanje, psihosocijalno savjetovanje, obiteljsku medijaciju te program radionica „Rastimo zajedno“. Navedeni programi predstavljaju preventivne i stručne savjetodavne aktivnosti usmjerene osnaživanju roditelja, razvoju pozitivnih roditeljskih praksi te prevenciji obiteljskih teškoća i rizika za dobrobit djece. Također, opisanim programima povećava se sposobnost roditelja da uspješno koriste dostupne resurse u zajednici, osobito neformalnu podršku u stjecanju dodatnih roditeljskih kompetencija.

Ključne riječi: roditeljstvo, program podrške, digitalizacija, osnaživanje

Ana-Marija Gaši

Petra Krešić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Sesvete, Zagreb

e-mail: anamarija.gasi@socskrb.hr

e-mail: petra.kresic@socskrb.hr

PSIHOLOŠKA OTPORNOST DJECE U DOBA PREZAŠTIČENOG RODITELJSTVA

Psihološka otpornost podrazumijeva sposobnost pojedinca da se uspješno suočava s različitim životnim teškoćama te da prevladava izazovne situacije uz istodobno stjecanje novih iskustava koja doprinose osobnom rastu i razvoju. Ona se promatra kroz dva međusobno povezana aspekta: sposobnost otpora i sposobnost rekonstrukcije nakon suočavanja s izazovima. U literaturi se opisuje i kao sposobnost uspješnog suočavanja sa stresnim situacijama, učinkovite prilagodbe na njih, očuvanja funkcionalnosti unatoč nepovoljnim okolnostima te ostvarivanja osobnog rasta i razvoja. Istraživanja psihološku otpornost promatraju kao dinamičan proces koji proizlazi iz međudjelovanja individualnih i okolinskih čimbenika, pri čemu obiteljsko okruženje ima važnu ulogu u njezinu razvoju. Razvoj psihološke otpornosti odvija se tijekom cijelog životnog vijeka, a posebno je značajan u razdobljima intenzivnih promjena i prilagodbi, kada pojedinci razvijaju strategije suočavanja s novim zahtjevima i stresorima. U tom procesu važnu ulogu imaju roditelji i njihov odgojni stil, koji može djelovati kao zaštitni ili rizični čimbenik za razvoj otpornosti. Jedan od oblika roditeljskog ponašanja koji može ograničiti razvoj samostalnosti jest prezaštitničko ili „helikopter roditeljstvo“, obilježeno pretjeranom uključenosti u život djeteta, rješavanjem problema umjesto njega, visokom razinom kontrole te ograničavanjem autonomije. Takav odgojni stil može otežati razvoj osjećaja kompetentnosti i samostalnog suočavanja sa svakodnevnim izazovima. Dosadašnja istraživanja povezuju prezaštitničko roditeljstvo s nepovoljnim ishodima poput više razine anksioznosti, depresivnosti, slabije akademske motivacije i otežane prilagodbe. Psihološka otpornost i prezaštitničko roditeljstvo mogu se promatrati kao međusobno povezani koncepti koji imaju važnu ulogu u razvoju sposobnosti suočavanja sa životnim izazovima, prilagodbe na stresne situacije te očuvanja psihološke dobrobiti pojedinca.

Ključne riječi: psihološka otpornost, stilovi roditeljstva, prezaštitničko roditeljstvo, samostalnost, nošenje sa stresom

Antonija Gazić

Ana Karalić

Dom za starije i nemoćne osobe Đakovo

e-mail: antonijagazic@gmail.com

PODRŠKA OBITELJI KROZ USLUGU POLUDNEVNOG BORAVKA KORISNIKA S DEMENCIJOM

U ovom radu predstaviti će se usluga poludnevnog boravka za korisnike s demencijom u Domu za starije i nemoćne osobe Đakovo. Kako bi se pružili različiti oblici skrbi i zaštite starije osobe Dom u svibnju ove godine razvija izvaninstitucijsku uslugu poludnevnog boravka na području Grada Đakova. Navedeno djeluje kroz timski rad socijalnog radnika, radno-okupacijskog terapeuta, medicinske sestre, njegovatelja, fizioterapeuta. Kroz navedenu uslugu pruža se i grupa podrške članovima obitelji. Usluga se provodi s ciljem unapređenja sustava podrške za osobe s demencijom i članove njihove obitelji djelujući kroz dvije grupe aktivnosti: 1. direktni rad s korisnicima kroz aktivnosti u sklopu usluge poludnevnog boravka (svakodnevne i kućanske aktivnosti, kognitivne i mentalne vježbe, terapija glazbom i pokretom, tjelesna aktivnost i kreativno izražavanje) te 2. izravno osnaživanje članova obitelji (savjetovanje, pomaganje, usmjeravanje, informiranje, grupa podrške).

Cilj rada je prikazati suvremeni koncept poludnevnog boravka i aktivnosti koje se provode kroz uslugu. Poseban doprinos je u širenju podrške članovima obitelji i provođenju aktivnosti kako bi se poboljšala njihova kvaliteta života i potaknula socijalna integracija što dovodi do smanjenja osamljenosti i socijalne izolacije te značajno olakšavanje svakodnevice.

Ključne riječi: poludnevni boravak, osnaživanje obitelji, timski rad

Danijela Glogolja

Udruga za kreativni socijalni rad, Zagreb

Dijana Vuković

Hrvatski zavod za socijalni rad

PU Hrvatska Kostajnica

e-mail: danijela.glogolja@uksr.hr

e-mail: dvukovic@socskrb.hr

VIRTUALNI MEĐUSEKTORSKI KOORDINACIJSKI SASTANCI ZA OBITELJI UKLJUČENE U PROGRAM „MOM ŽIVOTU SJAJ“

Poster prikazuje model virtualnih međusektorskih koordinacijskih sastanaka razvijen u okviru programa „Mom životu sjaj“, financiranog sredstvima Ministarstva zdravstva. Program je usmjeren na pružanje psihosocijalne podrške djeci, mladima i obiteljima u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti na području Općine Dvor, a temelji se na potrebi za koordiniranim djelovanjem različitih sustava uključenih u pružanje podrške korisnicima. Model je uspostavljen tijekom rada s obiteljima u riziku od siromaštva, za koje su organizirani redoviti virtualni koordinacijski sastanci putem platforme Zoom. Na sastancima sudjeluju predstavnici sustava socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja, zdravstva, policije i lokalne samouprave. Njihova je svrha pravodobna razmjena relevantnih informacija, usklađivanje postupanja, zajedničko planiranje aktivnosti podrške te jačanje profesionalne mreže suradnje u lokalnoj zajednici. Na posteru će biti prikazan kontekst razvoja modela, uključeni sektori i njihove uloge, način organizacije i tijekom virtualnih sastanaka te ključni koraci u procesu međusektorske koordinacije. Također će biti predstavljena dosadašnja iskustva provedbe, uočene prednosti virtualnog oblika suradnje i izazovi s kojima su se stručnjaci susretali. Posebna pozornost posvetit će se pitanjima čuvanja profesionalne tajne, zaštite privatnosti korisnika i etičkim aspektima razmjene informacija između različitih sustava. Dosadašnja iskustva upućuju na to da virtualni sastanci mogu pridonijeti redovitijoj komunikaciji stručnjaka, bržem usklađivanju postupanja i pravodobnijem odgovaranju na potrebe obitelji, osobito u ruralnim sredinama u kojima su stručnjaci i usluge prostorno udaljeni. Prikazani model može poslužiti kao primjer dobre prakse i polazište za razvoj sličnih oblika koordinacije u drugim lokalnim zajednicama.

Ključne riječi: međusektorska suradnja, socijalni rad, virtualni koordinacijski sastanci, obitelji u riziku, ruralne sredine

Larisa Gornik

Hrvatski zavod za socijalni rad

Središnja služba

e-mail: larisa.gornik@gmail.com

ČAŠA NAPOLA PUNA ILI NAPOLA PRAZNA? – OBITELJ U VRTLOGU OVISNOSTI O ALKOHOLU

Rad prikazuje dualizam stavova stručnjaka pomagačkih struka prema ovisnosti o alkoholu, koji oblikuju njihovu profesionalnu procjenu, pristup i rad s oboljelim obiteljima:

a) Osoba s problemom ovisnosti oboljela je osoba koja nije birala bolest, već je bolest *izabrala* nju i posljedično njenu obitelj kojoj također treba skrb.

b) Osoba je sama izabrala ustrajati u prekomjernom pijenju i posljedicama koje ono nosi, a obitelj je sama izabrala trpjeti ovisnu osobu iako ima izbor odvojiti se od nje.

Prema istraživanju provedenom 2019. među zdravstvenim radnicima Velike Britanije, 40% ovisnost o alkoholu smatra osobnim izborom, 39% ovisnost smatra podjednako osobnim izborom i čimbenicima izvan kontrole pojedinca, a 21% smatra da je ovisnost izvan kontrole pojedinca. Unutar sustava zdravstva i socijalne skrbi postoji stigma „alkoholna pića moguće je piti umjereno, no osoba je izabrala pretjerivati i ne prestati, a obitelj je izabrala to podnositi“, koja stručnjaka a priori usmjerava ka odustajanju od ulaganja truda u rad s ovisnom osobom i njenom obitelji, pod percepcijom nedostatka motivacije za promjenom i/ili *slabosti karaktera* osobe i obitelji. Vidjevši ovisnost kao izbor, stručnjak očekuje da obitelj i ovisna osoba izaberu i pridržavaju se odluke ili trpe posljedice, čime bivaju prepušteni sebi, sramu i tuđoj osudi ukoliko vlastitim snagama i razumom ne riješe problem. Suprotan stav stručnjaka, koji ovisnost smatraju „osobnom i obiteljskom bolešću koju osoba i obitelj ne biraju svojevolutno - genetska predispozicija i biokemija mozga mijenjaju volju i osobnost osobe te obitelj trpi zbog progresivne bolesti, a ne *lošeg* karaktera pojedinca“, obitelji omogućuje potrebnu podršku ka ozdravljenju.

Ključne riječi: stav, izbor, bolest, obitelj, stručnjak

Borja Grmoja

Iva Šandor

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Donji grad, Zagreb

e-mail: Borja.Grmoja@socskrb.hr

ŠTO KAD OBITELJ IZOSTAJE?

Iako se rad ne bavi izravnim radom s obitelji, tematizira posljedice njezina izostanka. Kroz prikaz slučaja korisnice bez obiteljske i neformalne mreže podrške pokazuje se kako socijalna izolacija, financijske teškoće, narušeno zdravstveno stanje i kompulzivno nagomilavanje predmeta povećavaju rizik od socijalne isključenosti i ugrožavaju kvalitetu života. Korisnica se nakon gubitka zaposlenja obratila sustavu socijalne skrbi radi ostvarivanja prava na novčane naknade te se uključila u uslugu socijalnog mentorstva s ciljem poboljšanja životnih okolnosti i pronalaska zaposlenja. Tijekom rada utvrđeno je da se, uz financijske teškoće i narušeno zdravstveno stanje, suočava s kompulzivnim nagomilavanjem predmeta što predstavlja ozbiljan zdravstveni i sigurnosni rizik. Kad obitelj ne može pružiti zaštitu i pomoć, sustav socijalne skrbi i lokalna zajednica preuzimaju važnu ulogu u odgovoru na složene potrebe korisnika. Rad prikazuje suradnju različitih dionika te izazove u procesu pomoći korisnici: nedostatak motivacije za promjenu, učestalo odgađanje dogovorenih aktivnosti, izostanak dosljednosti u raščišćavanju prostora, nezadovoljstvo pruženom pomoći, nedostatak uvida u vlastito ponašanje te teškoće stručnih radnika u održavanju kontinuiteta promjene i pronalasku odgovarajućih usluga u zajednici. Slučaj pokazuje da ni intenzivna međusektorska suradnja ne dovodi uvijek do očekivanih ishoda kada je prisutno više međusobno povezanih čimbenika rizika. Poster prezentacijom će se prikazati mogućnosti i ograničenja socijalnog mentorstva i podrške u zajednici u radu s osobama bez obiteljske podrške te ukazati na potrebu razvoja interdisciplinarnih oblika pomoći za korisnike sa složenim i dugotrajnim problemima.

Ključne riječi: socijalno mentorstvo, socijalna izolacija, podrška u zajednici, međusektorska suradnja, volonterstvo, socijalna uključenost

Lovorka Horvačić

Ivana Lokas Ščetko

Nina Sabolić

Barbara Salopek Trusić

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagreb- Dugave

e-mail: lovorka.cpuzdugave@gmail.com

UTJECAJ OBITELJSKIH ČIMBENIKA NA MENTALNO ZDRAVLJE DJECE S PROBLEMIMA U PONAŠANJU

Cilj ovog izlaganja je prikazati utjecaj obiteljskih čimbenika na mentalno zdravlje i razvoj djece s problemima u ponašanju, s posebnim naglaskom na specifičnosti djece smještene u institucionalnu skrb. Obitelj je primarno okruženje u kojem se razvijaju privrženost, osjećaj sigurnosti te emocionalni i socijalni obrasci. Dok topli odnosi i podržavajući odgojni stilovi jačaju djetetovu otpornost na stres, čimbenici poput obiteljskih sukoba, zanemarivanja, nasilja ili nedostatka podrške dramatično povećavaju rizik od razvoja težih socioemocionalnih teškoća. Ključni uvidi i rezultati rada u institucionalnom okruženju ukazuju na to da tretman ne smije biti usmjeren isključivo na izoliranu modifikaciju djetetova ponašanja. Praksa pokazuje da institucionalna skrb postiže najbolje rezultate kada aktivno integrira cjeloviti obiteljski kontekst. Podaci potvrđuju da su redoviti kontakti s roditeljima, pružanje stručne emocionalne podrške obitelji te njezino izravno uključivanje u tretmanske aktivnosti ključni zaštitni čimbenici. Takav integrirani pristup izravno smanjuje probleme u ponašanju, stabilizira djetetovo mentalno zdravlje i značajno povećava dugoročnu uspješnost samog tretmana. Zaključno, ključ uspjeha leži u razvijanju autentičnog partnerskog odnosa između obitelji i stručnjaka unutar ustanove. Osnaživanje obiteljskih resursa i uspješna transformacija obiteljskih rizičnih čimbenika u zaštitne mehanizme predstavljaju temelj cjelovite podrške i preduvjet za stabilan rast, razvoj te uspješnu reintegraciju djece.

"Sve sretne obitelji nalik su jedna na drugu, svaka nesretna obitelj nesretna je na svoj način."

Ključne riječi: obiteljski čimbenici, mentalno zdravlje, djeca s problemima u ponašanju, institucionalna skrb, zaštitni čimbenici, uključivanje obitelji

Petra Horvatić

Dora Trgovec

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Varaždin

e-mail: petra.horvatic@socskrb.hr

JESU LI BAKE I DJEDOVI JOŠ UVIJEK „SERVIS ZA ČUVANJE UNUKA“?

Bake i djedovi tradicionalno su imali značajnu ulogu u svakodnevnom životu obitelji, osobito kroz brigu o unucima i pružanje podrške roditeljima. Međutim, suvremene društvene i demografske promjene mijenjaju očekivanja i uloge unutar obitelji. Sve je manje višegeneracijskih kućanstava, starije osobe dulje ostaju aktivne na tržištu rada, a sve veći naglasak stavlja se na aktivno starenje, osobnu autonomiju i kvalitetu života u starijoj dobi. U takvim okolnostima otvara se pitanje jesu li bake i djedovi i dalje primarno prepoznati kao podrška u skrbi za unuke ili se njihova uloga postupno mijenja. Roditelji često očekuju pomoć u usklađivanju obiteljskih i poslovnih obveza, dok bake i djedovi sve češće naglašavaju pravo na samostalnost i aktivno starenje. Različita očekivanja mogu dovesti do promjene u obiteljskim ulogama, ali i do međugeneracijskih nesporazuma i sukoba. Cilj postera je prikazati ključne čimbenike koji utječu na promjenu uloge baka i djedova u suvremenim obiteljima te razmotriti posljedice tih promjena na međugeneracijske odnose. Prepoznavanje promjena u ulozi baka i djedova važno je za kvalitetnije razumijevanje suvremenih međugeneracijskih odnosa i prilagodbu obiteljskih očekivanja novim društvenim okolnostima. Promjene u obiteljskim strukturama, životnim stilovima i vrijednostima zahtijevaju redefiniranje tradicionalnih obiteljskih uloga te razvoj novih oblika međugeneracijske suradnje i podrške. Osvještavanje različitih perspektiva roditelja, djece te baka i djedova može pridonijeti smanjenju međugeneracijskih nesporazuma, jačanju obiteljske povezanosti i poticanju međusobnog poštovanja potreba i granica svih članova obitelji.

Ključne riječi: međugeneracijski odnosi, bake i djedovi, transformacija obiteljskih uloga

Dorotea Horvatinović

Iva Jurčić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Trešnjevka, Zagreb

e-mail: dorotea.horvatinovic@gmail.com

DIGITALNE TEHNOLOGIJE I SUVREMENA OBITELJ: PREDNOSTI I IZAZOVI ONLINE KOMUNIKACIJE

Suvremene digitalne tehnologije značajno su promijenile način funkcioniranja obitelji i međusobne komunikacije njezinih članova. Društvene mreže, mobilni telefoni i različite online platforme postali su sastavni dio svakodnevice, donoseći brojne prednosti, ali i izazove za kvalitetu obiteljskih odnosa. Korištenje internetom i uporaba pametnih telefona postali su dio svakodnevice te su na taj način utjecali na promjenu međuljudskih odnosa i obitelji, pri čemu su neki tradicionalni oblici komunikacije zamijenjeni novim digitalnim načinima povezivanja. Cilj ovog rada je prikazati utjecaj digitalnih tehnologija na komunikaciju, emocionalnu povezanost i kvalitetu odnosa unutar obitelji. U nastavku rada analiziraju se pozitivni i negativni učinci digitalnog okruženja na obiteljski život. S jedne strane, digitalne tehnologije omogućuju bržu komunikaciju, lakše održavanje kontakata te pristup informacijama i sadržajima koji mogu pridonijeti obrazovanju i povezivanju članova obitelji te osnaživanju međusobne komunikacije. S druge strane, prekomjerno korištenje društvenih mreža i mobilnih uređaja može dovesti do smanjene kvalitete neposredne komunikacije, emocionalne udaljenosti, konflikata i zanemarivanja zajedničkog vremena. Poseban naglasak stavlja se na izazove roditeljstva u digitalnom dobu, uključujući nadzor djece na internetu, razvoj digitalnih navika i uspostavljanje ravnoteže između online i offline aktivnosti. Također se razmatra važnost razvoja digitalne pismenosti i otvorene komunikacije unutar obitelji kao zaštitnih čimbenika u očuvanju kvalitetnih odnosa. Zaključno, rad ističe kako digitalne tehnologije same po sebi nisu ni pozitivne ni negativne, već njihov utjecaj ovisi o načinu i intenzitetu korištenja. Kvalitetna komunikacija, međusobno razumijevanje i jasno postavljene granice ključni su za očuvanje zdravih obiteljskih odnosa u suvremenom digitalnom društvu.

Ključne riječi: digitalne tehnologije, obiteljska komunikacija, društvene mreže, roditeljstvo, obiteljski odnosi

Tomislava Huljev

Ivona Kuzmić

Hrvatski zavod za socijalni rad,

Područni ured Sesvete, Zagreb

e-mail: Tomislava.Huljev@socskrb.hr

JAČANJE PROFESIONALNE PODRŠKE SOCIJALNIM RADNICIMA U RADU S OBITELJIMA

Suvremene obitelji suočavaju se s brojnim izazovima koji značajno utječu na njihovo funkcioniranje i kvalitetu života. Siromaštvo, poteškoće mentalnog zdravlja, nasilje u obitelji, te sve intenzivniji utjecaj digitalnih tehnologija samo su neki od čimbenika koji povećavaju rizik od socijalne isključenosti i narušavanja obiteljskih odnosa. U takvim okolnostima nužno je osigurati pravodobnu, stručnu i koordiniranu podršku usmjerenu na očuvanje dobrobiti svih članova obitelji. Socijalni radnici imaju ključnu ulogu u prepoznavanju potreba obitelji, procjeni rizika i zaštitnih čimbenika, pružanju stručne podrške i savjetovanja, zaštiti prava korisnika te koordinaciji i povezivanju različitih sustava i službi. Istodobno, profesija socijalnog rada suočava se sa sve većim izazovima; povećan opseg administrativnih obveza, fluktuacija i nedostatak stručnih kadrova te veliko radno opterećenje povećavaju rizik od profesionalnog sagorijevanja te mogu negativno utjecati na kvalitetu pruženih usluga. Stoga je važno stvarati uvjete koji će omogućiti kvalitetan i održiv stručni rad. Veća vidljivost profesije, jačanje povjerenja javnosti te snažnija podrška nadležnih institucija važni su preduvjeti za učinkovitiji sustav socijalne skrbi i kvalitetniju pomoć obiteljima kojima je ona najpotrebnija. Kontinuirana stručna podrška socijalnim radnicima podrazumijeva redovitu superviziju, cjeloživotno profesionalno usavršavanje, razvoj specifičnih kompetencija, timski rad te snažnu institucionalnu podršku. Posebnu vrijednost ima multidisciplinarna suradnja čime se omogućuje cjelovit i koordiniran pristup potrebama djece, obitelji i drugih korisnika sustava socijalne skrbi. Ulaganje u sustav socijalne skrbi i njegove stručnjake nije trošak, već ulaganje u ljude, obitelji i društvo. Jačanjem profesije socijalnog rada jačaju se i kapaciteti zajednice za pružanje pravodobne, kvalitetne i učinkovite podrške onima kojima je ona najpotrebnija.

Ključne riječi: socijalni radnici, obitelj, profesionalna podrška, multidisciplinarna suradnja

Marija Ilić

Marijana Egredžija

Barbara Tišljarić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Sesvete, Zagreb

e-mail: marijailic0228@gmail.com

RAD OD KUĆE I IZAZOVI MODERNOG RODITELJSTVA

Rad od kuće postao je sve češći oblik rada te značajno utječe na suvremeno roditeljstvo. Cilj ovog rada je prikazati kako rad od kuće utječe na roditelje i njihovu djecu, istaknuti njegove prednosti i izazove te ukazati na važnost podrške obiteljima kroz socijalni rad. Rad od kuće roditeljima omogućuje veću fleksibilnost, više vremena provedenog s djecom i lakšu organizaciju svakodnevnih obveza. Međutim, istovremeno otežava razdvajanje poslovnog i obiteljskog života što može dovesti do stresa, preopterećenosti i osjećaja krivnje. Poseban izazov predstavlja usklađivanje radnih zadataka s brigom o djeci, kao i povećano vrijeme provedeno pred ekranima koje može utjecati na kvalitetu obiteljskih odnosa. Najvažniji uvidi pokazuju da uspješno usklađivanje rada od kuće i roditeljstva ovisi o dobroj organizaciji vremena, postavljanju jasnih granica između poslovnog i privatnog života te otvorenoj komunikaciji među članovima obitelji. U tom procesu važnu ulogu ima socijalni rad koji kroz savjetovanje, edukaciju, psihosocijalnu podršku i povezivanje obitelji s dostupnim uslugama pomaže roditeljima u jačanju roditeljskih kompetencija, smanjenju stresa i očuvanju dobrobiti djece. Zaključno, rad od kuće može predstavljati značajnu prednost za moderno roditeljstvo ako roditelji uspiju uspostaviti ravnotežu između poslovnih i obiteljskih obveza, uz pravodobnu podršku stručnjaka i sustava socijalne skrbi, čime se pridonosi stvaranju sigurnog, stabilnog i poticajnog obiteljskog okruženja.

Ključne riječi: rad od kuće, moderno roditeljstvo, obiteljski život, socijalni rad

Marija Ilić

Marijana Egredžija

Barbara Tišljarić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Sesvete, Zagreb

e-mail: marijailic0228@gmail.com

NEVIDLJIVE RANE: UTJECAJ NARCISOIDNOG RODITELJSTVA NA MENTALNO ZDRAVLJE OBITELJI I RAZVOJ DJETETA

Mentalno zdravlje obitelji temeljito je narušeno prisutnošću narcisoidnog roditelja unutar nerazvedene bračne zajednice. Cilj je ovoga sažetka prikazati prikrivenu toksičnu dinamiku takve obitelji, rane i dugoročne posljedice na mentalno zdravlje djeteta te ulogu socijalnoga rada u prevenciji. Uvid u problematiku otkriva da narcisoidni roditelj koristi sofisticiranu emocionalnu manipulaciju i psihičko izluđivanje, dok zdraviji supružnik, vođen transgeneracijskom traumom i suovisnošću, tolerira zlostavljanje radi prividnog mira. Taj roditelj funkcionira kao omogućavatelj; opravdava narcisove ispade, stišava djetetove potrebe i pred njim preuzima ulogu žrtve, čime gubi funkciju zaštitnika. Uslijed toga, dijete podliježe površnom šarmu narcisa kojega idealizira, dok prema zdravijem roditelju razvija bunt i otuđenje. Pokazatelji iz stručne prakse otkrivaju da se narušeno mentalno zdravlje djeteta vidi već u djetinjstvu kroz školske poteškoće (pad koncentracije, perfekcionizam, strah od kritike) te u odnosima s vršnjacima kroz ekstremno ugađanje drugima i socijalno povlačenje. Dugoročno, ugroženo mentalno zdravlje očituje se kroz narušavanje primarnoga obrasca privrženosti, što dovodi do relacijske traume i traumatskog vezivanja. Zbog obnavljanja tih ranih obrazaca, ova djeca u odrasloj dobi podsvjesno biraju upravo narcisoidne partnere jer im je takva dinamika jedina poznata. Zaključak ukazuje na to da stabilnost društva ovisi o mentalnom zdravlju obitelji i djeteta, zbog čega sustav socijalnog rada mora prepoznati ove prikrivene obrasce unutar formalno funkcionalnih brakova. Ključna prevencija leži u edukaciji stručnjaka, osnaživanju zdravijega roditelja za izlazak iz suovisnosti te ranoj psihosocijalnoj podršci djeci radi očuvanja njihova mentalnoga zdravlja i prekidanja generacijskog kruga traume.

Ključne riječi: mentalno zdravlje obitelji, narcisoidni roditelj, relacijska trauma, socijalni rad

Iva Jelačić
Ivana Hodak
Kristina Dešman
Jadranka Hudek Tomek
Anja Beneta
Zinka Bratuša
Mihaela Črgar
Iva Moštak
Ana-Marija Lovaković

Dom za starije osobe Peščenica, Zagreb
e-mail: ravnateljica@dom-pescenica.hr

PROTOKOL I KRITERIJI PROCJENE POTREBNOG STUPNJA USLUGE KORISNIKA

U svrhu donošenja informiranih, svrsishodnih te pravno i stručno utemeljenih odluka o potrebnom stupnju usluge i vrsti smještaja potrebnog kandidatu za uslugu smještaja, te, po realizaciji usluge smještaja, u sklopu kontinuiranog monitoringa i procjene funkcionalnog statusa i općeg zdravstvenog stanja korisnika Komisija za prijem i otpust korisnika Doma Peščenica, Zagreb usvojila je Protokol i kriterije procjene potrebnog stupnja usluge korisnika. Temelj predstavlja Zakon o socijalnoj skrbi, Pravilnik o mjerilima za pružanje socijalnih usluga, Pravilnik o prijemu i otpustu korisnika, Protokol rada Komisije te na Četiri stupnja gerijatrijske zdravstvene njege i 45 godina iskustva izvršavanja djelatnosti javne ustanove socijalne skrbi.

Posterom će biti prikazan prošireni sastav Komisije koji ima pravo izvršavanja procjene te kriteriji procjene. Tri su djela kriterija procjene: a) funkcionalna samostalnost – funkcionalno neovisni korisnik, djelomično ovisni korisnik o pomoći savjetom i/ili pomoći pomagala, funkcionalno ovisni korisnik o pomoći druge osobe; b) psihička samostalnost – psihički samostalni korisnik, ograničeno psihički samostalni korisnik, psihički nesamostalni korisnik; c) opće zdravstveno stanje – stanja primjerenog dobi, prisutne su promjene u zdravstvenom stanju, nastupile su trajne ireverzibilne promjene u zdravstvenom stanju. Elementi koji se procjenjuju su promjene u fizičkom stanju, pokretnosti, dinamici spavanja, dinamici prehrane i apetita, postojanje rizičnih faktora, način komunikacije i postojanje teškoća u komunikaciji te brige o vlastitoj sigurnosti). Prikazati će se dinamika procjene pod vidom rokova, te stručnjaci koji su nadležni za pojedini element procjene kao i tehnike i testove koje koriste. Pozitivne rezultate primjene ove metode vidljivi su kroz ažurniju prilagodbu i individualizaciji usluge potrebama korisnika, u komuniciranju promjena i postupanja prema članovima obitelji korisnika, u kontinuiranom monitoringu i suradnji svih Odjela Doma i liječničkog tima primarne zdravstvene zaštite

Ključne riječi: kriteriji procjene, timski pristup, kontinuirani monitoring, stručno utemeljena odluka

Brigita Jerić

Jelena Grabovac

Anita Budimir

Centar "Slava Raškaj" Zagreb

OD RANE INTERVENCIJE DO ZAPOSŁJAVANJA : PARTNERSTVO S OBITELJI I MEĐURESORNA SURADNJA KAO MODEL DOBRE PRAKSE CENTRA ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE SLAVE RAŠKAJ ZAGREB

Djeca i mladi s teškoćama u razvoju te njihove obitelji tijekom odrastanja koriste usluge različitih sustava, uključujući odgoj i obrazovanje, zdravstvo, socijalnu skrb, zapošljavanje i organizacije civilnog društva. Kontinuitet podrške ovisi o kvaliteti međuresorne suradnje i aktivnom partnerstvu s obitelji. Cilj poster prezentacije je prikazati model međuresorne suradnje Centra za odgoj i obrazovanje Slave Raškaj Zagreb te istaknuti njegov doprinos uspješnom prijelazu korisnika u odraslu dob i na tržište rada. Model je prikazan kroz studij slučaja mladića s oštećenjem sluha koji je od predškolske dobi bio uključen u programe Centra. Tijekom njegova razvoja ostvarena je kontinuirana suradnja s obitelji iz romske zajednice, odgojno-obrazovnim ustanovama, zdravstvenim i socijalnim sustavom, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje te organizacijama civilnog društva. Nakon završetka srednjoškolskog obrazovanja nije uspio pronaći zaposlenje u lokalnoj zajednici. Uključivanjem u projekt Unstoppable u okviru EU programa Europske snage solidarnosti tijekom dvanaest mjeseci razvijao je radne navike, socijalne, komunikacijske i digitalne kompetencije te samostalnost, što je rezultiralo uspješnim zapošljavanjem na sezonskim poslovima koje obavlja već treću uzastopnu sezonu. Prikazani primjer potvrđuje da partnerski odnos s obitelji, koordinirano djelovanje različitih sustava i kontinuitet stručne podrške značajno doprinose socijalnom uključivanju, profesionalnom osnaživanju i održivom zapošljavanju osoba s invaliditetom te predstavljaju primjer dobre prakse u razvoju integriranih usluga podrške obiteljima.

Ključne riječi: međuresorna suradnja, partnerstvo s obitelji, oštećenje sluha, socijalno uključivanje, prijelaz u odraslu dob, zapošljavanje.

Medina Jović

Antonija Kuzmić

Irena Bakšić

Leonarda Janjoš

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Glina

e-mail: medina.jovic@gmail.com

SPECIFIČNOSTI FILIJALNE SKRBI O STARIJIM KORISNICIMA IZ PERSPEKTIVE SOCIJALNIH RADNICA PODRUČNOG UREDA GLINA

Filijalna skrb označava brigu odrasle djece za roditelje-osobe starije životne dobi kroz pružanje praktične, emocionalne, zdravstvene kao i materijalne pomoći te je zakonodavac vodeći se načelom obiteljske solidarnosti propisao dužnost uzdržavanja roditelja koji je nesposoban za rad i nema dovoljno sredstava za život. Cilj ovog rada jest prikazati izazove filijalne skrbi koje socijalne radnice Područnog ureda Glina prepoznaju u svakodnevnom radu, a koje proizlaze iz specifičnog konteksta djelovanja. Naime, značajan udio korisnika ovog ureda čine osobe starije životne dobi sa skromnim prihodima, koja nerijetko žive u samačkim kućanstvima koja su prostorno disperzirana s lošom prometnom povezanošću, a čija su odrasla djeca uslijed Domovinskog rata, a kasnije i potresa koje je pogodio ovo područje odselila najčešće u inozemstvo gdje su zasnovale obitelji i gdje su u najvećem broju slučajeva još uvijek u radnom odnosu. Praksa pokazuje da se isti u pravilu obraćaju za pomoć kada je funkcioniranje njihovih roditelja toliko narušeno da je potrebna žurna intervencija dok neki odgovornost za skrb u tim situacijama u potpunosti prebacuju na institucije. Sve navedeno se odražava na tranziciju s neformalne (obiteljske) na formalnu (institucionalnu/izvaninstitucionalnu) skrb noseći sa sobom izazov koji često predstavlja raskorak između želja i potreba starijih osoba te mogućnosti njihove djece, ali i samog sustava socijalne skrbi. Zaključno, osim prikaza specifičnosti filijalne skrbi i s njima povezanih izazova, rad donosi prijedloge za unapređenje i jačanje podrške starijim korisnicima i članovima njihovih obitelji.

Ključne riječi: filijalna skrb, starije osobe, obiteljska solidarnost, Područni ured Glina

Mirjana Jugović
Sanja Samardžija
Obiteljski centar
Područna služba Požeško-slavonska
e-mail: mjugovic@socskrb.hr

MOJE SIGURNO MJESTO

Nasilje nad ženama predstavlja značajan javnozdravstveni i društveni problem koji može imati dugotrajne posljedice na psihološko, emocionalno, socijalno i ekonomsko funkcioniranje žrtava. S ciljem pružanja podrške ženama koje su preživjele nasilje, Obiteljski centar – Područna služba Požeško-slavonska osmislio je i proveo strukturirani program grupne podrške koji se sastoji od osam radionica u trajanju od 90 minuta. Program je usmjeren na stvaranje sigurnog i podržavajućeg okruženja u kojem sudionice mogu razmjenjivati iskustva, izražavati osjećaje i suočavati se s posljedicama nasilja. Tematske cjeline programa obuhvaćaju uspostavljanje povjerenja i grupne kohezije, razumijevanje različitih oblika nasilja i dinamike nasilnih odnosa, razvoj strategija suočavanja sa stresom i traumom, prepoznavanje obilježja zdravih odnosa i ranih znakova nasilja, jačanje samopouzdanja i pozitivne slike o sebi, osvještavanje ekonomskog nasilja i poticanje financijske neovisnosti, unapređenje komunikacijskih vještina te informiranje o pravima i dostupnim izvorima pomoći i podrške kroz međuresornu suradnju. Program se temelji na pristupu osnaživanja, s naglaskom na razvoj otpornosti i aktivno sudjelovanje u procesu oporavka. Očekivani ishodi uključuju povećanje znanja o nasilju i njegovim posljedicama, razvoj učinkovitijih strategija suočavanja sa stresom i traumatskim iskustvima, jačanje samopoštovanja i osjećaja osobne kompetentnosti, unaprjeđenje komunikacijskih i interpersonalnih vještina te veću informiranost o dostupnim oblicima podrške. Dugoročno, program doprinosi osnaživanju žena za donošenje samostalnih odluka, izgradnji zdravih međuljudskih odnosa te ostvarivanju sigurnijeg i kvalitetnijeg života. Program predstavlja primjer dobre prakse u radu sa ženama koje su preživjele nasilje te naglašava važnost razvoja i sustavne implementacije ovakvih oblika podrške unutar sustava socijalne skrbi.

Ključne riječi: žene, nasilje, podrška

Doria Jukić

Dom za djecu i odrasle žrtve nasilja u obitelji „Duga-Zagreb“

e-mail: jukic@duga-zagreb.hr

OD SKLONIŠTA PREMA SAMOSTALNOM ŽIVOTU: ORGANIZIRANO STANOVANJE KAO MODEL PRIJELAZNE PODRŠKE ŽENAMA I DJECI NAKON ISKUSTVA OBITELJSKOG NASILJA

Organizirano stanovanje predstavlja novi oblik podrške ženama i djeci nakon izlaska iz skloništa za žrtve obiteljskog nasilja. Iako sklonište osigurava sigurnost tijekom kriznog razdoblja, mnoge korisnice po završetku smještaja i dalje se suočavaju s izazovima vezanima uz stanovanje, ekonomsku stabilnost, roditeljstvo, zapošljavanje, pravne postupke i oporavak od posljedica nasilja. Organizirano stanovanje razvijeno je kao prijelazni model podrške koji omogućuje postupno osamostaljivanje uz zadržavanje stručne pomoći u zajednici. U Domu za djecu i odrasle žrtve nasilja u obitelji Duga-Zagreb usluga je uspostavljena tijekom 2025. godine te se provodi u tri stambene jedinice na dvije lokacije u Zagrebu. Podršku korisnicama pruža mobilni stručni tim kroz savjetodavni rad, terenske posjete, psihosocijalnu podršku, povezivanje s institucijama i organizacijama u zajednici te jačanje financijskih, digitalnih i praktičnih životnih vještina. Poster prikazuje razvoj usluge nakon prvih godinu dana provedbe, organizacijski model rada te prve evaluacijske pokazatelje. Evaluacija provedena početkom 2026. godine među svim tadašnjim korisnicama usluge (N=3), koje su zajedno s djecom činile ukupno šest korisnika usluge, pokazala je visoko zadovoljstvo uvjetima stanovanja, dostupnošću i kvalitetom stručne podrške, doprinosom usluge jačanju samostalnosti te ukupnim procesom oporavka i osnaživanja. Korisnice posebno ističu važnost kontinuirane stručne podrške, mogućnost otvorene komunikacije te povećanje samopouzdanja tijekom boravka. Zaključno, organizirano stanovanje ovog tipa pokazuje potencijal kao inovativna usluga podrške u zajednici koja doprinosi sigurnijem prijelazu iz skloništa prema samostalnom životu te smanjenju rizika od povratka nasilju.

Ključne riječi: organizirano stanovanje, obiteljsko nasilje, deinstitutionalizacija, podrška u zajednici; osnaživanje

Iva Kepec
Marija Pavlek
Ivana Piljek

Dom za odrasle osobe Borova, Borova
e-mail: Ivana.Piljek@socskrb.hr

DOSTUPNOST PRAVA I USLUGA TE RAZVOJ INOVATIVNIH USLUGA PODRŠKE OBITELJIMA U ZAJEDNICI: PROJEKT "MOJA KUĆICA, MOJA SLOBODICA"

Cilj ovog rada jest prikazati važnost pružanja socijalnih usluga pomoći u kući i boravka kroz projekt „Moja kućica, moja slobodica“, s posebnim naglaskom na njihovu ulogu u unapređenju kvalitete života korisnika i njihovih obitelji. Projekt omogućuje korisnicima ostanak u vlastitom domu i lokalnoj zajednici, čime se pridonosi prevenciji institucionalizacije, očuvanju samostalnosti i većoj socijalnoj uključenosti. Usluga pomoći u kući obuhvaća pomoć u održavanju kućanstva, nabavi namirnica i lijekova, pripremi i dostavi toplih obroka, pratnju pri ostvarivanju prava i odlascima liječniku te pružanje socijalne podrške. Usluga boravka uključuje organizirane dnevne aktivnosti, razvoj socijalnih i životnih vještina, kreativne i edukativne sadržaje, stručnu podršku i rehabilitacijske aktivnosti. Osim brojnih dobrobiti za korisnike, navedene usluge imaju važnu ulogu u pružanju podrške članovima njihovih obitelji. Kontinuirana stručna pomoć smanjuje fizičko, emocionalno i organizacijsko opterećenje neformalnih njegovatelja, omogućuje lakše usklađivanje obiteljskih i radnih obveza te doprinosi prevenciji sagorijevanja. Usluga boravka pruža obiteljima vrijeme za odmor, zaposlenje i obavljanje svakodnevnih aktivnosti uz sigurnost da je njihov član u poticajnom i stručnom okruženju. Time se jačaju obiteljski kapaciteti za dugotrajnu skrb, poboljšavaju obiteljski odnosi i povećava kvaliteta života cijele obitelji. Projekt pridonosi razvoju dostupnih izvaninstitucijskih socijalnih usluga, osnaživanju obitelji te izgradnji uključivije i solidarnije zajednice u kojoj svaka osoba ima pravo na podršku, dostojanstven život i aktivno sudjelovanje.

Ključne riječi: podrška obitelji, pomoć u kući, usluga boravka, prevencija institucionalizacije, kvaliteta života

Ružica Kiković
Andrea Vukman
Tina Delić

Centar za profesionalnu rehabilitaciju Split
e-mail: ruzica.kikovic@czprs.hr

OBITELJ KAO RESURS U PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI

Centar za profesionalnu rehabilitaciju Split je ustanova koja provodi profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom na temelju procjene razine radne sposobnosti, znanja, vještina, radnih navika i profesionalnih interesa. Procjena se provodi u multidisciplinarnom timu kojeg čine socijalni radnik, psiholog, liječnik medicine rada, rehabilitator i pedagog. Usluge profesionalne rehabilitacije se odnose na pružanje pomoći korisniku u izboru najprikladnijeg programa osposobljavanja ili obrazovanja, osposobljavanja korisnika u simuliranim radnim uvjetima ili na konkretnom radnom mjestu ili pak na obrazovanje, osposobljavanje ili usavršavanje s kraćim obrazovnim programom. Za vrijeme provođenja usluga, stručni tim pruža kontinuiranu podršku i praćenje osobi s invaliditetom te surađuje sa svim vanjskim dionicima koji doprinose procesu. Iskustvo rada je pokazalo da je za osobe s invaliditetom u uslugama profesionalne rehabilitacije značajno uključivanje obitelji u rehabilitacijski proces. Socijalni radnik početnom procjenom prikuplja podatke od osobe s invaliditetom i članova njezine obitelji. Temeljem dobivenih informacija, prepoznaje potrebe, provodi savjetodavni rad s korisnikom i njegovom obitelji te primjenjuje sveobuhvatna znanja iz područja ostvarivanja prava iz različitih sustava i resursa dostupnih u lokalnoj i široj zajednici. Upravo procjena obiteljskih prilika, odnosa u obitelji i obiteljske podrške je jedan od važnih čimbenika za donošenje konačnog zaključka i daljnjih koraka na putu osobe do profesionalnog, ali i osobnog razvoja, gdje nakon provedene rehabilitacije dolazi do redefiniranja obiteljskih uloga i kvalitetnije obiteljske dinamike. Poster prezentacijom će se prikazati važnost rada obitelji te uloga i djelovanje socijalnog radnika kao i načini međuresorne suradnje u uslugama koje pruža Centar za profesionalnu rehabilitaciju.

Ključne riječi: osobe s invaliditetom, obiteljska podrška, profesionalna rehabilitacija, suradnja, interdisciplinarnost

Ana-Marija Kiseljak

Vedrana Sajko

Nenad Borošak

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje

e-mail:anamarijakiseljak6@gmail.com

ULOGA ORGANIZIRANOG STANOVANJA U PODRŠCI MENTALNOM ZDRAVLJU DJECE - PUTOVANJE IZ OBITELJI U SUSTAV SKRBI I NAZAD

Djeca koja ulaze u sustav skrbi često iza sebe imaju iskustva zanemarivanja, zlostavljanja, obiteljskog nasilja, roditeljskih sukoba, ovisnosti, siromaštva i drugih nepovoljnih životnih okolnosti koje mogu značajno narušiti njihov osjećaj sigurnosti, povjerenja i emocionalne stabilnosti. Uz prethodna traumatska iskustva, izdvajanje iz obitelji i prilagodba novom životnom okruženju predstavljaju dodatne izazove za mentalno zdravlje djeteta. Organizirano stanovanje kao deinstitutionalizirana usluga socijalne skrbi predstavlja važan pomak u pristupu skrbi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Za razliku od institucionalnog okruženja, djeci pruža stabilne životne uvjete, predvidljive rutine i sigurno okruženje koje djeluje kao zaštitni čimbenik te stvara temelje za psihosocijalni razvoj i oporavak. Cilj rada je prikazati ulogu organiziranog stanovanja u unaprjeđenju i očuvanju mentalnog zdravlja djece s iskustvom traume te predstaviti model višerazinske podrške razvijen u Centru za pružanje usluga u zajednici Zagorje. Model uključuje odgajatelje kao ključne figure svakodnevne stabilizacije, internu psihologinju te suradnju sa stručnjacima Županijske službe za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih i Psihijatrijske bolnice za djecu i mladež Zagreb. U radu će biti prikazani uvidi iz prakse koji naglašavaju važnost sigurnih odnosa, strukturirane svakodnevne, trauma-informiranog pristupa i interdisciplinarnе suradnje. Poseban naglasak stavlja se na ulogu odgajatelja koji kroz svakodnevni rad posreduju između djetetovih traumatskih iskustava i procesa oporavka. Zaključno, navedeni način rada organiziranog stanovanja predstavlja važan zaštitni čimbenik mentalnog zdravlja te doprinosi razvoju otpornosti i emocionalne stabilnosti djece te stvaranju preuvjeta za buduće životne tranzicije, uključujući reintegraciju u obitelj kada je to u najboljem interesu djeteta.

Ključne riječi: organizirano stanovanje, mentalno zdravlje djece, trauma, interdisciplinarna suradnja, otpornost

Jelena Klinčić

Siniša Kuhar

Melita Vrdoljak

Dom za odrasle osobe Zagreb

e-mail: vrdoljakmelita897@gmail.com

NAŠA „SAVRŠENA“ OBITELJ

Dom za odrasle osobe Zagreb (u daljnjem tekstu Dom) s podružnicom Mirkovec je javna ustanova socijalne skrbi koja brine za osobe s mentalnim oštećenjem. Osnivač Doma je Republika Hrvatska. Prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo socijalne politike i mladih. Usluge koje Dom pruža obuhvaćaju: usluge stalnog smještaja, uslugu organiziranog stanovanja, uslugu poludnevnog i dnevnog boravka. Tema naša „savršena“ obitelj odnosi se na sve nas. Obitelj je prvo mjesto gdje učimo što znači pripadati nekome i biti odgovoran za druge. Obitelj nije samo krvno srodstvo. To je cijela mreža ljudi koji te poznaju i koji su tu i onda kada je najteže i najlakše. Obitelj se gradi kroz male stvari koje većina ljudi smatra „dosadnima“. Biti obitelji je imati: sigurnost - mjesto gdje se osjećaš sigurno, gdje pripadaš, gdje si voljen unatoč svim svojim manama i nedostacima; postavljanje pravila koja su jasna (ne lagati, omalovažavati...); odgovornost – u obitelji učiš odgovarati za svoje postupke; ljubav – se pokazuje, ne sramiš je se. Zašto je obitelj toliko važna? Iz obitelji sve kreće, ljudi s jakim obiteljskim vezama bolje podnose stres i imaju bolje mentalno zdravlje. Zdrava obitelj znači i znati postaviti granice. Loša obitelj može biti izvor najdubljih rana. To ne znači da moraš sve trpjeti već se treba boriti. Nema savršene obitelji. U svakoj obitelji ima neslaganja. Razlika je što u funkcionalnoj obitelji nakon svađe slijedi razgovor. Cilj nije pobijediti već naći zajednički „jezik“ i rješenje problema. Ovom poster prezentacijom želimo prikazati i poboljšati kvalitetu života korisnika u našoj ustanovi na način da što više vremena provode u krugu svojih najmilijih, da se čuju s njima i znaju da u svom životu mogu uvijek računati na njihovu pomoć i podršku.

Ključne riječi: obitelj, kvaliteta života, „savršenstvo“

Tina Klisarić

Lorena Ružička

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Susedgrad, Zagreb

e-mail: tina.klisaric@socskrb.hr

RODITELJSTVO IZMEĐU JUČER I SUTRA: GENERACIJA X VS. MILENIJALCI

Cilj je sagledati roditeljstvo kroz prizmu suvremenih izazova društva iz perspektive Generacije X i Milenijalaca. Poster prikazuje prema praktičnom iskustvu na koji način se roditeljstvo razvijalo između tradicionalnih obrazaca i suvremenih zahtjeva te koje izazove i prilike donosi današnje roditeljstvo Milenijalcima. Cilj je, nadalje, prikaz zahtjeva i izazova koje je društvo stavljalo pred roditelje u datom vremenu. Sagledavajući roditeljstvo kroz vrijeme uočavamo da se isto značajno mijenjalo, posebno u kontekstu rodni, društvenih, ekonomskih, sigurnosnih i digitalnih promjena, a što bi se prikazalo iz perspektive dviju generacija. Promjene rodni uloga dovode do sve veće ravnopravnosti i uključenosti oba roditelja u odgoj i skrb o djeci, što s jedne strane znači veću uključenost očeva, no s druge strane od majki se i dalje očekuje primarna skrb o obitelji. Roditelji su danas suočeni i s pritiskom društva da budu uspješni u karijeri, partnerskim odnosima i roditeljskoj ulozi, često nastojeći zadovoljiti visoke i nerealne standarde. Razvojem digitalnog doba i sve većom dostupnošću informacija, roditelji su dodatno opterećeni i stalnim pritiskom da donose „ispravne“ odluke. Nadalje, u kontekstu društvenih mreža slika obitelji se idealizira što često dovodi do osjećaja nedostatnosti i roditeljskog stresa. Shodno tome roditelji nerijetko pribjegavaju i sami dijeliti sadržaj o vlastitoj djeci narušavajući na taj način privatnost i sigurnost djece. Kroz poster bismo prikazali analizirajući literaturu, pristup roditeljstvu Generacije X i Milenijalaca, kao i karakteristike koje ih ističu, a proželi bismo isto kroz gore navedene dijelove. Uzimajući u obzir sve navedene izazove roditeljstva dviju generacija nameće se važnost kako neformalne podrške partnera, obitelji i zajednice, tako i formalna institucionalna podrška koja može pridonijeti kvalitetnijem obiteljskom životu.

Ključne riječi: roditeljstvo, roditeljske uloge, obitelj, digitalni svijet, podrška

Katarina Knežević

Dijana Petričević

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Županja

e-mail: Katarina.Knezevic@socskrb.hr

SAVRŠENI RODITELJI, SLOMLJENE OBITELJI: MENTALNO ZDRAVLJE IZA FASADE FUNKCIONALNOSTI

*„Sve sretne obitelji nalik su jedna na drugu, svaka nesretna obitelj nesretna je na svoj način.“
(Lav N. Tolstoj).*

Posljednjih godina sve se češće susrećemo s obiteljima koje naizgled funkcioniraju bez većih poteškoća. Roditelji rade, djeca pohađaju školu i izvannastavne aktivnosti, svakodnevne obveze se izvršavaju, a obitelj izvana ostavlja dojam stabilnosti i uspješnosti. Međutim, iza takve slike nerijetko se kriju kronični umor, emocionalna udaljenost među članovima obitelji, roditeljska iscrpljenost, osjećaj nedovoljnosti te različite teškoće mentalnog zdravlja kod roditelja i djece. Cilj ovog rada je potaknuti promišljanje o suvremenim obiteljima koje ne ulaze u sustav zbog izraženih rizika, ali svakodnevno žive pod pritiskom visokih očekivanja, stalne dostupnosti i potrebe da budu uspješne u svim životnim područjima. Posebna pozornost posvećena je utjecaju kulture perfekcionizma i društvenih mreža na doživljaj roditeljstva, obiteljske odnose i mentalno zdravlje. Kroz perspektivu socijalnog rada i prava prikazat će se izazovi prepoznavanja emocionalnih teškoća koje često ostaju nevidljive jer nisu praćene nasiljem, zanemarivanjem ili drugim jasno uočljivim pokazateljima rizika. U radu se naglašava važnost ranog prepoznavanja znakova emocionalne iscrpljenosti te razvoja preventivnih i podržavajućih usluga usmjerenih na jačanje otpornosti i emocionalne povezanosti unutar obitelji. Zaključno, mentalno zdravlje obitelji ne ugrožavaju samo velike krize, nego i svakodnevni kronični pritisak da obitelj izgleda dobro. Suvremene obitelji trebaju prostor sigurnosti, razumijevanja i podrške mnogo ranije-dok njihova kriza još uvijek izgleda „nevidljivo“.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, obitelj, roditeljska iscrpljenost, emocionalna povezanost, socijalni rad.

Tanja Kolić

Marijo Vrdoljak

Sunčica Flego

Gorana Karabatić

Dom za starije osobe Trešnjevka Zagreb

e-mail: tanja.kolic@dom-tresnjevka.hr

TRANSFORMACIJA OBITELJSKE SKRBI U KONTEKSTU INSTITUCIONALIZACIJE STARIJIH OSOBA

Starenje stanovništva jedno je od ključnih demografskih obilježja 21. stoljeća te predstavlja značajan izazov za sustav socijalne skrbi. U Republici Hrvatskoj više od petine stanovništva čine osobe starije od 65 godina, uz istodoban porast broja osoba starijih od 80 godina, što rezultira sve većom potrebom za različitim oblicima dugotrajne, formalne skrbi. Cilj ovog rada jest analizirati promjene koje se događaju unutar obitelji tijekom procesa institucionalizacije starijih osoba i razmotriti ulogu obitelji u novim okolnostima pružanja skrbi. Rad polazi od pretpostavke da suvremene demografske i društvene promjene sve više ograničavaju mogućnosti obitelji da samostalno i primjereno odgovore na rastuće potrebe svojih starijih članova. Među najznačajnijim promjenama izdvajaju se transformacija tradicionalne proširene obitelji u suvremenu nuklearnu obitelj, promjene na tržištu rada te promjene u obrascima stanovanja. U takvim okolnostima povećava se potreba za formalnim oblicima skrbi, među kojima se izdvajaju institucionalni smještaj i različite socijalne usluge namijenjene starijim osobama. Institucionalizacija ne znači prestanak uloge obitelji, već njenu transformaciju. Uloga obitelji mijenja se i sve se više usmjerava prema pružanju emocionalne podrške, održavanju socijalnih veza te suradnji s institucijama uključenima u skrb o starijim osobama. Time obitelj ostaje važan čimbenik očuvanja kvalitete života korisnika institucionalne skrbi, unatoč smanjenju njezine uloge u svakodnevnom pružanju neposredne njege. Na kraju, rad ističe potrebu za razvojem modela skrbi koji prepoznaju partnerski odnos između obitelji i institucija, s ciljem osiguravanja cjelovite i kvalitetne skrbi za starije osobe.

Ključne riječi: starenje stanovništva, dugotrajna skrb, transformacija obitelji, institucionalizacija

Tamara Kotarski
Roman Hršak
Helena Smiljanec

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje
e-mail: odbravnatelj@gmail.com

UČINAK UKLJUČENOSTI KORISNICA USLUGE ORGANIZIRANOG STANOVANJA U AKTIVNOSTI UDRUGA I DRUGIH ORGANIZACIJA

Organizacije civilnog društva i humanitarne organizacije imaju važnu ulogu u pružanju podrške djevojkama koje se suočavaju s problemima u ponašanju. Kroz različite programe, aktivnosti i radionice stvaraju sigurno okruženje u kojem djevojke mogu razvijati svoje potencijale, jačati samopouzdanje i stjecati nova znanja i praktične vještine. Sudjelovanjem u zajedničkim aktivnostima razvijaju osjećaj pripadnosti, stvaraju nova prijateljstva i uče kako pozitivno sudjelovati u društvu. Cilj rada je prikazati, kroz uključenost djevojaka s problemima u ponašanju u aktivnosti Multimedijalnog centra Stub-klub Donja Stubica (Udruga mladih), Udruge za kreativan socijalni rad iz Zagreba, te Zaklade Hrvatska za djecu priliku koju imaju za kreativno izražavanje, razvijanje vlastitih talenata i stjecanje praktičnih vještina koje mogu koristiti u svakodnevnom životu i kasnije. Poster prezentacija prikazuje učinak uključenosti djevojaka iz organiziranog stanovanja Donja Stubica pri CPUZ Zagorje u aktivnostima Udruga koje pozitivno utječu na njihovo samopouzdanje i motivaciju za daljnji osobni razvoj. Učinak će biti prikazan na temelju prikupljenih iskustava djevojaka koje su sudjelovale u aktivnostima. Također, kroz druženje i suradnju s vršnjacima uče važnost međusobnog poštovanja, suradnje i aktivnog sudjelovanja u zajednici. Zaključno, organizacije civilnog društva predstavljaju važan oslonac djevojkama s problemima u ponašanju. Kroz podršku, edukaciju i uključenost u aktivnosti zajednice pomažu im razviti pozitivnu sliku o sebi, izražavati sebe, usvojiti korisne životne vještine, te postati aktivne i odgovorne članice društva.

Ključne riječi: organizirano stanovanje, problemi u ponašanju, organizacije civilnog društva, humanitarne organizacije, radionice

Diana Kovačić

Eva Petrina

Dalia Rogina

Lucija Dumbović

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Varaždin

e-mail: diana.ljubek23@gmail.com

KAD ALKOHOL POSTANE IZAZOV ZA CIJELU OBITELJ

Alkoholizam predstavlja kroničnu bolest ovisnosti koja značajno utječe na fizičko, psihičko, emocionalno i socijalno funkcioniranje pojedinca. Prisutnost osobe ovisne o alkoholu u obitelji često narušava obiteljsku dinamiku i može dovesti do različitih oblika nasilja i zlostavljanja. Pod utjecajem alkohola dolazi do promjena u ponašanju, emocionalnoj regulaciji i prosuđivanju, što povećava rizik od verbalnog, psihološkog, emocionalnog, ali i fizičkog nasilja. Takve okolnosti stvaraju dugotrajan stres kojem su izloženi svi članovi obitelji. Članovi obitelji na stres uzrokovan alkoholizmom reagiraju na različite načine. Neki razvijaju obrasce povlačenja, izolacije i potiskivanja emocija, drugi reagiraju konfliktno ili agresivno, dok dio članova aktivno traži pomoć uključivanjem nadležnih službi, zdravstvenih djelatnika ili drugih oblika stručne podrške. Dugotrajna izloženost takvim okolnostima može negativno utjecati na mentalno zdravlje svih članova obitelji, pri čemu se posljedice manifestiraju kroz različite emocionalne, psihološke i socijalne poteškoće. Osobe koje boluju od alkoholizma često imaju teškoće u prepoznavanju i suočavanju s vlastitim emocijama te nerijetko negiraju postojanje problema ili odbijaju ponuđenu pomoć. Time se održava i produbljuje obrazac ovisničkog ponašanja. Međutim, kada osoba postane svjesna svoje ovisnosti, prihvati odgovornost za vlastito ponašanje te se uključi u proces liječenja i rehabilitacije, stvara se temelj za oporavak. Razvijanjem uvida u štetne posljedice prekomjerne konzumacije alkohola na vlastito zdravlje i funkcioniranje obitelji povećava se motivacija za promjenu i održavanje apstinencije. Proces oporavka ne odnosi se isključivo na osobu koja se liječi od ovisnosti, već uključuje i cijelu obitelj. Kroz obnovu međusobnog povjerenja, poboljšanje komunikacije i razvoj zdravijih obrazaca odnosa, članovi obitelji postupno se oporavljaju od posljedica ovisnosti.

Ključne riječi: alkoholizam, nasilje, mentalno zdravlje, podrška, oporavak

Ana Kozjak
Ivana Deželić
Tomislav Heiler

Dom za starije osobe Maksimir, Zagreb
e-mail: socijalnirad@dom-maksimir.hr

VAŽNOST RADA S OBITELJIMA OSOBA S DEMENCIJOM

Osoba s demencijom unatoč padu kognitivnih funkcija vrlo dugo zadržava osjećaj emotivne povezanosti s članovima obitelji stoga se u Domu za starije osobe Maksimir posebna pozornost pridaje upravo stručnom radu s obitelji. U suradnji s drugim stručnjacima, socijalni radnik upoznaje članove obitelji s demencijom, njezinim specifičnostima, razvojem, načinom postupanja i komunikacijom. Članovima obitelji pruža se podrška i osnaživanje kako bi se lakše nosili s emocionalnom težinom same demencije te povećala kvaliteta života korisnika i ojačao međusobni odnos. U Domu za starije osobe Maksimir osobe s demencijom smještene su u okviru specijaliziranog Odjela za skrb o osobama oboljelih od Alzheimerove i drugih demencija te je prepoznata važnost interdisciplinarnog pristupa korisniku. Stoga je osnovan Tim za demencije kojeg čine: socijalni radnik, stručni suradnik, medicinska sestra, fizioterapeut i njegovatelj u svrhu izrade zajedničkog plana rada za svakog korisnika. Članovi obitelji kao važni dionici uključeni su od samog početka procesa rada, od planiranja do provođenja aktivnosti. Ovim radom će se prikazati aktivnosti koje se provode uz podršku obitelji i stručnih radnika s ciljem zadržavanja kognitivnih funkcija korisnika, njegove osobne autonomije i očuvanja dostojanstva. U okviru Odjela naglasak je na nefarmakološkim intervencijama i svakodnevno se provode individualizirani sadržaji poput tjelovježbe, sportskih aktivnosti, vježbi dosjećanja, kulinarskih i kreativnih aktivnosti, brain gym, muzikoterapije te senzoričke stimulacije u Snoezelen sobi. Članovi obitelji se uz navedene aktivnosti uključuju i u šetnje korisnika, kulturno zabavna događanja, a u palijativnoj fazi i u svakodnevnu podršku pri pružanju usluge. Iako je smješten u ustanovu te fizički odvojen od svog doma, stručnim radom težimo da je korisnik s demencijom i dalje važan dio svoje obitelji.

Ključne riječi: starije osobe s demencijom, obitelj, interdisciplinarni pristup, nefarmakološke metode, očuvanje dostojanstva

Monika Kozjak
Jadranka Juranić
Lucija Mesar

Centar za pružanje usluga u zajednici Zagorje
e-mail: monika.kozjak@socskrb.hr

TIMSKI PRISTUP U SOCIJALNOM RADU S OBITELJIMA - PRIKAZ SLUČAJA KORISNIKA USLUGE PSIHO SOCIJALNE PODRŠKE OBITELJI

Obitelj ima ključnu ulogu u razvoju, dobrobiti i socijalnoj uključenosti pojedinca, a rad s obiteljima koje se suočavaju s višestrukim izazovima zahtijeva koordiniran, kontinuiran i interdisciplinarn pristup. Poster prezentacija prikazuje timski pristup u provedbi usluge psihosocijalne podrške obitelji u Centru za pružanje usluga u zajednici Zagorje kroz prikaz slučaja dviju obitelji uključenih u uslugu. Cilj rada je prikazati ulogu socijalnog radnika kao pružatelja usluge i koordinatora procesa podrške te istaknuti važnost suradnje stručnjaka i dionika lokalne zajednice u osnaživanju obitelji. Usluga obuhvaća aktivnosti stručnog rada i rad obiteljskog suradnika usmjerene na procjenu potreba obitelji, jačanje roditeljskih kompetencija, unapređenje obiteljskih odnosa te aktivaciju dostupnih resursa u zajednici. Kroz prikaz slučajeva bit će predstavljena iskustva o doprinosu timskog rada u planiranju i provedbi intervencija, važnosti kontinuiteta podrške te ulozi socijalnog radnika u povezivanju sustava i koordinaciji aktivnosti usmjerenih na potrebe obitelji. Poseban naglasak stavlja se na osnaživanje obitelji i razvoj održive mreže podrške u lokalnoj zajednici. Zaključno, timski i koordinirani pristup omogućuje cjelovitiji odgovor na potrebe obitelji te doprinosi stvaranju uvjeta za dugoročnije pozitivne promjene u obiteljskom funkcioniranju.

Ključne riječi: timski pristup, socijalni rad s obitelji, psihosocijalna podrška, lokalna zajednica, koordinacija usluga

Ivona Kuzmić

Tomislava Huljev

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Sesvete, Zagreb

e-mail: ivona.kuzmic@socskrb.hr

IZAZOVI MODERNOG RODITELJSTVA: ODBIJANJE ODLASKA U ŠKOLU KOD OSNOVNOŠKOLSKE DJECE

Odbijanje odlaska u školu predstavlja emocionalno uvjetovanu poteškoću kod koje dijete iskazuje snažan otpor prema pohađanju nastave, često praćen tjeskobom, strahom, tjelesnim tegobama i izraženim emocionalnim reakcijama. Suvremeno roditeljstvo dodatno je opterećeno brojnim društvenim promjenama, uključujući odrastanje djece u digitalnom okruženju i posljedice post pandemijskog razdoblja, što može povećati rizik od emocionalnih teškoća i problema prilagodbe. Roditelji se pritom suočavaju s izazovom prepoznavanja uzroka problema te pronalaženja ravnoteže između pružanja podrške djetetu i osiguravanja redovitog pohađanja škole. U radu s roditeljima važnu ulogu imaju savjetodavni razgovori, procjena obiteljskih okolnosti i osnaživanje roditeljskih kompetencija. Prema procijenjenim potrebama obitelji, podrška se može pružati kroz mjere stručne pomoći i potpore ili mjere intenzivne stručne pomoći i nadzora te upućivanje u specijalizirane programe savjetovanja. Rad s djetetom uključuje procjenu teškoća i potreba, multidisciplinarnu obradu te uključivanje u individualne ili grupne savjetodavne programe usmjerene na razvoj socioemocionalnih vještina, jačanje samopouzdanja i postupnu reintegraciju u školsko okruženje. Ključ uspješnog rješavanja problema predstavlja suradnja roditelja, škole i stručnih službi. Socijalni radnik koordinira suradnju svih uključenih dionika, osigurava pravovremenu razmjenu informacija te povezuje obitelj, školu i lokalnu zajednicu. Primjer dobre prakse pokazuje kako savjetodavni rad, provedba mjere stručne pomoći i potpore roditeljima te redoviti stručni timovi sa školom doprinose smanjenju teškoća, redovitom pohađanju nastave i jačanju suradnje između obitelji i škole. Rano prepoznavanje problema i pravovremena stručna podrška značajno povećavaju mogućnost uspješnog povratka djeteta u obrazovni proces.

Ključne riječi: odbijanje odlaska u školu, osnovnoškolska djeca, podrška roditeljima i djeci, međuinstitucionalna suradnja

Ljubica Leverda Hržina

Zdenka Maltar

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: ljubica.leverda@gmail.com

STARIJE OSOBE I TEŠKE ŽIVOTNE PRIČE

Prikazat će se osobno zalaganje autorica za dostupnost socijalnih usluga u lokalnoj zajednici kroz suradnju sa lokalnom udrugom umirovljenika na način da se na njihov poziv održavaju izlaganja o pravima i uslugama iz sustava socijalne skrbi, prosljeđuju im se informacije o radu udruga te drugih pružatelja usluga, a sve u skladu s iskazanim interesima i potrebama. Međusobno se povezujemo sa zajedničkim ciljevima jačanja otpornosti osoba starije životne dobi, povećanja njihove socijalne uključenosti te unapređenja kvalitete života. Starija životna dob donosi, osim narušenog zdravstvenog stanja, različite životne stresove i mnoga druga ograničenja koja dovode do poteškoća u svakodnevnom funkcioniranju. Javljaju se promjene socijalnih uloga i odnosa u obitelji. Nedostatak međugeneracijskog druženja, usamljenost, žalovanje, osjećaj izoliranosti, napuštenosti i odbačenosti teške su životne priče vezane uz starost i starenje. Uz navedeno važno je naglasiti i slabiji materijalni status umirovljenika i ograničenja s tog aspekta. Zaključak je da je potrebno jačanje mreže socijalne podrške, a socijalni radnici ovdje se prepoznaju kao osobe od povjerenja tako da svaka informacija dobivena od strane stručnih radnika pomaže u provođenju i prihvaćanju usluga koje se nude u lokalnoj zajednici. Potrebno je prepoznati konkretne socijalne usluge, prava i oblike pomoći usmjerene korisnicima u prilagodbi novim životnim okolnostima. Cilj ovog rada je prikazati kako starije osobe mogu voditi ispunjene živote, koliko je važan odnos s drugim ljudima i sudjelovanje u društvenoj zajednici, a kako tu pomažu socijalni radnici kao osobe od povjerenja koji daju smjernice, nadu i jačaju otpornost kroz svoju stručnost i dostupnost.

Ključne riječi: dostupnost, povezivanje, otpornost, socijalna podrška

Matea Maljković

Tea Petruhar Zima

Ana Stojanović

Hrvatski Zavod za socijalni rad

Područni ured Trnje, Zagreb

e-mail: matea.maljkovic@socskrb.hr

KADA MENTALNE TEŠKOĆE RODITELJA POSTAJU RIZIK ZA DOBROBIT DJETETA? IZAZOVI PROCJENE U SOCIJALNOM RADU

Mentalne teškoće roditelja ne predstavljaju same po sebi ugrozu po dijete, no u određenim okolnostima mogu se značajno odraziti na roditeljske kapacitete i dobrobit djeteta. Cilj izlaganja je prikazati izazove s kojima se socijalni radnici susreću u radu s obiteljima gdje roditelj/i ima/ju mentalne teškoće, a koje mogu imati negativne posljedice na svakodnevno funkcioniranje obitelji te dobrobit djeteta. Izlaganje će se usmjeriti na odražavanje mentalnih teškoća na roditeljsko funkcioniranje, kvalitetu odnosa roditelja i djeteta, te sposobnost roditelja da odgovori na razvojne i emocionalne potrebe djeteta. Poseban naglasak biti će na zaštiti djece čiji roditelji imaju mentalne teškoće. Procjenjivati će se zaštitni i rizični čimbenici prisutni u obitelji, poput podrške šire obitelji, suradnje roditelja sa stručnjacima, uvida roditelja u vlastite mentalne teškoće te dostupnosti stručne pomoći obitelji. Kroz prikaz primjera iz prakse razmotrit će se najčešći izazovi u procjeni ugroze mentalnih teškoća roditelja po dijete kao i važnost multidisciplinarnе suradnje u donošenju odluka usmjerenih na zaštitu najboljeg interesa djeteta. Zaključno će se istaknuti kako mentalne teškoće roditelja ne moraju nužno dovesti do ugroženosti djeteta, već je za kvalitetnu procjenu dobrobiti i zaštite djeteta potrebno sagledati cjelokupno obiteljsko funkcioniranje, roditeljske kompetencije i dostupne izvore podrške. Time se doprinosi uravnoteženom pristupu koji istovremeno osigurava podršku roditelju i zaštitu dobrobiti djeteta.

Ključne riječi: mentalne teškoće, multidisciplinarni pristup, zaštita dobrobiti djeteta

Jure Maretić
Danijela Burić
Bruno Antolić

Hrvatski zavod za socijalni rad
Područni ured Trnje, Zagreb
e-mail: jure.maretic@socskrb.hr

IZAZOVI U USKLAĐIVANJU RODITELJSTVA I PROFESIONALNIH KARIJERA

U suvremenom društvu, obilježenom ubrzanim tempom života i sve većim profesionalnim zahtjevima, usklađivanje roditeljstva i karijere postaje jedan od ključnih izazova zaposlenih roditelja. Promjene na tržištu rada i visoka očekivanja poslodavaca stvaraju pritisak na pojedinca da istovremeno bude uspješan u profesionalnoj i obiteljskoj ulozi, što posebno dolazi do izražaja kod obitelji s maloljetnom djecom. Cilj ove poster prezentacije je prikazati glavne izazove u usklađivanju roditeljstva i profesionalnih karijera te identificirati čimbenike koji utječu na kvalitetu života zaposlenih roditelja. Poseban naglasak stavljen je na organizaciju radnog vremena, dostupnost institucionalne i neformalne podrške te rodne razlike u preuzimanju obiteljskih obaveza. Sažetak ukazuje na to da nedostatak fleksibilnih radnih uvjeta i ograničena dostupnost usluga skrbi o djeci često dovode do povećanog stresa i osjećaja preopterećenosti kod roditelja. Istodobno, neravnomjerna raspodjela kućanskih i roditeljskih obaveza dodatno opterećuje pojedince i može negativno utjecati na profesionalni razvoj, osobito kod žena. Zaključno, ističe se potreba za razvojem mjera koje omogućuju bolje usklađivanje obiteljskog i profesionalnog života, uključujući fleksibilne oblike rada, dostupnije usluge skrbi i promicanje ravnopravnosti u obiteljskim ulogama. Takav pristup doprinosi dobrobiti pojedinca i učinkovitijem funkcioniranju društva.

Ključne riječi: roditeljstvo, profesionalna karijera, usklađivanje života i rada, rodne razlike, kvaliteta života

Smilja Matijašević

Iva Kutle Alavuković

Marina Kajba

Dom za starije osobe Sveta Ana Zagreb

e-mail: iva.kutle@sv-ana.hr

TKO PODRŽAVA POMAGAČA?

Obitelj predstavlja jedan od najvažnijih čimbenika u životu starije osobe, a proces smještaja u dom često donosi niz emocionalnih, komunikacijskih i organizacijskih izazova za sve uključene. U takvim okolnostima socijalni radnik ima ključnu ulogu u pružanju podrške korisniku i njegovoj obitelji, posređujući između njihovih potreba, očekivanja i mogućnosti ustanove. Istodobno, kontinuirana izloženost zahtjevnim situacijama, emocionalno opterećenim razgovorima i konfliktnim odnosima, suočavanje sa smrću korisnika i pružanje podrške njihovim obiteljima može značajno utjecati na profesionalnu i osobnu dobrobit socijalnih radnika. Cilj ovog rada je ukazati na važnost profesionalne i organizacijske podrške socijalnim radnicima u radu s obiteljima korisnika domova za starije osobe te istaknuti kako kvaliteta podrške stručnjaku izravno doprinosi kvaliteti odnosa s obiteljima i skrbi za korisnike. Na poster prezentaciji prikazati će se najčešći izazovi u radu s obiteljima, važnost razvoja komunikacijskih i emocionalnih kompetencija socijalnih radnika te ulogu supervizije, timske suradnje i organizacijske podrške u prevenciji profesionalnog sagorijevanja. Poseban naglasak stavlja se na iskustva iz svakodnevne prakse u domu za starije osobe, gdje socijalni radnik često preuzima ulogu medijatora, savjetnika i izvora emocionalne podrške obiteljima tijekom prilagodbe na institucionalnu skrb.

Zaključno, kvaliteta podrške obiteljima ne ovisi isključivo o stručnim kompetencijama socijalnog radnika, već i o sustavu koji prepoznaje važnost brige za stručnjake. Jačanjem profesionalne podrške socijalnim radnicima stvaraju se preduvjeti za kvalitetnije partnerstvo s obiteljima, veću dobrobit korisnika te očuvanje mentalnog zdravlja i profesionalne otpornosti pomagača.

Ključne riječi: starije osobe, obitelj, profesionalna podrška, socijalni radnik

Klara Milaković

Bibijana Šoša

Dom za starije osobe Split

Objekt Zenta

e-mail: klaracaric@gmail.com

TRANSFORMACIJA OBITELJSKIH ULOGA U SKRBI ZA STARIJE OSOBE ULOGA SOCIJALNOG RADA U JAČANJU MEĐUGENERACIJSKOG ODNOSA

Obitelj predstavlja primarni izvor emocionalne podrške, identiteta i osjećaja pripadnosti tijekom cijelog životnog vijeka. Međutim, suvremene društvene promjene, demografsko starenje stanovništva, migracije, promjene u strukturi kućanstva te ubrzan način života značajno mijenjaju tradicionalne obiteljske uloge i obrasce skrbi za starije osobe. Posljedice tih promjena često se održavaju na mentalno zdravlje starijih osoba, kao osjetljive društvene skupine, kroz osjećaj usamljenosti, gubitka uloga, socijalne izolacije i smanjenje kvalitete života. Cilj poster prezentacije je prikazati važnost obitelji u očuvanju mentalnog zdravlja korisnika doma za starije osobe te ukazati na ulogu socijalnog radnika u prepoznavanju potreba korisnika i njegovih obitelji, jačanju međugeneracijske komunikacije te razvoju partnerskog odnosa između ustanove i obitelji. Naglašava važnost shvaćanja da briga o starijim članovima obitelji ne prestaje smještajem u domu. Poster se temelji na iskustvima iz svakodnevne stručne prakse socijalnog rada u domu za starije osobe, kroz primjere rada s korisnicima i članovima obitelji tijekom procesa prilagodbe na institucionalni smještaj, rješavanja obiteljskih konflikata i osnaživanja obiteljskih resursa. Bit će predstavljeni primjeri dobre prakse koji pokazuju kako pravodobna komunikacija, uključivanje obitelji u planiranje skrbi te individualizirani pristup doprinose boljoj prilagodbi korisnika, očuvanju obiteljskih odnosa i većem zadovoljstvu svih sudionika procesa skrbi. Zaključno, poster naglašava da socijalni radnik kroz stručnu procjenu, savjetovanje i koordinaciju, ima ključnu ulogu u povezivanju obitelji i ustanove te u promicanju međugeneracijske solidarnosti kao važnog čimbenika očuvanja mentalnog zdravlja i dostojanstvenog starenja.

Ključne riječi: obitelj, institucionalna skrb, mentalno zdravlje, socijalni rad

Ana Mužek

Marija Sremić

Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom

e-mail: ana@dti.hr

KAKO SNAGA PRILIKE ZA POJEDINCA OSNAŽUJE CIJELU OBITELJ?

Poster prezentacija prikaz je značaja programa Kultura jednakih mogućnosti (KJM) koje Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom provodi za osobe s invaliditetom (OSI) i članove njihovih obitelji. Prikazat će se doprinos programa koji se provodi u cilju pružanja izravne podrške te osnaživanja OSI i članova njihovih obitelji koji su rijetko prepoznati od strane sustava formalne podrške. Vodeći se zagovaranjem ravnopravnog i aktivnog sudjelovanja OSI u razvoju zajednice, istinska podrška ostvaruje se kroz stvaranje prilika u kojima OSI preuzimaju vodeću ulogu u transformaciji vlastite isključenosti i nevidljivosti u društvu. Uključivanjem članova obitelji osigurava se i ojačavanje kapaciteta obitelji, kako kroz motiviranje i osnaživanje za otvaranje prostora za samostalnost njihovog člana, tako i kroz prepoznavanje dobiti koju ima svaki njezin član te obitelj kao cjelina. Kultura jednakih mogućnosti cjelogodišnji je program aktivnosti usmjeren na aktivno sudjelovanje OSI i članova njihovih obitelji u kulturnom životu zajednice kroz promicanje kreativnih sposobnosti i umjetničkih vrijednosti OSI. Obzirom na činjenicu da invaliditet ne pogađa samo osobu, nego sve članove obitelji, sudjelovanje u programu izravno utječe na višedimenzionalnu promjenu percepcije obitelji prema članu s invaliditetom i zajednice prema obitelji. OSI dobivaju priliku pokazati svoje sposobnosti i talente, čime se jača osjećaj pripadnosti, vrijednosti i osobnog postignuća. Obitelj člana s invaliditetom, ne percipira kroz ograničenja već kroz njegove potencijale, a istovremeno osnažuje vlastiti osjećaj vrijednosti i pripadnosti zajednici. Prikaz programa donosi izravan uvid u ulogu i značaj udruge u osnaživanju i pružanju prilike za uključenost cijele obitelji.

Ključne riječi: osnaživanje, obitelj, podrška, socijalna uključenost, osobe s invaliditetom

Mihaela Nikolić

Dora Lukačin

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Peščenica, Zagreb

e-mail: Mihaela.Nikolic@socskrb.hr

IZAZOVI MODERNOG RODITELJSTVA – UTJECAJ DRUŠTVENIH MREŽA NA RODITELJSTVO

Cilj ovog rada je analizirati utjecaj društvenih mreža na suvremeno roditeljstvo te ispitati na koji način sadržaji objavljeni na digitalnim platformama oblikuju roditeljske stavove, odgojne prakse i percepciju „idealnog“ roditeljstva. Posebna pozornost usmjerena je na fenomen dijeljenja sadržaja o djeci na društvenim mrežama i moguće posljedice takvog ponašanja. Rad je preglednog karaktera te se temelji na analizi relevantne domaće i strane znanstvene i stručne literature o utjecaju društvenih mreža na roditeljstvo, odgojne prakse i zaštitu privatnosti djece. Analiza pokazuje da društvene mreže sve više postaju izvor informacija i savjeta o odgoju djece, pri čemu roditelji često uspoređuju vlastite postupke s idealiziranim prikazima roditeljstva. Sve je izraženiji trend objavljivanja fotografija, videozapisa i osobnih podataka djece, često bez razmatranja dugoročnih posljedica za njihovu privatnost. Zaključno, pretjerano dijeljenje sadržaja o djeci može narušiti njihovu privatnost i pridonijeti stvaranju trajnog digitalnog identiteta bez njihova pristanka. Istodobno, društvene mreže mogu biti vrijedan izvor podrške i razmjene iskustava među roditeljima ako se koriste odgovorno. Stoga je važno razvijati digitalnu pismenost roditelja te podizati svijest o zaštiti privatnosti i sigurnosti djece u digitalnom okruženju.

Ključne riječi: roditeljstvo, društvene mreže, privatnost

Darija Nikolić

Katarina Fric

Matea Radić

Dom za starije i nemoćne osobe Ilok

e-mail: domilok.katarina@gmail.com

OD INSTITUCIONALNE SKRBI DO ZAJEDNICE: INTERDISCIPLINARNI PRISTUP RADU S OBITELJIMA STARIJIH OSOBA

Složene potrebe starijih osoba zahtijevaju integriran, interdisciplinaran i obiteljski usmjeren pristup u kojem obitelj nije samo izvor informacija, već ravnopravan partner u planiranju, provedbi i evaluaciji skrbi. U domu za starije i nemoćne osobe interdisciplinarni tim, koji čine socijalni radnik, medicinska sestra, fizioterapeut, njegovatelji i drugi stručni djelatnici, zajedničkim procjenama i koordiniranim intervencijama osigurava kontinuitet skrbi, pravodobno prepoznavanje potreba korisnika i njihovih obitelji te razvoj individualiziranih oblika podrške. Plakat će prikazati model timskog rada koji se provodi kroz institucionalne i izvaninstitucionalne socijalne usluge – smještaj, dnevni i poludnevni boravak te pomoć u kući – s naglaskom na partnerstvo s obitelji kao važnim dionikom procesa skrbi. Poseban naglasak bit će stavljen na primjere dobre prakse razvijene kroz projekte usmjerene na jačanje kapaciteta obitelji i razvoj usluga u zajednici. Projekt Pružanje podrške neformalnim njegovateljima i starijim osobama kojima neformalni njegovatelji pružaju dugotrajnu skrb s područja grada Iloka, u suradnji s Obiteljskim centrom, pruža individualna savjetovanja i grupe podrške s ciljem osnaživanja članova obitelji u skrbi za starije i nemoćne osobe. Projekt „Aktivna podrška u zajednici” – Povezujemo starije, obitelj i zajednicu, razvija mobilni interdisciplinarni tim koji pruža savjetodavnu i psihosocijalnu podršku, pomoć u ostvarivanju prava, potiče socijalnu uključenost te organizira prijevoz korisnika. Projekt je namijenjen starijim osobama, odraslim osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima. Prikazom navedenih primjera želi se istaknuti kako interdisciplinarna suradnja i aktivno uključivanje obitelji doprinose kvaliteti skrbi, osnaživanju neformalnih njegovatelja, očuvanju funkcionalnosti korisnika te razvoju održivih, dostupnih i korisniku usmjerenih socijalnih usluga u zajednici. Isti će potvrditi kako je timski pristup temelj cjelovite, dostupne i kvalitetne skrbi te važan preduvjet za osnaživanje obitelji, razvoj partnerskih odnosa i pružanje podrške koja nadilazi granice institucije i doprinosi dobrobiti korisnika i zajednice.

Ključne riječi: starije osobe, timski rad, usluge, podrška

Katarina Opetuk

Maja Kapec

Centar za pružanje usluga u zajednici

SOS Dječje selo Lekenik

e-mail: katarina.opetuk@sos-dsh.hr

KADA SUSTAV I OBITELJ DJELUJU ZAJEDNO: PARTNERSTVOM DO DOBROBITI DJETETA

Centar za pružanje usluga u zajednici – SOS Dječje selo Lekenik pruža uslugu organiziranog stanovanja djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Rad ustanove temelji se na konceptu obiteljske skrbi kojim se djeci osiguravaju sigurnost, podrška i stabilnost tijekom izdvojenosti iz biološke obitelji. Cilj rada je prikazati kako partnerstvo stručnjaka naše ustanove, biološke obitelji i sustava doprinosi ostvarivanju dobrobiti djeteta. Temelj svakodnevne skrbi čine SOS mame koje djeci pružaju sigurnost, odgoj i podršku, dok njihov rad kontinuirano podupire interdisciplinarni stručni tim. Socijalne radnice, kao obiteljske savjetnice, redovito provode obiteljske sastanke usmjerene na praćenje djetetovih razvojnih potreba, obiteljskih odnosa i osnaživanje životnih kompetencija. Psiholozi i socijalni pedagozi pružaju individualnu i grupnu stručnu podršku djeci te savjetodavno podržavaju SOS mame. Stručni tim pritom kontinuirano surađuje s Hrvatskim zavodom za socijalni rad, zdravstvenim, odgojno-obrazovnim i pravosudnim sustavom te drugim dionicima. Poseban naglasak stavlja se na partnerski odnos s biološkim roditeljima kroz osigurano vrijeme za redovitu komunikaciju sa socijalnim radnicama, sastanke, organizirane susrete s djetetom u za to prilagođenim prostorima, dostupnost SOS mama za razmjenu informacija te uključivanje roditelja u donošenje odluka u skladu s njihovim roditeljskim pravima i kapacitetima te najboljim interesom djeteta. Iskustvo rada pokazuje da se dobrobit djeteta najučinkovitije ostvaruje kada stručnjaci, roditelji i sustav djeluju kao partneri. Timski pristup u organiziranom stanovanju nije samo suradnja stručnjaka različitih profila, već kontinuirani zajednički rad s djetetom i njegovom obitelji. Dok god roditelji zadržavaju roditeljsku skrb, cilj stručnog rada nije samo zaštita djeteta, nego i osnaživanje roditeljskih kapaciteta te očuvanje obiteljskih odnosa, uvijek polazeći od najboljeg interesa djeteta.

Ključne riječi: SOS Dječje selo Lekenik, partnerstvo, organizirano stanovanje, biološka obitelj

Ivan Pačić

Hrvatski zavod za socijalni rad
Županijska služba Brodsko-posavske županije

Ivona Lovrić

Ria Pifar

Hrvatski zavod za socijalni rad
Područni ured Slavonski Brod
email: ivona.lovric@socskrb.hr

TIMSKI PRISTUP U SOCIJALNOM RADU S UDOMITELJSKIM OBITELJIMA

Cilj postera je prikazati važnost timskog pristupa u socijalnom radu s udomiteljskim obiteljima te istaknuti kako interdisciplinarna suradnja različitih stručnjaka doprinosi kvalitetnijoj podršci djeci u udomiteljstvu i njihovim udomiteljima. Poster se temelji na prikazu stručnih spoznaja, relevantne literature i iskustava iz prakse u radu s udomiteljskim obiteljima. Prikazuju se ključne značajke interdisciplinarnog timskog rada koji uključuje socijalne radnike, psihologe, pedagoge, zdravstvene djelatnike, predstavnike odgojno-obrazovnih ustanova i druge relevantne dionike. Poseban naglasak stavlja se na koordinaciju aktivnosti, razmjenu informacija, zajedničko planiranje intervencija te pravodobno prepoznavanje potreba djece i udomiteljskih obitelji. Dosadašnje spoznaje i iskustva iz prakse upućuju na to da učinkovita timska suradnja povećava dostupnost i kvalitetu podrške, jača kompetencije udomitelja te doprinosi stabilnosti udomiteljskog smještaja. Interdisciplinarni pristup omogućuje cjelovitije sagledavanje životnih okolnosti djeteta, učinkovitije usklađivanje stručnih intervencija te pravodobno odgovaranje na potrebe djece i udomiteljskih obitelji. Time se pridonosi unaprjeđenju dobrobiti djece, smanjenju rizika od prekida udomiteljskog smještaja te jačanju osjećaja podrške i zadovoljstva među udomiteljima. Zaključno, timski pristup predstavlja jedan od temeljnih preduvjeta kvalitetnog socijalnog rada s udomiteljskim obiteljima. Razvijanje međusektorske suradnje, jasno definirana podjela odgovornosti i kontinuirana komunikacija među stručnjacima doprinose ostvarivanju najboljeg interesa djeteta te jačanju kvalitete sustava udomiteljstva.

Ključne riječi: udomiteljstvo, timski pristup, interdisciplinarnost, podrška, socijalni rad

Ana Pehlić

Dubravka Favro

Štefica Ljubić Mlinac

Lucija Šušlje

Dom za starije i nemoćne osobe Sveti Antun, Karlovac

e-mail: ana.pehlic@domsvantun.hr

ULOGA DOMOVA ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE U MEĐUGENERACIJSKOM POVEZIVANJU I UČENJU: PRIMJER DOBRE PRAKSE

U suvremenom društvu međugeneracijsko povezivanje i neformalan prijenos znanja između mladih i starijih generacija postaje izazov zbog promjena u obiteljskoj strukturi. Cilj poster prezentacije je prikazati ulogu Doma za starije i nemoćne osobe Sveti Antun u Karlovcu, kroz organiziranje aktivnosti i suradnju s drugim dionicima u provedbi aktivnosti koje doprinose međugeneracijskom povezivanju i učenju. U prezentaciji je prikazan primjer dobre prakse kroz tri aktivnosti koje imaju svrhu okupljanja starijih i mladih osoba radi razmjene iskustava i znanja korisnih za ove generacije. Prikazani primjeri su suradnja s učenicima Gimnazije Karlovac, mladima iz Kinokluba Karlovac i Dan obitelji kao samostalno organizirana manifestacija Doma. Suradnja s volonterskim klubom Gimnazije Karlovac kontinuirano traje protekle tri godine. Učenici na tjednoj bazi imaju priliku od korisnica Doma učiti osnove ručnog rada, te istovremeno korisnicama pružiti podršku u korištenju mobitela. Povezivanje se ostvaruje i kroz zajedničko igranje društvenih igara, pripremanje plesnih točaka i odlazaka na izlete. Kroz projekte Kinokluba Karlovac, korisnici Doma sudjeluju u filmskim radionicama kroz pričanje osobnih priča na kojima polaznici, srednjoškolci i studenti, razvijaju svoje filmske vještine. Dan obitelji je tradicionalna manifestacija koja okuplja korisnike Doma i članove njihovih obitelji. Svrha manifestacije je učvršćivanje obiteljskih veza kroz zajedničko druženje i program u kojem sudjeluje više generacija. S obzirom da sve više mladih ljudi ima rjeđe i kraće kontakte sa starijim osobama, navedene aktivnosti koje se odvijaju izvan obitelji pokazale su se kao kvalitetna kompenzacija za povezivanje i učenje koje se nekad odvijalo u obiteljima.

Ključne riječi: međugeneracijsko povezivanje, međugeneracijsko učenje, uloga domova za starije i nemoćne osobe

Tihana Petrović

Obiteljski centar

Područna služba Osječko – baranjska

e-mail: tihana.petrovic@socskrb.hr

JACANJE ZAŠTITNIH ČIMBENIKA KROZ INDIVIDUALNI SAVJETODAVNI RAD SA ŽENAMA KOJE SU PREŽIVJELE NASILJE

Nasilje u partnerskim odnosima predstavlja značajan rizik za mentalno zdravlje, roditeljsko funkcioniranje i socijalno uključivanje žena. Posljedice nasilja često uključuju narušeno samopoštovanje, simptome anksioznosti i depresivnosti, osjećaj bespomoćnosti, socijalnu izolaciju te poteškoće u preuzimanju aktivne uloge u vlastitom životu i roditeljstvu.

Polazeći od perspektive snaga i pristupa usmjerenog na osnaživanje, cilj postera je prikazati doprinos individualnog savjetodavnog rada u prepoznavanju i jačanju zaštitnih čimbenika koji doprinose otpornosti žena nakon iskustva nasilja. Poseban naglasak stavlja se na razvoj osjećaja osobne učinkovitosti, osnaživanje roditeljskih kompetencija, izgradnju mreže socijalne podrške, prepoznavanje osobnih resursa te razvoj učinkovitih strategija suočavanja sa stresom. Kroz prikaz iskustava iz prakse analiziraju se najčešći rizični čimbenici koji otežavaju proces oporavka, uključujući socijalnu izolaciju, ekonomsku nesigurnost i narušeno mentalno zdravlje. Istovremeno se prikazuje kako individualni savjetodavni rad može pridonijeti jačanju zaštitnih čimbenika povezanih s većom psihološkom otpornošću, boljim roditeljskim funkcioniranjem i kvalitetnijim korištenjem resursa u zajednici. Poster ističe važnost individualnog pristupa koji korisnicu ne promatra kroz posljedice nasilja, već kroz njezine kapacitete, snage i mogućnosti oporavka. Takav pristup doprinosi jačanju autonomije, osjećaja kontrole nad vlastitim životom i stvaranju preduvjeta za sigurniji i kvalitetniji život žena i njihove djece.

Ključne riječi: nasilje nad ženama, individualno savjetovanje, zaštitni čimbenici, otpornost, roditeljske kompetencije

Lana Pigarev

Petra Kovačić Podrug

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Trešnjevka, Zagreb

e-mail: Lana.Pigarev@socskrb.hr

RODITELJSTVO U VRIJEME INTERNETA I DRUŠTVENIH MREŽA

Jedan od najvećih problema današnjeg vremena predstavlja kombinacija ubrzanog načina života i moderne tehnologije i interneta koji imaju velik utjecaj na zdravlje djece te roditeljima predstavljaju veliki izazov. U poster prezentaciji, temeljenoj na svakodnevnom praktičnom iskustvu u radu, biti će prikazani načini savladavanja izazova s kojima se nose roditelji u modernom svijetu interneta i društvenih mreža kada djeca svakodnevno primaju i dostupno im je previše informacija, a premalo je sigurnosti. Odgovori na navedene izazove leže u postavljanju pravila i učenju djece sigurnom i odgovornom korištenju interneta i učenju kako se pristojno, pametno i oprezno ponašati u digitalnom svijetu, postavljanju jasnih granica o vremenu koje dijete provodi na internetu, korištenju roditeljskih aplikacija kojima se prati sadržaj koje djeca koriste i posjećuju te poticanju da prijave neprimjeren sadržaj odrasloj osobi od povjerenja.

Najvažniji alat za zaštitu djece na internetu ipak nije roditeljska aplikacija ni kontrola već odnos ispunjen povjerenjem, razumijevanjem i razgovorom jer kada se djeca osjećaju sigurno obratiti roditeljima, lakše će prepoznati i izbjeći opasnosti digitalnog svijeta.

Ključne riječi: roditeljstvo, izazov, Internet, sigurnost, povjerenje

Barbara Pjanić

Lorena Kodba

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: barbara.pjanic@socskrb.hr

OBVEZNO SAVJETOVANJE I (NE)OBVEZNI FOKUS NA DJEČJU EMOCIONALNU DOBROBIT

Cilj prezentacije je isticanje važnosti brige o dječjoj emocionalnoj dobrobiti u postupku razvoda braka a prvenstveno u postupku obveznog savjetovanja prije razvoda braka kao postupku koji predstavlja prvi korak ka odvojenom roditeljstvu i promjeni postojeće obiteljske dinamike. Postupak obveznog savjetovanja prije razvoda braka u provedbi često izgleda kao razgovor pri kojem se naglasak stavlja na informiranje roditelja o administrativnim obvezama u sklopu postupka a premalo pozornosti daje se dječjem doživljaju velike promjene koja će uslijediti i bitno promijeniti način funkcioniranja i izgleda obitelji djeteta. U tom smislu dijete je izloženo višestrukim rizicima: negativnim posljedicama roditeljskih sukoba (kako otvorenih tako i neizrečenih), osjećaju bespomoćnosti u pogledu roditeljskog odnosa a konačno i problemima vlastitog mentalnog zdravlja kao posljedice razvoda braka roditelja. Dakle, u radu s roditeljima koji su pokrenuli postupak obveznog savjetovanja i planiraju razvesti svoj brak potrebno je staviti veći fokus na brigu o emocionalnoj dobrobiti djeteta i uvažavanje njegovih potreba za sigurnošću i zajedništvom unatoč prekidu partnerske veze roditelja. Također, ono čemu je potrebno posvetiti više pozornosti je i priprema roditelja na moguće emocionalne reakcije koje bi kod djeteta mogle biti prisutne te usmjeravanje s ciljem zaštite dječje dobrobiti.

Ključne riječi: razvod, obvezno savjetovanje, obiteljska dinamika, promjena

Antonia Počekal

Obiteljski centar

Područna služba Sisačko-moslavačka

e-mail: antonia.pocekal@socskrb.hr

DJECA UČE OČIMA - KAKO VIZUALNI SVIJET OBLIKUJU SOCIJALNO UČENJE DANAS

Cilj poster prezentacije je povezati suvremeno vizualno i digitalno doba s Bandurinom teorijom socijalnog učenja i modeliranja ponašanja kroz promatranje i oponašanje. Roditelji su prvi i najvažniji modeli ponašanja djece, no ona postupno uče i promatranjem drugih osoba iz svoje okoline. U suvremenom društvu sve značajniju ulogu u tom procesu imaju mediji i digitalni sadržaji. Primjeri iz vizualnih medija bit će povezani s iskustvima iz prakse kako bi se prikazala trajna važnost i utjecaj obitelji u doba stalnih promjena. Obitelj u digitalnom svijetu nije nemoćna. Činjenica da djeca nastavljaju učiti promatranjem i izvan doma, potvrđuje važnost socijalnog učenja i modeliranja. Prva iskustva s roditeljima kao modelima ponašanja čine ovaj način učenja jednim od relevantnijih i dostupnijih alata u odgoju djece. Njihova važnost, ali i potencijalna rizičnost, proizlazi iz njihove sveprisutnosti - pitanje nije uče li djeca promatrajući nas, nego što uče dok nas promatraju.

Ključne riječi: socijalno učenje, modeliranje ponašanja, obitelj

Dobрила Poljak

Ida Krajcar

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: dobрила.poljak@socskrb.hr

e-mail: ida.krajcar@socskrb.hr

TIMSKI PRISTUP: TEMELJ UČINKOVITE PODRŠKE U SOCIJALNOM RADU S OBITELJIMA

Suvremene obitelji suočavaju se s brojnim i međusobno povezanim izazovima, među kojima su siromaštvo, narušeni obiteljski odnosi, teškoće povezane s mentalnim zdravljem, nasilje, ovisnosti, teškoće u odgoju djece te izazovi povezani s digitalizacijom. Zbog složenosti navedenih poteškoća nije dovoljna intervencija samo jednog stručnjaka iz jednog područja rada već je potrebno uključivanje više stručnjaka iz različitih područja koji zajedno planiraju i provode podršku obiteljima u riziku. Cilj ovog rada je prikazati važnost timskog pristupa u radu s obiteljima u riziku te istaknuti doprinos interdisciplinarnе suradnje u pružanju pravodobne, cjelovite i kvalitetne podrške. Razmjena stručnih znanja, iskustava i perspektiva omogućuje potpunije sagledavanje obiteljske situacije, pravodobno prepoznavanje rizika i usklađeno planiranje intervencija. Stoga timski pristup predstavlja jedan od najvažnijih oblika rada s obiteljima u socijalnom radu, a podrazumijeva suradnju pomagača različitih profesija unutar organizacije te predstavnika drugih organizacija u zajednici. U ovoj poster prezentaciji prikazat će se model timskog pristupa u radu Hrvatskog zavoda za socijalni rad kao primjer dobre prakse u pružanju podrške obiteljima u riziku. Posebna će se pozornost posvetiti oblicima suradnje socijalnih radnika, psihologa, odgojno-obrazovnih i zdravstvenih djelatnika te drugih stručnjaka i predstavnika službi u zajednici. Prikazat će se načini zajedničkog procjenjivanja potreba obitelji, rizika, planiranja intervencija i koordiniranja podrške članovima obitelji. Posebno će se naznačiti uloga socijalnog radnika u koordiniranju suradnje među stručnjacima, zastupanju interesa korisnika te povezivanju obitelji s dostupnim pravima, uslugama i resursima u zajednici. Jasno određene uloge članova tima, kvalitetna komunikacija, međusobno povjerenje i zajednička odgovornost temeljni su preduvjeti učinkovitoga timskog rada. Timski pristup pridonosi učinkovitoj zaštiti i osnaživanju obitelji, kvalitetnijem pružanju socijalnih usluga te većem zadovoljstvu korisnika i stručnjaka.

Ključne riječi: timski pristup, obitelji u riziku, međuprofesionalna suradnja, podrška obiteljima

Tihana Premuž

Natalija Novak

Hrvatski zavod za socijalni rad

Služba Grada Zagreba

e-mail: Tihana.Premuz@SOCSKRB.HR

VIŠE OD SMJEŠTAJA: UDOMITELJSKA OBITELJ KAO ČIMBENIK RAZVOJA OTPORNOSTI KOD DJECE

Djeca koja odrastaju u udomiteljskim obiteljima često su prije izdvajanja iz vlastitih obitelji bila izložena zanemarivanju, zlostavljanju, prekidu privrženosti i drugim nepovoljnim životnim okolnostima, koja mogu narušiti njihov osjećaj sigurnosti, povjerenja i pripadanja. Suvremena shvaćanja otpornosti naglašavaju da se ona ne razvija isključivo kao individualna karakteristika djeteta, već kroz iskustva sigurnih i podržavajućih odnosa u obitelji i zajednici. Cilj poster prezentacije je prikazati udomiteljstvo kao odnosni i razvojni kontekst, a ne isključivo kao oblik sustavne skrbi ili smještaja djece. Polazeći od iskustava stručnog tima u radu s djecom i udomiteljskim obiteljima, prikazani su ključni zaštitni čimbenici koji doprinose razvoju otpornosti: stabilnost i kvaliteta odnosa, emocionalna dostupnost udomitelja, iskustvo prihvaćenosti i pripadanja, kontinuitet skrbi te međuresorna stručna podrška. Stručni uvidi ukazuju da otpornost djece u udomiteljstvu ne proizlazi primarno iz individualnih karakteristika djeteta, već iz iskustva stabilnih i podržavajućih odnosa koje dijete razvija unutar udomiteljske obitelji i mreže podrške. U tom smislu, udomiteljstvo se promatra kao relacijski kontekst koji omogućuje oporavak i razvoj nakon nepovoljnih iskustava. Razumijevanje ovih odnosa može doprinijeti kvalitetnijem planiranju podrške udomiteljskim obiteljima, pri čemu stabilnost obiteljskog okruženja i podržavajući odnosi preduvjet razvoja otpornosti i dobrobiti djeteta.

Ključne riječi: udomiteljstvo, udomiteljska obitelj, otpornost, privrženost; podrška

Andreja Radić

Snježana Šalamon

Marija Kušan Jukić

Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“

Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti

e-mail: andreja.radic@stampar.hr

RODITELJSKI EKRANI I NJIHOV UTJECAJ NA ODNOS S ADOLESCENTIMA: PERSPEKTIVA KORISNIKA SLUŽBE ZA MENTALNO ZDRAVLJE I PREVENCIJU OVISNOSTI

U stručnim i javnim raspravama posljednjih se godina značajna pozornost posvećuje vremenu koje djeca i mladi provode pred ekranima te mogućim posljedicama njihove pretjerane uporabe na mentalno zdravlje, socijalne odnose i svakodnevno funkcioniranje. Međutim, znatno se rjeđe propituje vrijeme koje pred ekranima provode roditelji te način na koji njihove digitalne navike utječu na kvalitetu odnosa s djecom. Istraživanja upućuju na to da učestalo korištenje mobilnih telefona, televizije i drugih digitalnih uređaja od strane roditelja može smanjiti kvalitetu komunikacije, emocionalnu dostupnost i zajedničko vrijeme provedeno s djecom. Posebno su osjetljivi adolescenti, kod kojih su podrška roditelja i kvaliteta odnosa važni zaštitni čimbenici za mentalno zdravlje i prevenciju rizičnih ponašanja. Za potrebe ovog rada provest će se istraživanje među djecom i mladima, korisnicima Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti. Cilj istraživanja jest ispitati kako oni doživljavaju korištenje ekrana od strane svojih roditelja te u kojoj mjeri smatraju da je takvo ponašanje utjecalo na njihov odnos s roditeljima, emocionalnu dobrobit i razvoj teškoća povezanih s mentalnim zdravljem i/ili ovisničkim ponašanjima. Istraživanje će biti provedeno na prigodnom uzorku adolescenata korisnika Službe, primjenom kratkog anonimnog upitnika koji će obuhvatiti procjenu roditeljske dostupnosti, učestalost korištenja ekrana, kvalitetu odnosa s roditeljima te subjektivnu procjenu povezanosti navedenih čimbenika s vlastitim teškoćama. Očekuje se da će rezultati pridonijeti boljem razumijevanju u kojoj mjeri digitalne navike roditelja utječu na mentalno zdravlje adolescenata te pružiti smjernice za preventivne i savjetodavne intervencije usmjerene na jačanje kvalitete obiteljskih odnosa, međusobnu komunikaciju i veću uključenost roditelja u svakodnevni život djece.

Ključne riječi: adolescenti, roditeljski ekrani, mentalno zdravlje, obiteljski odnosi

Petra Rajković

Lucija Kapitanović

Tea Klapirić Bušić

Marija Dimjašević

Paula Bošnjak

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Peščenica, Zagreb

e-mail: petra.rajkovic@SOCSKRB.hr

OD POTREBA OBITELJI DO ZAJEDNIČKOG DJELOVANJA: VAŽNOST MEĐURESORNE SURADNJE

Cilj rada je kroz prikaz slučaja maloljetne trudnice s višestrukim i međusobno povezanim rizicima prikazati značaj kontinuirane i koordinirane međuresorne suradnje Hrvatskog zavoda za socijalni rad s ustanovama i institucijama uključenima u zaštitu maloljetnice i njezina djeteta. U radu će biti prikazan tijek postupanja od razdoblja trudnoće do rođenja i smještaja djeteta, s naglaskom na uloge pojedinih sustava i njihovo međusobno usklađivanje. U postupanje su, uz Hrvatski zavod za socijalni rad, bili uključeni odgojni zavod u kojem je maloljetnica boravila, zatvorska bolnica u kojoj je bila uključena u zdravstveni tretman, zdravstvena ustanova u kojoj je praćena trudnoća i obavljen porod, nadležni sud te ustanova u koju je dijete smješteno nakon rođenja. Prikaz slučaja pokazuje važnost kontinuirane razmjene informacija o psihofizičkom stanju, funkcioniranju i ponašanju maloljetnice, tijekom trudnoće i procijenjenim rizicima, kao i pravodobnog usklađivanja daljnjih postupanja. Posebno će se prikazati koordinacijska uloga Hrvatskog zavoda za socijalni rad te suradnja s pravosudnim sustavom u postupcima donošenja mjera obiteljskopravne zaštite iz nadležnosti suda. Zaključno, slučaj pokazuje da u okolnostima višestrukih rizika učinkovita zaštita djeteta zahtijeva kontinuirano povezivanje informacija i stručnih procjena različitih sustava, jasno definiranje njihovih uloga te pravodobno zajedničko planiranje postupanja. Kontinuitet međuresorne suradnje osobito je važan u prijelomnim razdobljima, poput promjene mjesta boravka maloljetnice, trudnoće, poroda, donošenja sudskih odluka i smještaja djeteta.

Ključne riječi: međuresorna suradnja, prikaz slučaja, zaštita djece, maloljetna majka, obiteljskoppravna zaštita

Paula Rakovac

Ivana Kovačević

Caritas Splitsko – makarske nadbiskupije, Split

e-mail: paula.rakovac.2@gmail.com

IZAZOVI RODITELJSTVA NAKON ISKUSTVA OBITELJSKOG NASILJA

Iako se odlazak iz nasilnog odnosa često percipira kao kraj problema, za žene koje sa svojom djecom dolaze u sklonište isti predstavlja tek prvi korak u procesu izgradnje sigurnijeg i samostalnijeg života. Žene koje s djecom dolaze u sklonište često se suočavaju s nizom izazova povezanih s oporavkom od traumatskih iskustava, uspostavljanjem osjećaja sigurnosti te prilagodbom novim životnim okolnostima. Cilj ove poster prezentacije je prikazati najčešće roditeljske izazove s kojima se susreću korisnice skloništa za žrtve obiteljskog nasilja te istaknuti važnost psihosocijalne podrške u jačanju roditeljskih kompetencija i cjelokupnog procesa oporavka. Poster se temelji na iskustvima stručnih djelatnica skloništa te prikazuje najčešće teškoće koje korisnice navode tijekom boravka, uključujući roditeljski stres, osjećaj krivnje zbog izloženosti djece nasilju, poteškoće u postavljanju granica, emocionalnu iscrpljenost te ostale izazove povezane s roditeljstvom nakon odvajanja od nasilnog partnera. Također, prikazani su primjeri intervencija usmjerenih na osnaživanje roditeljskih kapaciteta, razvoj odnosa roditelj - dijete te postizanje stabilnosti u svakodnevnom funkcioniranju obitelji. Poseban naglasak stavlja se na činjenicu kako upravo složenost roditeljskih i životnih odgovornosti može predstavljati jedan od čimbenika koji otežavaju donošenje odluke o odlasku iz nasilnog odnosa. Praksa ukazuje kako podrška roditeljstvu predstavlja važan segment rada sa ženama žrtvama obiteljskog nasilja. Integrirani pristup koji uključuje psihološku i socijalnu podršku doprinosi oporavku žena i njihove djece te stvara preduvjete za sigurniji i stabilniji obiteljski život daleko od nasilja.

Ključne riječi: obiteljsko nasilje, roditeljski stres, traumatska iskustva, psihosocijalna podrška

Kristina Rukavina

Tamara Petrc

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju

i zapošljavanje osoba s invaliditetom

Područni ured Rijeka

e-mail: krukavina@zosi.hr

VAŽNOST ULOGE SOCIJALNOG RADNIKA U POSTUPKU VJEŠTAČENJA ČLANA OBITELJI OSIGURANIKA U OSTVARIVANJU PRAVA NA OBITELJSKU MIROVINU

Cilj prezentacije je prikazati bitnu ulogu socijalnog radnika u postupku vještačenja člana obitelji osiguranika radi ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu. Uloga socijalnog radnika je ključna u postupku prikupljanju podataka, pripremi relevantne dokumentacije, kompletiranje potrebne dokumentacije, kontaktiranje po potrebi sa službama naručitelja vještačenja i samim osiguranikom, skrbnikom/članom obitelji, HZSR, obiteljskim liječnikom. Radi analizu koja je dokumentacija relevantna za vještaka specijalistu nakon toga kompletira predmet pred, i u tijeku vještačenja. Tijekom vještačenja izrađuje socijalnu anamnezu u kojoj se opisuju obiteljske, socijalne i stambene prilike s posebnim osvrtom na školovanje i radni staž te podatak da li je osiguranik prethodno vještačen i koja prava ostvaruje unutar sustava. Socijalni radnik- vještak sudjeluje u interdisciplinarnom timu s liječnicima, psiholozima i drugim stručnjacima. U svom radu štiti prava osiguranika uz poštivanje načela povjerljivosti i profesionalne etike, te informira osiguranika i članove obitelji o njegovim pravima i mogućnostima ostvarivanja socijalnih prava. Vještačenje se provodi u vijeću koje se sastoji od minimalno dva člana te je predsjednik vijeća vještak specijalist. Članovi vijeća upisuju svoj dio u Nalaz i mišljenje putem aplikacije MIA. Nalaz i mišljenje ispisuje se u dva primjerka, jedan se dostavlja HZMO-u, a jedna ostaje u arhivi ZOSI-a. Socijalni radnik svojim stručnim znanjima doprinosi pravilnoj i pravednoj odluci za ostvarivanje navedenog prava.

Ključne riječi: obiteljska mirovina, gubitak radne sposobnosti, vještačenje, socijalni rad

Lucija Sivrić Petrušić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Opatija

e-mail: lucija.sivricpetrusic@socskrb.hr

DOSTUPNOST SOCIJALNIH USLUGA KROZ HUMANITARNE I VJERSKE ORGANIZACIJE

Socijalne usluge su pravo osoba kojima treba podrška i skrb društva. Ovom poster prezentacijom želi se prikazati da je promicanje socijalnih usluga kroz humanitarne i vjerske organizacije te civilno društvo ključno za dopunu javnog sustava socijalne skrbi u Hrvatskoj. Poznato je da socijalne usluge nisu podjednako i adekvatno dostupne u Republici Hrvatskoj. Glavni cilj humanitarnih i vjerskih udruga i organizacija je u podizanju kvalitete života obitelji, a to znači konkretna pomoć kada je potrebna. Kroz takve organizacije pomaže se djeci i obiteljima da se suoče s teškim životnim okolnostima i svakodnevnim izazovima. Humanitarne i vjerske udruge imaju ključnu ulogu u obitelji pružajući psihosocijalnu podršku, materijalnu pomoć, savjetovanje i programe za djecu. Složene probleme ne može riješiti jedna organizacija samostalno. Rješavanje problema je zajednička odgovornost koja zahtijeva djelovanje svih dionika. Zaključno, socijalne usluge imaju cilj osnaživanja i socijalnog uključivanja obitelji u zajednicu.

Ključne riječi: socijalne usluge, kvaliteta života, osnaživanje obitelji

Gordana Slaviček

Anamarija Kobačić Trošelj

Grad Zagreb

Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo,

branitelje i osobe s invaliditetom

Sektor za socijalnu zaštitu

Odjel socijalne zaštite

e-mail: gogaslavicek@gmail.com

SOCIJALNA INTEGRACIJA ROMSKIH OBITELJI KROZ INOVATIVNI MODEL RADA MOBILNOG TIMA GRADA ZAGREBA

Poster prezentacija prikazuje model rada mobilnog tima Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom te njegov doprinos socijalnoj uključenosti i osnaživanju obiteljima romske nacionalnosti. Grad Zagreb poduzima mjere usmjerene ka socijalnoj uključenosti i poboljšanju kvalitete života građana romske nacionalnosti, prepoznate kao najdiskriminiranije manjine u Republici Hrvatskoj. Primarna aktivnost mobilnog tima je pružanje podrške u stanovanju obiteljima romske nacionalnosti. Na Javni natječaj za davanje stanova u najam na temelju socioekonomskog statusa iz 2025. prijavilo se je 19 obitelji. Do sada je pet obitelji useljeno u gradske stanove na području Grada Zagreba dok je za dvije obitelji osiguran krizni smještaj u Prihvatilištu za beskućnike. U narednom periodu očekuje se daljnje useljavanje obitelji u stanove. Mobilni tim korisnicima pruža stručnu i kontinuiranu podršku pri stanovanju, pomoć pri ostvarivanju socijalnih, obrazovnih i zdravstvenih prava (upis djece u vrtić i školu, ostvarivanje primarne zdravstvene zaštite, koordinacija s drugim institucijama te pomoć u rješavanju administrativnih poteškoća) u lokalnoj zajednici korisnika. Veći broj djece u obiteljima zahtijeva aktivnu suradnju s predškolskim i školskim ustanovama. Od rujna sva djeca predškolske dobi će biti uključena u predškolski odgoj te se prati nastavak redovitog školovanja djece školske dobi. Unatoč dostupnosti novčanih naknada i usluga u lokalnoj zajednici, korisnicima je često zbog nedovoljne informiranosti i nesnalaženja u ostvarivanju postojećih prava i usluga, potrebna pomoć mobilnog tima. Uz sve navedeno, u radu s obiteljima koriste se i dostupni kapaciteti neprofitnih organizacija civilnog društva.

Ključne riječi: podrška u stanovanju, socijalna uključenost, romska nacionalna manjina, mobilni tim, lokalna zajednica

Danijela Smitka
Tomislav Premuž
Andreja Omeroso

Dom za starije osobe Trnje, Zagreb
e-mail: danijelasmitkaa@gmail.com

ULOGA OBITELJI I DRUGIH IZVORA SOCIJALNE PODRŠKE U PRILAGODBI NA ŽIVOT U DOMU ZA STARIJE OSOBE TRNJE

Prilagodba na život u domu za starije osobe predstavlja jedno od najosjetljivijih razdoblja u životu starije osobe te može značajno utjecati na njezino mentalno zdravlje i kvalitetu života. Iako se obitelj smatra primarnim izvorom emocionalne i socijalne podrške, dio korisnika tijekom prilagodbe nema redovitu obiteljsku potporu, zbog čega važnu ulogu mogu imati stručni djelatnici doma i drugi korisnici. Cilj poster prezentacije je prikazati rezultate istraživanja o ulozi obitelji i drugih izvora socijalne podrške u prilagodbi korisnika na život u Domu za starije osobe Trnje te ukazati na važnost različitih oblika podrške u procesu prilagodbe. Poster će prikazati rezultate anonimnog anketnog istraživanja provedenog među korisnicima doma. Bit će predstavljeni podaci o učestalosti i kvaliteti obiteljskih kontakata, percepciji podrške zaposlenika doma i drugih korisnika, zadovoljstvu životom u domu, osjećaju usamljenosti te procjeni uspješnosti prilagodbe na institucionalni smještaj. Poseban naglasak bit će stavljen na prepoznavanje izvora podrške koje korisnici smatraju najvažnijima tijekom prilagodbe te na povezanost socijalne podrške sa zadovoljstvom životom u domu. Zaključci će ukazati na važnost obitelji, ali i drugih izvora socijalne podrške u procesu prilagodbe na život u domu te istaknuti potrebu za njihovim prepoznavanjem i osnaživanjem u svakodnevnom radu sa starijim osobama.

Ključne riječi: obitelj, socijalna podrška, mentalno zdravlje, prilagodba, dom za starije osobe

Ana Strišković

Maja Ikić

Ana Brajnović

Martina Režić – Bašić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Valpovo

e-mail: Ana.Striskovic@SOCSKRB.HR

OBITELJ PRED IZAZOVIMA SKRBI ZA STARIJE ČLANOVE: PRIKAZ SLUČAJA IZ RURALNE SLAVONIJE

Cilj prezentacije je prikazati kako društvene i demografske promjene mijenjaju ulogu obitelji u skrbi za starije članove, te istaknuti važnost modela podijeljene odgovornosti između obitelji, sustava socijalne skrbi i lokalne zajednice. Prikaz slučaja odnosi se na 70-godišnju udovicu s dugogodišnjim mentalnim teškoćama koja živi s odraslim sinom u prometno izoliranom slavonskom selu. Sin, jedini član obitelji, zbog zaposlenja nije u mogućnosti osigurati majci potrebnu svakodnevnu skrb i nadzor, što dovodi do narušavanja njihovih odnosa i povećanog rizika od socijalne isključenosti. Vjera predstavlja važan zaštitni čimbenik u majčinu životu. Nakon obraćanja Hrvatskom zavodu za socijalni rad provedena je procjena potreba te su pokrenuti postupci zaštite prava korisnice. Istodobno, korisnica odbija institucionalni smještaj, pomoć u kući i dolazak nepoznatih osoba u svoj dom, što zahtijeva pronalaženje alternativnog oblika podrške. Ključni iskorak u slučaju predstavlja uključivanje vjerske organizacije koja pruža socijalnu uslugu boravka u obližnjem selu, na što korisnica pristaje. Usluga je organizirana na način da pružatelj usluge korisnicu svakodnevno prevozi automobilom do dnevnog boravka i natrag u mjesto stanovanja, čime se otklanja prepreka prometne izoliranosti. Dnevni boravak obuhvaća strukturirane aktivnosti s posebnim naglaskom na duhovne sadržaje, što pridonosi prihvaćanju usluge, a istovremeno dolazi do poboljšanja svakodnevnog funkcioniranja i odnosa članova obitelji. Prikaz slučaja potvrđuje da obitelj, uslijed suvremenih demografskih i društvenih promjena, sve teže može samostalno odgovoriti na potrebe dugotrajne skrbi za starije članove. Održiva podrška obitelji zahtijeva individualizirani pristup, koordinaciju HZSR te međusektorsku suradnju i povezivanje resursa lokalne zajednice. U ovom slučaju takav je pristup omogućio poboljšanje svakodnevnog funkcioniranja korisnice, unaprijedio obiteljske odnose, smanjio rizik od socijalne isključenosti i odgodio institucionalni smještaj.

Ključne riječi: obitelj, ruralna područja, Hrvatski zavod za socijalni rad, koordinacija usluga, socijalna isključenost

Petar Šajfar

Pravni fakultet Osijek
Katedra socijalnog rada

Filip Lažeta

Centar za pružanje usluga u zajednici Osijek - „JA kao i TI“

e-mail: psajfar1@pravos.hr

e-mail: filip.lazeta@socskrb.hr

RIZICI INSTITUCIONALIZACIJE U OBITELJIMA OSOBA S MENTALNIM TEŠKOĆAMA

Cilj ove poster prezentacije je prikazati kako međudjelovanje rizika na *mikro*, *mezzo* i *makro* razini oblikuje put prema institucionalizaciji osoba s mentalnim teškoćama te identificirati moguće intervencije socijalnog rada na svakoj od tih razina, uključujući osobno usmjereno planiranje, vršnjačku podršku, zagovaranje integrirane skrbi i razvoj usluga u zajednici. Institucionalizacija osoba s invaliditetom često je posljedica dugogodišnje akumulacije brojnih rizičnih čimbenika. Iako su međusobno snažno isprepleteni, u teorijskom smislu moguće ih je razlučiti kao rizične čimbenike *mikro*, *mezzo* i *makro* razine. Najčešći rizici na *mikro* razini podrazumijevaju izražene zdravstvene teškoće, teškoće u emocionalnoj i ponašajnoj regulaciji i višu životnu dob. Najviše pak rizika svrstanih u *mezzo* razinu odnose se na obiteljski sustav. Tako se zlostavljanje i zanemarivanje, smrt primarnog skrbnika i obiteljske krize pojavljuju kao izrazito značajni rizici institucionalizacije osoba s mentalnim teškoćama. Ipak, važno je razumjeti širi društveni kontekst odnosno *makro* razinu gdje opstojnost i dominantnost (totalnih) institucija često determinira oblik skrbi koji će se pružati. Kada se k tomu dodaju kulturalni aspekti poput familijalizma ili gledanja na institucionalizaciju kao očekivani i pozitivno vrednovani oblik skrbi, institucionalizacija se jasnije povezuje sa strukturalnim umjesto individualnim i obiteljskim rizicima. Drugim riječima, ranije spomenuti rizici institucionalizacije na *mikro* i *mezzo* razini, mogu se bolje razumjeti tek kada ih se promatra u okviru šireg društvenog konteksta. Primjerice, osobe s mentalnim teškoćama, u odnosu na ostale osobe s invaliditetom, znatno više se suočavaju s društvenom stigmom i izolacijom. Navedeno rezultira time da brojne osobe s mentalnim teškoćama i njihove obitelji samostalno nose teret skrbi, uslijed nedovoljno razvijenih i nedostupnih usluga u zajednici.

Ključne riječi: osobe s invaliditetom, osobe s mentalnim teškoćama, rizici institucionalizacije, sistemski pristup, metode socijalnog rada

Kristina Šajn

Branka Šalamon

Jelena Štrukelj

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Čakovec

e-mail: Kristina.Sajn@SOCSKRB.HR

ULOGA INTERDISCIPLINARNOG TIMA U RADU S OBITELJI U RIZIKU

Obitelji u riziku često se suočavaju s višestrukim i međusobno povezanim teškoćama koje uključuju izazove u roditeljstvu, narušene obiteljske odnose, probleme mentalnog i tjelesnog zdravlja, obrazovne teškoće djece, siromaštvo te socijalnu isključenost. S obzirom na složenost njihovih potreba, učinkovita podrška zahtijeva koordinirano djelovanje stručnjaka različitih profila. Interdisciplinarni tim ima ključnu ulogu u cjelovitoj procjeni rizika i zaštitnih čimbenika, planiranju intervencija, praćenju promjena i osiguravanju kontinuiteta pomoći usmjerene na dobrobit djeteta i osnaživanje obitelji. Cilj rada jest prikazati ulogu interdisciplinarnog tima u radu s obiteljima u riziku te naglasiti važnost suradnje između različitih sustava uključenih u zaštitu i podršku obitelji. U radu se opisuju doprinosi socijalnog radnika, psihologa, stručnih suradnika odgojno-obrazovnog sustava, zdravstvenih djelatnika, predstavnika pravosudnog sustava, policije te organizacija civilnog društva. Posebna se pozornost posvećuje ulozi socijalnog radnika kao koordinatora procesa procjene, planiranja i usklađivanja aktivnosti svih uključenih dionika. Naglašava se i važnost aktivnog sudjelovanja članova obitelji kao partnera u procesu promjene. Kroz prikaz primjera iz prakse prikazuje se način na koji zajednička procjena potreba, razmjena stručnih spoznaja i koordinirano djelovanje različitih službi doprinose pravodobnom prepoznavanju rizika te oblikovanju učinkovitih i individualiziranih intervencija. Rezultati interdisciplinarne suradnje očituju se u povećanju sigurnosti djece, jačanju roditeljskih kompetencija, boljoj povezanosti dostupnih usluga te stvaranju uvjeta za održive promjene u funkcioniranju obitelji. Zaključno, interdisciplinarni tim predstavlja temelj kvalitetnog rada s obiteljima u riziku jer objedinjavanjem stručnih znanja, iskustava i resursa omogućuje sveobuhvatan pristup usmjeren na najbolji interes djeteta, jačanje obiteljskih kapaciteta i uspješnije ostvarivanje pozitivnih ishoda za sve članove obitelji.

Ključne riječi: timski pristup, socijalni rad, obitelj u riziku, interdisciplinarna suradnja, dobrobit djeteta

Elizabeta Šaler

Anamarija Gabelica

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: elizabeta.saler@socskrb.hr

e-mail: anamarija.gabelica@socskrb.hr

VAŽNOST OBITELJSKE PODRŠKE U PROCESU OPORAVKA OSOBA OBOLJELIH OD PSIHIČKIH BOLESTI – CARE MODEL

CARe model (eng. Comprehensive Approach to Rehabilitation and Recovery) jedan je od najčešće korištenih pristupa u nizozemskoj i belgijskoj praksi socijalnog rada, osobito u području zaštite mentalnog zdravlja i skrbi o beskućnicima. Razvoj CARe modela počeo je 1980-ih godina u Nizozemskoj, crpeći inspiraciju iz pristupa psihosocijalne rehabilitacije korištenih u Ujedinjenom Kraljevstvu, SAD-u i Italiji. Iako je CARe model izvorno razvijen za podršku osobama oboljelim od psihičkih bolesti, tijekom godina razvijao se i postao sveobuhvatna metodologija za podršku osobama u ranjivom položaju, poput ovisnika, mladih, starijih osoba, osoba s invaliditetom te izbjeglica. CARe model temelji se na načelima etike skrbi, oporavka i osnaživanja. Fokusiran je na osobni proces oporavka osobe i poboljšanje kvalitete života osoba s psihološkom i socijalnom ranjivošću, u kojem je glavni naglasak na kvaliteti života kakvu doživljavaju sami pojedinci. CARe model predstavlja integrirani pristup s jakim, sveobuhvatnim fokusom na cijelog pojedinca, uključujući njegovo društveno okruženje i mrežu. Obitelj kao primarno okruženje svakog pojedinca može biti mjesto gdje se o mentalnom zdravlju brine, ali i mjesto gdje se isto narušava. Obiteljska podrška povećava mogućnost da će oboljela osoba potražiti pomoć, a može utjecati i na tijek i ishode tretmana. Poster prezentacijom predstaviti će se glavne značajke CARe modela i mogućnosti koje pruža za rad s obiteljima kao jednim od stupova podrške u oporavku osoba oboljelih od psihičkih bolesti.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, oporavak, kvaliteta života, podrška

Tajana Šimunović

Ana Smolec

Centar za rehabilitaciju Zagreb

e-mail: tajanasimunovic94@gmail.com

e-mail: ana.smolec@crzagreb.hr

POVEZANOST IZMEĐU SAMOSUOSJEĆANJA I PSIHOLOŠKE DOBROBITI KOD RODITELJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Roditelji djece s teškoćama u razvoju često su izloženi povećanoj razini stresa, što može značajno utjecati na njihovo svakodnevno funkcioniranje i kvalitetu života. Jedan od mogućih zaštitnih čimbenika jest samosuosjećanje, odnosno sposobnost da osoba prema sebi pristupa sa suosjećanjem i razumijevanjem u trenucima teškoća i izazova. Cilj istraživanja bio je ispitati povezanost samosuosjećanja s psihološkom dobrobiti i problemima mentalnog zdravlja roditelja djece s teškoćama u razvoju te ispitati razlikuju li se roditelji s obzirom na spol i vrstu teškoće djeteta. Dodatno, ispitana je prediktivna vrijednost pojedinih komponenti samosuosjećanja za psihološku dobrobit i probleme mentalnog zdravlja. U istraživanju je sudjelovalo 95 roditelja djece s teškoćama u razvoju, od čega 29,5% muškaraca i 70,5% žena, prosječne dobi 40 godina. Samosuosjećanje je bilo pozitivno povezano s psihološkom dobrobiti te negativno s depresivnim simptomima, anksioznošću i stresom. Sličan obrazac povezanosti pokazale su ljubaznost prema sebi, zajednička čovječnost i mindfulness, dok su niže razine samokritiziranja i izolacije bile povezane s boljom psihološkom dobrobiti i manje problema mentalnog zdravlja. Roditelji s većim brojem djece iskazivali su više samosuosjećanja te manje izolacije, stresa i depresije, dok je veći broj djece s teškoćama bio povezan s nižom psihološkom dobrobiti. Roditelji starije djece s teškoćama su izvještavali o većim razinama psihološke dobrobiti i manje depresivnih simptoma. Samokritiziranje je značajan prediktor problema mentalnog zdravlja, dok su niže razine osjećaja izolacije bile najjači prediktor psihološke dobrobiti. Nalazi ukazuju na potrebu za razvojem ciljanih oblika podrške usmjerenih na jačanje samosuosjećanja i psihološke dobrobiti roditelja, osobito roditelja mlađe djece s teškoćama u razvoju te roditelja koji imaju jedno dijete.

Ključne riječi: samosuosjećanje, roditelji djece s teškoćama u razvoju, psihološka dobrobit, mentalno zdravlje, stres

Hrvoje Šimunović

Cvita Šimić

Ana Kozjak

Ivana Deželić

Tomislav Heiler

Dom za starije osobe Maksimir, Zagreb

e-mail: socijalnirad@dom-maksimir.hr

VAŽNOST RADA S OBITELJIMA OSOBA S DEMENCIJOM

Osoba s demencijom unatoč padu kognitivnih funkcija vrlo dugo zadržava osjećaj emotivne povezanosti s članovima obitelji stoga se u Domu za starije osobe Maksimir posebna pozornost pridaje upravo stručnom radu s obitelji. U suradnji s drugim stručnjacima, socijalni radnik upoznaje članove obitelji s demencijom, njezinim specifičnostima, razvojem, načinom postupanja i komunikacijom. Članovima obitelji pruža se podrška i osnaživanje kako bi se lakše nosili s emocionalnom težinom same demencije te povećala kvaliteta života korisnika i ojačao međusobni odnos. U Domu za starije osobe Maksimir osobe s demencijom smještene su u okviru specijaliziranog Odjela za skrb o osobama oboljelih od Alzheimerove i drugih demencija te je prepoznata važnost interdisciplinarnog pristupa korisniku. Stoga je osnovan Tim za demencije kojeg čine: socijalni radnik, stručni suradnik, medicinska sestra, fizioterapeut i njegovatelj u svrhu izrade zajedničkog plana rada za svakog korisnika. Članovi obitelji kao važni dionici uključeni su od samog početka procesa rada, od planiranja do provođenja aktivnosti. Ovim radom će se prikazati aktivnosti koje se provode uz podršku obitelji i stručnih radnika s ciljem zadržavanja kognitivnih funkcija korisnika, njegove osobne autonomije i očuvanja dostojanstva. U okviru Odjela naglasak je na nefarmakološkim intervencijama i svakodnevno se provode individualizirani sadržaji poput tjelovježbe, sportskih aktivnosti, vježbi dosjećanja, kulinarskih i kreativnih aktivnosti, brain gym, muzikoterapije te senzoričke stimulacije u Snoezelen sobi. Članovi obitelji se uz navedene aktivnosti uključuju i u šetnje korisnika, kulturno zabavna događanja, a u palijativnoj fazi i u svakodnevnu podršku pri pružanju usluge. Iako je smješten u ustanovu te fizički odvojen od svog doma, stručnim radom težimo da je korisnik s demencijom i dalje važan dio svoje obitelji.

Ključne riječi: starije osobe s demencijom, obitelj, interdisciplinarni pristup, nefarmakološke metode, očuvanje dostojanstva

Danijela Škulj

Hrvatski zavod za socijalni rad
Područni ured Šibenik
e-mail: danijela.skulj@socskrb.hr

Helena Klarić

Hrvatski zavod za socijalni rad
Područni ured Trnje, Zagreb

IZAZOVI MODERNOG RODITELJSTVA IZ PERSPEKTIVE HZSR-a

Današnje roditeljstvo suočeno je s brojnim izazovima (užurbani način života, konzumerizam, emancipacija žena, porast broja razvoda, jednoroditeljskih obitelji...). U digitalnom dobu u kojem djeca odrastaju postoje izazovi s kojima se i roditelji susreću (od prekomjerne izloženosti ekranima do suočavanja s posljedicama cyberbullinga). Teži se postizanju sve većeg uspjeha u školi što djeci stvara pritisak i utječe na mentalno zdravlje. Roditelji se mogu dovesti u situaciju bespomoćnosti jer smatraju da nisu dovoljno pripremili dijete na svijet koji se tako brzo mijenja (prema Lektorić, 2025). Roditeljima je sve češće potrebna podrška pri čemu ključnu ulogu ima HZSR kroz preventivne, savjetodavne i socijalne usluge. HZSR upućuje obitelj koja je u riziku na različite oblike savjetovanja i tretmane dostupne u lokalnoj zajednici. Kod utvrđenih visokorizičnih obilježja, poduzimaju se i mjere obiteljsko-pravne zaštite. Složenost takvih postupanja sve više zahtijeva interdisciplinarnu suradnju stručnih službi. Programi podrške roditeljstvu značajan su zaštitni faktor i podrška obitelji te su važni u praksi socijalnog rada i pomažućih profesija (Majdak, Kozjak, Dolovčak, 2021), slijedom čega bi se posebna pažnja trebala posvetiti širenju usluga koje su namijenjene podršci roditeljstvu. Cilj ovog rada je ukazati na važnost socijalnih usluga u lokalnoj zajednici te multidisciplinarnog pristupa, a sve radi jačanja obitelji u suočavanju sa današnjim izazovima.

Ključne riječi: suvremeno doba, roditeljstvo, Hrvatski zavod za socijalni rad

Marko Šunjić

Hrvatski zavod za socijalni rad
Područni ured Peščenica, Zagreb
e-mail: marko.sunjic@socskrb.hr

Magdalena Čondić

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava,
obitelji i socijalne politike

SKRBNIŠTVO NAD ODRASLIM OSOBAMA KAO OBITELJSKI IZAZOV

Demografsko starenje stanovništva, promjene obiteljskih struktura, rast potreba za dugotrajnom skrbi, visoki troškovi institucionalnog smještaja i ograničena dostupnost usluga u zajednici sve češće stavljaju obitelj u središte skrbi za odrasle i starije osobe kojima je zbog narušenog psihofizičkog stanja otežano ili onemogućeno štititi vlastita prava i interese. Posebno je zahtjevna zaštita starijih osoba oboljelih od demencije, Alzheimerove bolesti te drugih stanja koja utječu na sposobnost rasuđivanja, donošenja odluka i upravljanja osobnim, zdravstvenim i imovinskim pitanjima. Budući da su skrbnici odraslih osoba u praksi često članovi obitelji, skrbništvo se isprepliće s obiteljskom skrbi, međugeneracijskim odnosima, promijenjenim obiteljskim ulogama i kapacitetima obitelji za podršku. Cilj postera je prikazati izazove s kojima se suočavaju članovi obitelji kao skrbnici, s posebnim naglaskom na zaštitu dostojanstva osobe i potrebu povezivanja institucionalne odgovornosti s dostupnom podrškom u zajednici. U praksi se izdvajaju: nezainteresiranost pojedinih članova obitelji za preuzimanje skrbničke dužnosti, preopterećenost skrbnika, sukobi interesa između skrbnika i štićenika te nedostupnost štićenicima adekvatnih usluga. Dodatno, skrbnici, osobito kada su članovi obitelji, ponekad nevoljko traže dostupne socijalne usluge za štićenike zbog straha od osude okoline ili doživljaja osobnog neuspjeha u skrbi za člana obitelji. Zaključuje se da u središtu stručnog postupanja treba ostati odrasla i starija osoba kao subjekt prava, odnosa, dostojanstva i vlastite volje. Istodobno je potrebno prepoznati ključnu ulogu članova obitelji kao skrbnika kojima su potrebni kontinuirana stručna podrška, dostupne usluge i jasno definirane odgovornosti kako bi svoju ulogu mogli obavljati kvalitetno i održivo.

Ključne riječi: odrasle osobe, skrbništvo, članovi obitelji kao skrbnici

Ines Takač

Anamarija Najdek

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Daruvar

e-mail: ines.takac@socskrb.hr

INTERDISCIPLINARNA SURADNJA U RADU S ODRASLIM OSOBAMA I NJIHOVIM OBITELJIMA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Suvremeni izazovi u radu s odraslim osobama i njihovim obiteljima koje trebaju podršku u ostvarivanju svojih prava i interesa zahtijevaju interdisciplinarni pristup i blisku suradnju različitih stručnjaka. U području zaštite odraslih osoba, posebno u postupcima skrbništva, ostvarivanja socijalnih usluga te postupanja u slučajevima nasilja u obitelji, stručnjaci se svakodnevno suočavaju sa složenim životnim okolnostima korisnika i članova njihovih obitelji. U takvom radu ključnu ulogu trebaju imati imaju socijalni radnik, pravnik i psiholog. Socijalni radnik koji treba procjenjivati potrebe korisnika i njihovih obitelji, koordinirati pružanje podrške te povezivati korisnike s resursima zajednice. Pravnik treba osiguravati zaštitu prava korisnika te informirati članove obitelji o njihovim pravima i obvezama. Psiholog doprinosi razumijevanju emocionalnih, kognitivnih i ponašajnih aspekata funkcioniranja korisnika, ali i obiteljskih odnosa koji mogu utjecati na kvalitetu života i proces donošenja odluka. Interdisciplinarna suradnja omogućuje razmjenu stručnih znanja, zajedničko donošenje odluka i koordinirano djelovanje usmjereno na zaštitu najboljih interesa korisnika, uz aktivno uključivanje obitelji kao važnog izvora podrške. Takav pristup pridonosi kvalitetnijem odgovoru na složene potrebe pojedinaca i njihovih obitelji te učinkovitijem korištenju dostupnih socijalnih i pravnih mehanizama zaštite. Naglašavanje važnosti interdisciplinarnog pristupa u radu sa obitelji koja se suočava sa sve većim promjenama i izazovima posebno je važno u vrijeme kada se borimo sa nedostatkom stručnog kadra, preopterećenosti administrativnim poslovima, manjkom usluga u lokalnoj zajednici te lošom međusektorskom suradnjom. Cilj postera je istaknuti važnost interdisciplinarnog rada u sustavu socijalne skrbi te naglasiti ulogu obitelji kao partnera u procesu podrške i zaštite odraslih osoba.

Ključne riječi: suvremeni izazovi, interdisciplinarna suradnja, obitelj, odrasle osobe

Dora Trgovec

Petra Horvatić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Varaždin

e-mail: dora.trgovec@socskrb.hr

RODITELJSTVO IZMEĐU NOTIFIKACIJA I EMOCIJA

Moderno roditeljstvo obilježeno je brojnim društvenim i tehnološkim promjenama koje značajno utječu na obiteljske odnose i svakodnevni život. Digitalne tehnologije postale su sastavni dio obiteljskog okruženja te, uz brojne prednosti, donose i izazove poput smanjene kvalitete obiteljske komunikacije, sukoba oko korištenja ekrana te emocionalne udaljenosti među članovima obitelji. Roditelji se često suočavaju s poteškoćama nadzora nad digitalnim aktivnostima djece i poticanja odgovornog ponašanja u digitalnom okruženju. Dodatni izazovi proizlaze iz ubrzanog načina života, usklađivanja poslovnih i obiteljskih obveza te stalne dostupnosti putem digitalnih uređaja. Takve okolnosti povećavaju pritiske povezane s roditeljstvom, osjećaj iscrpljenosti i preopterećenosti što može negativno utjecati na kvalitetu obiteljskih odnosa i emocionalnu dobrobit roditelja i djece. Cilj ovog rada je prikazati najčešće izazove suvremenog roditeljstva, uključujući roditeljski stres, usklađivanje obiteljskih i poslovnih obveza te naglasiti ulogu socijalnog rada u pružanju podrške roditeljima, jačanju roditeljskih kompetencija te promicanju kvalitetnih obiteljskih odnosa u digitalnom dobu. U svakodnevnom radu s obiteljima, sve više se primjećuje utjecaj digitalnih tehnologija na obiteljski život i na izazove koje donose u području roditeljstva, komunikacije i odgoja djece. Na temelju našeg neposrednog iskustva u radu s obiteljima, uočava se izražena potreba za stručnom, dostupnom i pravovremenom podrškom roditeljima. U tom kontekstu, djelatnost socijalnog rada ima važnu ulogu u osnaživanju roditeljskih kompetencija, pružanju stručne podrške obiteljima, unapređenju komunikacije među članovima obitelji i promicanju odgovornog i sigurnog korištenja digitalnih tehnologija.

Ključne riječi: moderno roditeljstvo, digitalne tehnologije, roditeljski stres, obiteljski odnosi, stručna podrška

Katarina Tuftan

Romana Gregurec

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Dubrava, Zagreb

e-mail: katarinatuftan@gmail.com

MENTALNO ZDRAVLJE ČLANOVA OBITELJI KOJI BRINU ZA OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE

U društvu se duži niz godina pojavljuje fenomen demografskog starenja, čime raste i broj osoba starije životne dobi kojima je potrebna svakodnevna skrb, a pogotovo osobama oboljelim od demencije. Tu skrb vrlo često preuzimaju tzv. neformalni negovatelji, koji su najčešće članovi obitelji koji brinu o potrebama osobe oboljele od demencije. Briga o svakodnevnim potrebama oboljele osobe utječe na različite aspekte života negovatelja, pa tako i na mentalno zdravlje, te je cilj izlaganja prikazati posljedice svakodnevne skrbi o osobi oboljeloj od demencije na člana obitelji koji se o njoj ili njemu skrbi kroz prikaz slučaja, kao i ukazati na moguće načine podrške. Briga o članu obitelji koji je obolio od demencije može imati pozitivne učinke na mentalno zdravlje, poput osobnog rasta i osjećaja zajedništva, a mogu se pojaviti i negativne posljedice na mentalno zdravlje u obliku povećanih stopa depresije i anksioznosti, kao i psihološkog stresa. Navedeno će se prikazati kroz slučaj supruge koja kroz period od pet godina skrbi o suprugu koji je obolio od demencije. Može se zaključiti kako postoji povećan rizik od narušenog mentalnog zdravlja kod članova obitelji koji se brinu o osobi oboljeloj od demencije, te je potrebno poduzimati sistemske korake kako bi se te teškoće prevenirale i otklonile, poput grupa podrške javno oglašanih u Područnim uredima HZSR, besplatnih savjetodavnih tretmana usmjerenih na tugovanje i stres, većeg ulaganja u druge načine skrbi poput dnevnih boravaka i okupacijskih aktivnosti, kao i pružanja javno dostupnih informacija o demenciji i načinima skrbi, kao i pravima oboljele osobe i neformalnog negovatelja.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, demencija, neformalni negovatelj

Sanja Turčinović

Hrvojka Filipović

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Slavonski Brod

e-mail: sanja.turcinovic@socskrb.hr

e-mail: hrvojka.filipovic@socskrb.hr

SOCIJALNO MENTORSTVO KAO ODGOVORAN SUSTAV PODRŠKE OBITELJI

U ovoj se poster prezentaciji analizira usluga socijalnog mentorstva kao oblik odgovornog sustava podrške obiteljima te njezin doprinos pri unaprjeđenju kvalitete života članova obitelji koji su u riziku od socijalne isključenosti. Cilj je prikazati socijalno mentorstvo kao suvremeni model koji nadilazi tradicionalne oblike pomoći, usmjeravajući korisnike ka aktivnom sudjelovanju, preuzimanju odgovornosti i razvoju vlastitih potencijala. Poseban naglasak stavljen je na obiteljsku dinamiku i dugoročno osnaživanje članova obitelji. Prezentacija ističe kako se socijalno mentorstvo temelji na individualiziranom pristupu usmjerenom na snage korisnika te njihovoj aktivnoj participaciji. Mentor ne djeluje kao osoba koja umjesto obitelji rješava probleme na koje nailaze, već je stručni partner koji potiče njihovu samostalnost i razvoj kompetencija. Ključni uvidi pokazuju kako mentorstvo doprinosi razvoju praktičnih životnih vještina, jačanju komunikacijskih vještina i osjećaja odgovornosti među članovima obitelji te njihovom uspješnijem povezivanju s resursima unutar zajednice. Na taj se način smanjuje socijalna izolacija te se povećava mogućnost socijalne integracije. Naglašava se i važnost jasnog definiranja uloga, kontinuirane evaluacije napretka i međuresorne suradnje kao temeljnih komponenti učinkovitog sustava podrške obiteljima. Istodobno su prepoznati i postojeći izazovi pri provedbi, među kojima se ističe osiguranje dostatnih financijskih i ljudskih resursa te potreba za redovitom supervizijom. Zaključno, socijalno mentorstvo potiče održive promjene unutar obiteljskih sustava, osnažujući pojedince i obitelji za samostalno donošenje odluka i upravljanje životnim izazovima. Najveća vrijednost ogleda se u razvoju otpornosti, jačanju osobnih kapaciteta te stvaranju dugoročnih pozitivnih promjena u kvaliteti života cjelokupne obitelji.

Ključne riječi: socijalno mentorstvo, obitelj, sustav podrške, kvaliteta života

Valentina Vinković Sabolić

Centar za pružanje usluga u zajednici Ivanec

e-mail:valentina.vinkovic@gmail.com

INTEGRIRANI PRISTUP U PRUŽANJU PODRŠKE OBITELJIMA U RIZIKU

Suvremeni socijalni rad suočava se s kompleksnim i višestrukim problemima modernih obitelji, što zahtijeva odmak od fragmentiranih oblika skrbi prema integriranim, sveobuhvatnim modelima podrške unutar jedne ustanove. Cilj ovog rada je prikazati i evaluirati inovativni model pružanja socijalnih usluga koji na jednom mjestu objedinjuje mjeru intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem roditeljske skrbi, uslugu obiteljskog suradnika kao i mogućnost privremenog ili kriznog smještaja za djecu. U radu se analiziraju prednosti koncentracije različitih razina intervencija unutar iste ustanove, s posebnim naglaskom na ulogu voditelja mjere te obiteljskog suradnika kao spone između obitelji, stručnog tima i resursa u zajednici. Kroz prikaz primjera iz prakse, rad demonstrira kako sinergija intenzivnog nadzora i izravne praktične podrške u obitelji uz osiguranu sigurnosnu mrežu u obliku mogućnosti smještaja, ublažava stigmatizaciju korisnika i ubrzava proces stabilizacije obiteljskih prilika. Najvažniji uvidi ukazuju na to da međudisciplinarni timski rad unutar jedne ustanove može smanjiti administrativne prepreke i vrijeme reakcije u kriznim situacijama, te omogućuje kontinuirano i dosljedno praćenje dinamike obiteljskih odnosa. Zaključno, model „više usluga na jednom mjestu“ prepoznaje se kao ključan smjer razvoja inovativnih usluga u zajednici. On ne samo da izravno jača otpornost obitelji u kriznim vremenima, već predstavlja i nužan stručni iskorak prema modernom, proaktivnom i responzivnom sustavu socijalne skrbi usmjerenom na dobrobit djeteta i očuvanje obiteljske kohezije.

Ključne riječi: integrirane usluge, obiteljski suradnik, intenzivni nadzor, smještaj, timski rad

Emil Zuccon

Kristina Meštrović

Martina Miriam Kovačević

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Trnje, Zagreb

e-mail: zuccon@socskrb.hr

DIGITALNA HIGIJENA I SUVREMENO RODITELJSTVO

Digitalna transformacija društva donijela je značajne promjene u funkcioniranju obitelji te otvorila nove izazove za roditeljstvo i očuvanje mentalnog zdravlja djece. Uz postojeće ekonomske i društvene pritiske, roditelji se suočavaju s izazovima koji proizlaze iz uporabe digitalnih tehnologija i društvenih mreža. Takve okolnosti utječu na kvalitetu obiteljskih odnosa, roditeljski nadzor i komunikaciju, dok djeca velik dio socijalnih iskustava ostvaruju u virtualnom okruženju. Iako digitalne tehnologije pružaju brojne mogućnosti za učenje i povezivanje, njihova pretjerana ili nekritička uporaba povezana je s povećanim rizikom razvoja ovisničkih obrazaca ponašanja, narušavanja funkcioniranja te poteškoća u emocionalnom i socijalnom razvoju. Dodatne prijetnje predstavljaju elektroničko nasilje, neprimjereni kontakti, razmjena intimnih sadržaja i različite manipulacije, dok izloženost idealiziranim sadržajima i potreba za društvenim odobravanjem mogu negativno utjecati na samopoštovanje i psihološku dobrobit djece. Uspješno suočavanje s navedenim izazovima zahtijeva digitalnu pismenost, otvorenu komunikaciju i odnos povjerenja između roditelja i djece te provođenje digitalne higijene. Potrebno je osigurati podršku roditeljima kroz edukacije, preventivne programe i stručna savjetovanja. Suradnja obitelji, odgojno-obrazovnih ustanova i stručnjaka iz sustava socijalne skrbi važan je preduvjet za stvaranje sigurnog digitalnog okruženja, jačanje roditeljskih kompetencija i očuvanje mentalnog zdravlja djece. Cilj rada je analizirati izazove koje digitalno okruženje postavlja pred suvremene obitelji te ukazati na važnost roditeljske podrške, digitalne pismenosti i preventivnih aktivnosti u očuvanju mentalnog zdravlja djece.

Ključne riječi: digitalna higijena, mentalno zdravlje, suvremeno roditeljstvo

Senka Žegarac

Lorena Pleš

Hrvatski Zavod za socijalni rad

Područni ured Vinkovci

e-mail: szegarac@socskrb.hr

e-mail: lples@socskrb.hr

SAMOHRANO RODITELJSTVO -IZAZOVI I PODRŠKA

Samohrano roditeljstvo predstavlja društveni fenomen koji nastaje uslijed različitih životnih okolnosti, poput razvoda, smrti partnera, izvanbračnog roditeljstva, napuštanja obitelji ili dugotrajnog odsustva jednog roditelja zbog bolesti, izdržavanja zatvorske kazne i drugih razloga. U takvim obiteljima jedan roditelj preuzima cjelokupnu odgovornost za brigu o djeci i funkcioniranje obitelji, što zahtijeva prilagodbu i reorganizaciju svakodnevnog života. Bez obzira na uzrok nastanka, samohrani roditelji često se suočavaju s brojnim izazovima. Najčešći su preopterećenost roditeljskom ulogom, odgovornost za financijsku sigurnost obitelji te usklađivanje roditeljskih obveza s društvenim i profesionalnim životom. Takvi izazovi mogu utjecati ne samo na roditelje nego i na djecu.

Cilj ove poster prezentacije jest ukazati na izazove s kojima se suočavaju samohrani roditelji te na moguće posljedice za djecu, kao što su emocionalne i ponašajne teškoće, nepovoljniji socioekonomski uvjeti, stigmatizacija i nedostatak socijalne podrške. Važno je prepoznati potrebe samohranih obitelji jer istraživanja pokazuju da različiti oblici podrške mogu značajno pridonijeti kvaliteti njihova života.

Podrška može uključivati osnaživanje kroz samopomoć, korištenje institucionalnih usluga te uključivanje u udruge i neformalne mreže podrške. Značajnu ulogu imaju stručnjaci iz područja socijalnog rada i drugih profesija koji kroz edukativne programe, projekte i savjetodavne aktivnosti mogu pridonijeti socijalnoj uključenosti samohranih roditelja i smanjenju njihove marginalizacije.

Ključne riječi: samohrani roditelji, izazovi, socijalna podrška, stigmatizacija, financijska deprivacija.

Anamarija Župan

Helena Lebinec

Andrina Šepić

Hrvatski zavod za socijalni rad

Područni ured Novi Zagreb

e-mail: anamarija.zupan@socskrb.hr

MENTALNO ZDRAVLJE ČLANOVA OBITELJI PRUŽATELJA SKRBI ODRASLIM OSOBAMA S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA - UVID IZ NEPOSREDNOG RADA

Obitelji osoba s intelektualnim teškoćama često su primarni pružatelji skrbi. Najčešće su to roditelji i/ili braća i sestre osoba s intelektualnim teškoćama. Članovi obitelji pružaju skrb i podršku te brinu o svim aspektima života osoba s intelektualnim teškoćama. Cjeloživotna skrb i briga utječe na cjelokupno zdravlje i dobrobit pružatelja skrbi pa tako i na mentalno zdravlje. Osobe koje dugotrajno skrbe o osobi s intelektualnim teškoćama imaju veći rizik od razvoja problema s mentalnim zdravlju u odnosu na ostatak populacije. Obiteljima osoba s intelektualnim teškoćama potrebna je formalna i neformalna podrška kako bi mogli skrbiti o članu obitelji te o vlastitom zdravlju i dobrobiti. U neposrednom radu s obiteljima osoba s intelektualnim teškoćama uočeno je kako roditelji koji dugotrajno brinu o osobi s intelektualnim teškoćama verbaliziraju potrebu za pomoći i podrškom te da je njihov cjelokupan fokus usmjeren na člana obitelji kojem pružaju skrb, a često zanemaruju vlastito zdravlje. Također je uočeno kako je članovima obitelji potrebna podrška i sustava socijalne skrbi i drugih dionika kako bi mogli adekvatno skrbiti o članovima obitelji s intelektualnim teškoćama, a pritom ne ugroziti vlastito mentalno zdravlje. Cilj ove prezentacije je podići razinu svijesti o važnosti brige o mentalnom zdravlju i pružanja formalne i neformalne podrške članovima obitelji, osoba s intelektualnim teškoćama, kao često primarnim pružateljima skrbi.

Ključne riječi: mentalno zdravlje, osobe s intelektualnim teškoćama, obiteljska skrb, podrška